

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Francoske kolonije

Odkar je morala Francija skleniti premirje z Nemčijo in Italijo, so bile francoske kolonije že ponovno v ospredju svetovne pozornosti. Poleg negotovosti glede njihove usode takoj po sklenitvi premirja ter znanih spopadov med angleškim in francoskim vojnimi brodovjem v kolonialnih vodah severne Afrike sta v zadnjem času vzbudila pozornost zlasti dva dogodka in zvezi s položajem francoskih kolonij: izneverjenje nekaterih francoskih kolonij v srednji Afriki vladi v Vichyju ter podelitev daljnosežnih pooblastil glede nadzorstva in uprave kolonij generalu Weygandu, bivšemu zbiralcu tako zvané »vzhodne armade« v Siriji, kasnejšemu generalisimu ter vojnemu ministru, vsekakor enemu najboljših poznavalcev zapletenih kolonialnih problemov.

Usoda francoskih kolonij zanima svetovno javnost v dveh pogledih, najprej z vidika sedanje borbe med velesilami osi Rim-Berlin ter Veliko Britanijo. Za Veliko Britanijo ni namreč vseeno, ali se lahko v svoji borbi opira tudi na francosko kolonialno posest ali ne. V ospredju zanimanja pa stoji francoske kolonije tudi z vidika končnega izida sedanje vojne, ko bo njih usoda gotovo postavljena na dnevni red, ne glede na to, kdo bo končni zmagovalc. Mnogi mislijo, da se bo morala Francija po sedanji vojni odločiti o svojem kolonialnem imperiju in se zadovoljiti z vlogi zgolj evropske, kontinentalne sile. Na to že sedaj namigujejo mnogi nemški in italijanski listi. Težje pa si je mogoče predstavljati, kaj bi v primeru zmage ukrenili v tem pogledu Angleži, ker so oni postali v zadnjem času zelo skopji glede odkrivanja svojih vojniškov. Vsi ti pogledi v bodočnost pa so za sedaj še preveč megleni, da bi mogli iz njih črpati kakršnekoli zaključke. Za ugotovitev trenutnega položaja v francoskih kolonijah naj za sedaj zadostuje, ako vemo, da se je sedanja vlada v Franciji odrekla nadaljnji borbi in da želi to svojo voljo uveljaviti tudi v kolonijah, medtem ko se na drugi strani vlada generala de Gaulle v Londonu zavzema za nadaljevanje borbe na strani Anglije. Negotovost je le v tem, katero izmed teh dveh prizadevanj ima na terenu, to se pravi v francoskih kolonijah samih, več pristašev.

Nekateri nevtiralni opazovalci so mnenja, da ima nadaljevanje vojne v francoskih kolonijah pristaše v predelih, ki so čim bolj oddaljeni od Evrope. Francosko kolonialno posest v Afriki tvori v glavnem strnjen blok, ki ga tvorijo Alžir, Tunis in francoski Maroko na eni ter francoska Zapadna in Ekvatorialna Afrika z mandatom Kamerun in Togo na drugi strani. Vmes pa je ogromno ozemlje Saharske puščave, ki navzlic modernim cestam, letalom in telefonskim zvezam vendar občutno loči oba dela francoske afriške posesti. Alžir, ki ga Francozi smatrajo za del domovine, je skupno z ostalo posestjo v severni Afriki neposredno podvržen kontroli francoske vlade v Vichyju. Južno od Sahare to nadzorstvo ni več tako lahko. Guverner v Dakarju je brzojavno sicer manifestiral svojo privrženost vladi v Vichyju, toda domači senegalski rodovi simpatizirajo pod vplivom pristašev generala Gaulle pa z akcijo in stališčem tega generala. Ker so senegalski črnci izborni vojak in je Dakar nekako središče vse francoske zapadne Afrike, ki šteje blizu 15 milijonov prebivalcev, je zadržanje te kolonije velikega pomena. Gotovo je, da so britanski interesi v tem predelu Afrike že zaradi pomorske poti mimo Capetowna tako veliki, da si bo Anglija skušala tu zagotoviti svoj vpliv že zaradi neznanj v morebitni afriški vojni širšega obsega. Za de Gaulle pa je izrekla francoska Ekvatorialna Afrika, ki meji na belgijski Kongo, predvsem okrožje Čad. Manj zanesljiva so poročila glede stališča okrožja Gabon južno od Čada. Po nekaterih angleških vesteh se je tudi to okrožje pridruživlo čadskemu, po drugih vesteh pa se slej ko prej pokorava Petainovi vladi.

Od ostalih francoskih kolonij v Afriki je trenutno brez pomena francoska Somalija z Džibutijem, zlasti odkar so se Angleži umaknili iz svoje Somalije, ki so jo zasedli Italijani. Strateško pa utegne biti pomemben še otok Madagaskar, o katerega stališču ni še ničesar znano.

Od francoske posesti v Aziji sta najbolj v ospredju pozornosti francoska Indokina ter francoski protektorat nad Anamom. Usoda ovrbe bo odvisna v prvi vrsti od razvoja pogajanj z Japonsko. Zdi se izključeno, da bi mogla Francija to svojo izpostavljeno kolonijo braniti nasproti Japoncem, medtem ko je na drugi strani tudi Velika Britanija ne more uspešno vzeti v zaščito. Protektorat v Anamu pa bo verjetno delil usodo Indokine. Položaj teh dveh posesti bi se utegnil spremeniti le v toliko, v kolikor bi ju Zedinjene države zjele v svoje območje, o katerem pa

Vsebinska rimskih posvetov

Po pisanju italijanskih in nemških listov se nanašajo Ribbentropovi razgovori z Mussolinijem in Ciano zlasti na probleme Afrike in na solidarnost Španije z velesilami osi

Rim, 20. septembra. AA. (Stefani) Vsi današnji listi prinašajo z velikimi naslovi čez vso stran poročila o bivanju v Ribbentropa v Rimu, ter objavljajo slike Mussolinija, Ribbentropa in Ciana. Listi naglašajo prisrčni sprejem, ki ga je rimsko prebivalstvo priredilo predstavniku Nemčije. V naslovih se naglašajo prisrčen razgovor Mussolinija z Ribbentropom v Beneški palači, ki so mu prisostvovali grof Ciano in veleposlanika obeh držav in ki je trajal dve uri. »Messagero« pravi med drugim, da je Rim doživel večer ob priliki Ribbentropovega prihoda dan navdušenja in da so italijanske in nemške zastave visele z vseh javnih in privatnih poslopij. List naglašuje, da je Ribbentrop prisel v Rim dan po zmagovitemu napredovanju Italijanov v Egiptu, v času, ko so nemške letalske sile letele nad vso Anglijo gori do Škotske, ter po novi ureditvi razmer v dunavski kotlini. »Popolo d' Roma« pravi glede razgovorov, da je naravno, da proučujejo probleme, ki zbujajo pozornost obeh velikih zaveznikov. Gotovo je, da predstavlja ta sestanek nov korak na revolucionarni poti obeh totalitarnih režimov.

Berlin, 20. septembra. AA. (DNB) Nemški tisk pripisuje velik pomen rimskim razgovorom nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa v času, ki je dosegla borba, ki jo skupno vodita velesili osi proti Angliji, svoj vrhunec. »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« piše o tej priliki: Evropski kontinent je skoraj popolnoma osvobojen angleškega pokroviteljstva. Sedaj je potrebno odstraniti tudi angleško premoč na Sredozemskem morju, ki ga je Velika Britanija s svojimi trdnjavami spremenila v pravi zapor za sredozemsko državo. V tem oziru je pomemben znak za splošni razvoj položaja stik prijateljske Španije z osjo. Ta borba za novi red bo pomembna tudi za Afriko. Na tem prostoru je še posebno živ spomin na osvojevalne metode Angležev, ker so še žive številne priče, ki so jih doživeli. Nemčija, Italija in njuni prijatelji so se lahko prepričali, da so se sestanki njihovih državnikov še vedno končali z pozitivnimi rezultati. Tudi rimski sestanek predstavlja zato važen dogodek.

Völkischer Beobachter piše: Razgovori v Rimu se nanašajo v prvi vrsti na probleme, ki bodo nastali po zmagovitem koncu borbe proti Angliji. Novi red se bo razširil čez Evropo tudi na Afriko, ki bo osvobodena angleškega jarma. Takrat se bo začela tudi za Egipt nova doba. Kar se tiče zadržanja španskega naroda v tem

odločilnem trenutku borbe proti Angliji, ga je mogoče smatrati samo kot solidarnost v korist velesil osi. S tem je okrepjena osnova novega reda, ki jo izvajajo državne skupine, ki ustvarja zgodovino.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« prinaša vesti o razgovorih v Rimu pod naslovom »Nov red v Evropi in v Afriki«. List pravi med drugim, da je fronta držav, ki gradijo novo Evropo, našla oporo tudi v Španiji, ki se je solidarizirala z osjo.

»Berliner Börsen-Zeitung« piše, da je problem osvoboditve afriških narodov izpod angleškega jarma postal aktualen. Tudi afriški narodi bodo dobili blagoslov novega reda, ki ga bosta Nemčija in Italija izvedli, ko premagata Anglijo. To velja v prvi vrsti za egiptski narod, ki ga imajo Angleži podjarmljenega v svojem imperializmu. List naglašuje tudi brezpogojno pripravljenost falangistične Španije solidarizirati se s fronto osi.

»Essener National-Zeitung« piše med drugim: »Španija kot glavna država Iberijskega polotoka ne bo stala ob strani ob priliki preurejanja sveta. Medtem ko se enotna fronta mladih evropskih narodov proti Angliji vedno bolj izoblikuje, orožje južnega partnerja osi že sedaj potrjuje, da se novi red ne bo nanašal samo na evropski kontinent. Afrika pripada Sredozemlju, pomen Evrope na afriškem prostoru pa je segal do Capetowna ter bil odločilen za razvoj afriškega kontinenta. Na osnovi tega obsega novi red v Evropi tudi afriški prostor.

Drugi sestanek z Mussolinijem

Rim, 20. septembra. AA. (Stefani) Nemški zunanji minister Ribbentrop je prebil današnji dopoldan zvečine v svojem delovnem kabinetu v vili Madami, ter je bil v pogostem telefonskem stiku z Berlinom. Ob 14. je zunanji minister grof Ciano priredil slavnostno kosilo na čast svojemu nemškemu tovarišu. Na kosilu je bilo tudi nekaj članov vlade med njimi glavni tehniški stranke Muti, državni podtajniki treh ministrstev državne obrambe, pomorščik načelnika generalnega štaba nemški poslanik Mackensen, višje uradništvo rumanjskega ministrstva in druge udeležne osebnosti. Popoldne se je Ribbentrop drugič sestel z ducejem. Sestanek je trajal nad eno uro.

Kdaj se bo Ribbentrop odpeljal iz Rima, do tega trenutka še ni določeno. Mislijo da bo nemški zunanji minister ostal v Rimu na odpočitku do nedelje dopoldne in

da bo z grofom Ciano napravil izlet v Tivoli. Posadka vojaškega vlaka s katerim se je Ribbentrop pripeljal v Italijo, dva oficirja in 50 vojakov, je predmet največjih simpatij rimskega prebivalstva.

Rim, 20. septembra. AA. (Stefani) Zunanji minister grof Ciano je priredil sinoči na čast nemškega zunanjega ministra Ribbentropa banket kateremu je prisostvovalo več ministrov, nemški veleposlanik von Mackensen; člani Ribbentropovega spremstva, osebe nemškega poslanstva in razne druge ugledne osebnosti. Banket je potekel v prisrčnem tovariškem ozračju.

Komunike o prvem razgovoru

Rim, 20. sept. s. (DNB). Nemški zunanji minister Ribbentrop je imel večer ob 17. v Beneški palači prvi razgovor z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in zunanjim ministrom grofom Ciano.

O razgovoru, ki je trajal nad dve uri, je bil izdan uradni komunik, ki pravi:

Duce je sprejel v četrte popoldne nemškega zunanjega ministra Ribbentropa k prisrčnemu razgovoru. Razgovor je trajal dve uri ter so bili pristotni tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, nemški veleposlanik v Rimu v. Mackensen in italijanski veleposlanik v Berlinu Alfieri.

Razprava tudi o evropskem jugovzhodu

Rim, 20. septembra. AA. (DNB) Italijanski politični krogi danes ponovno podarjajo velik pomen sedanjim razgovorom v okviru neposrednega in normalnega stika, ki ga imajo državniški listi osi glede zavezniškega sodelovanja. Toda pomen teh razgovorov je važen tudi glede sedanje vrhunske faze vojne. Ti razgovori so posebno značilni zaradi velike tovariške pripravljenosti, ki vlada med zavezniki silami osi in njunimi odgovornimi osebnostmi. Ako v večeršnjem uradnem poročilu o teh razgovorih niso bile podane nobene posebne točke ali pa posebna vprašanja, to ne more nikogar začuditi, ker sili osi nimata navade objavljati podrobnosti razgovorov, ki zajemajo neposredni stik med voditeljema obeh sil. To je toliko bolj razumljivo, ker gre za argumente, ki se tičejo vojne.

Kar se tiče podunavskega vprašanja in odnosov s Španijo, poudarjajo v imenovanih italijanskih krogih, da navzlic temu,

da ne dajajo informacij o podrobnosti in ne delajo indiscretih potez, gre za popolnoma zaupne razgovore, in da ta vprašanja po svoji naravi spadajo v vrsto perečih vprašanj. Nikakor pa ni mogoče o teh razgovorih, ki še teko, dati podrobnosti, vendar pa vsak opazovalec ve, da sili osi zmerom z veliko pozornostjo in v duhu popolnega sodelovanja razpravljata o vprašanjih jugovzhodne Evrope. V vsakem prostoru, pripominjajo v italijanskih političnih krogih, so momenti, ki so bolj ali manj zadovoljivi za politiko osi. Pri tem je treba pripomniti, da je treba vmešavanje in spletkarjenje naših sovražnikov v tem prostoru popolnoma odstraniti. Naravno je, da so posamezne faze in posamezna področja predmet večje ali manjše pozornosti sili osi, v sorazmerju z vsakdanjimi političnimi pojavi, ki nastajajo.

Brzojavki rumunskega zunanjega ministra

Bukarešta, 20. sept. AA. (Stefani) Rumunski zunanji minister Mihael Sturdza je poslal brzojavko italijanskemu zunanjemu ministru grofu Ciano, ki mu je na brzojavko odgovoril. Rumunski listi prinašajo danes na vidnem mestu obe brzojavki. Rumunski minister je brzojavil: »Kot prvi zunanji minister nove rumunske legionske države se z ganjenostjo spominjam preloške vere, ki jo je vaša ekscelenca pokazala pred nekaj leti v majki junaških mladih sil, ki so zdaj osvobodile mojo domovino. — Mihael Sturdza.«

Grof Ciano je odgovoril: »Zelo cenim spomin, ki ste ga ohranili na najine razgovore pred nekaj leti. Srečen sem, da lahko v vaši osebi pozdravim prvega zunanjega ministra nove rumunske legionske države, in izrekam najboljše želje za uspeh vašega poslanstva in za bodočnost vaše prenovljene domovine.«

Bukarešta, 20. sept. j. (DNB) Novi rumunski zunanji minister Sturdza je naslovil na nemškega zunanjega ministra Ribbentropa naslednje brzojavko: »V trenutku ko sem prevzel veliko odgovornost za zunanjo politiko nove rumunske države, odločen, da na svojem področju pod trdnim in vojaškim vodstvom vodje te države, nadaljujem reševalno delo, ki ga je započel legionsarski pokret in to delo doveden do srečnega konca, se poln hvalečnosti spominjam besed simpatije in zaupanja, ki jih ji vaša ekscelenca izrekla ob priliki najinega zadnjega razgovora o ureditvi nove rumunske države. Računam na simpatije in zaupanje, ki ste mi jih tedaj izkazali.«

Napad na kolodvore

Nemška vojna poročila — Bombardiranje Londona ponoči in podnevi — Ogorčenje v Nemčiji zaradi bombardiranja bolnišnic v Bethelu

Berlin, 20. sept. AA. (DNB) Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Kljub temu, da so vremenske razmere še zmerom neugodne, je nemško vojaško letalstvo tudi večeraj izvedlo ogledne polete, bombardiralo London ter letališča in pristaniške naprave v južni Angliji. Ponoči so naši bombniki nadaljevali kazensko bombardiranje Londona in bombardiranje z vojaškega stališča važnih objektov v zapadni in srednji Angliji. Nastalo je mnogo novih požarov, posebno v Liverpoolu.

Nekaj britanskih bombnikov je snoči bombardiralo nekatera mesta zapadne in jugozapadne Nemčije, kjer se nahajajo izključno samo stanovajska poslopja.

Berlin, 20. sept. AA. (DNB) Nemški bombniki so danes dopoldne napadli železniške naprave družbe južnih železnic v Londonu. Ugotovili so celo vrsto odličnih zadetkov. Pri tej akciji se je vnelo več letalskih bitk. Po dosedanjih poročilih, ki pa še niso popolna, smo v teh bojih zbili šest britanskih letal.

Berlin, 20. sept. s. Nemški radio javlja popoldne v posebnem poročilu, da so danes dopoldne nemška letala z uspehom napadla železniške proge in tri železniške postaje v južnem Londonu. V letalskih bitkah, ki so se razvile po napadu, je bilo 6 angleških letal sestreljenih.

Žrtve v Bethelu

Bielefeld, 20. sept. AA. (DNB). Zločinski napad angleških letal na zdravilišče Bethel pri Bielefeldu postane jasen za vsa-

vemo, da se za sedaj končuje v Nizozemski Indiji in na Filipinih.

Nikogar ni presenetilo, da so se francoske kolonije v avstralskem območju izrekle za generala de Gaulle, ker je bila takšna odločitev nujna že po samem zemljepisnem položaju ter po njihovi gospodarski in politični odvisnosti od Avstralije, odnosno Nove Zelandije. Te kolonije bi mogla zavarovati pred japonskim posegom samo Velika Britanija v tesnem sodelovanju z Zedinjenimi državami, ki imajo na Tahitijskem otočju z otokom Tuvalu svojo predstražo proti Japoncem.

O položaju v francoskem mandatu v Siriji ni zanesljivih poročil. V nadaljnjem razpletu sredozemske vojne, zlasti ob njenem morebitnem razširjenju

kogar, ki si ogleda poslopja na kraju samem. Znak Rdečega križa je bilo mogoče videti daleč in so morali videti to tudi Angleži, ker so metali razsvetljevalne bombe, tako da je bilo videti vse teren. Posebno je bilo poškodovano poslopje, imenovani »mali Bethel«. Duhovnik Bödelving, sin ustanovitelja zdravilišča, je dejal, da težko bolnih otrok ni bilo mogoče odnesti v zaklonišča. Poslopje bolnice je strahotno poškodovano. V ruševinah so našli 20 deklic, od katerih je bilo 9 mrtvih. V sosednem poslopju sta bila ubita dva bolnika ter ena usmiljenka. Ranjenih je bilo še 15 drugih otrok. Bombe so zadele tudi pokopališče. Nemogoče je, da Angleži ne bi vedeli za to zdravilišče, ki ima v Londonu svojo podružnico, kjer je bilo pred vojno zaposlenih 60 usmiljenk iz Bethela. Kakor se izve, je 30 teh usmiljenk interniranih na otoku Man.

Bombardiranja v Belgiji in na Nizozemskem

Bruselj, 20. septembra. AA. (DNB). Preteklo noč so britanska letala metala bombe na najmanjšo belgijsko vas, v kateri živi 36 prebivalcev v osmih hišah. Čeprav v vsej okolici ni vojaških objektov, so Angleži izvršili napad z bombami in jih metali z velike višine brez kakršnegakoli načrta. Škoda je neznatna. Belgijski listi navajajo ta napad kot tipičen primer za britanski način vojskovanja.

Angleži so vrgli tudi 17 bomb na Kortrijk. Tudi tu je škoda neznatna. Predzadno noč

na ves bližnji vzhod, se utegnejo na tem področju odigravati pomembni vojni dogodki.

Najbolj jasen glede na nadaljnji razvoj vojne se zdi položaj francoskih kolonij v Ameriki, to pa zaradi znanega sklepa nedavne vseameriške konference v Havani, po katerem preidejo vse evropske posesti v Ameriki v nevarnost glede spremembe svojih lastnikov v skupno upravo vseh ameriških republik.

Tako nam že samo ta kratek pregled trenutnega položaja v francoskih kolonijah nakazuje različne možnosti razvoja in usode teh kolonialnih posestev, ki bodo v nadaljnjem razpletu vojne gotovo še igrala zelo važno vlogo.

so letala bombardirala obljudene okraje Anversa. V nekem poslopju so bombe ubile štiri osebe. Neka bomba je razdejala cerkev na periferiji. Tudi v tem mestu sploh ni vojaških ciljev.

Amsterdam, 20. septembra. AA. (DNB). Nizozemski tiskovni urad poroča, da so predzadno noč metala britanska letala bombe v bližini Vageninga. Stvarno škodo trpe samo sadovnjaki. Bombe so Angleži metali tudi v pokrajini Limburgu. Škoda je neznatna.

Anvers, 20. septembra. AA. (Stefani) Bombe, ki so jih angleški letalci v minuli noči vrgli na Anvers, so zahtevale šest človeških žrtv, med njimi dve dekletci, ki sta se skrili v neko klet. Ranjenih je bilo nadaljnjih šest oseb. Eksplozivne bombe so popolnoma uničile cerkev v Birsu. Bombardiranja je bila tudi občinska bolnica v Termondu, toda žrtv ni bilo.

Nakupovanje ameriških trgovinskih ladij

New York, 20. septembra. AA. (DNB). »New York Daily Mirror« poroča, da je Roosevelt dobil predlog, naj Amerika odstopi Veliki Britaniji 20 ameriških trgovinskih ladij s celotno tonažo 300.000 ton. Gre za ladje, zgrajene še pred svetovno vojno. Te ladje so Veliki Britaniji potrebne za prevoz živeža in surovin. Anglija bi hotela kupiti te ladje, ker je njeno trgovinsko brodovje zaradi napadov nemških podmornic in letal doživelo resne izgube.

Angleški zaporni baloni nad švedsko

Stockholm, 20. septembra. AA. (Stefani) Jugozapadni veter je prinesel angleške zaporne balone nad švedsko. Opazili so čez 100 balonov, ki plovejo v smeri proti Botniškemu zalivu. Napravili so večjo škodo na električnih, brzojavnih in telefonskih napeljavah, tako da so bile brzojavne in telefonske zveze ter razsvetljava na številnih krajih prekinjene. Švedska lovka letala so zblila do sedaj 30 balonov.

Uspešne eskadrile

Berlin, 20. sept. j. (DNB.) Kakor posamezni letalci, se v zračnih bojih včas izredno odlikujejo tudi posamezne letalske eskadrile. Tako na primer ima nemško letalstvo štiri eskadrile, ki so od svoje ustanovitve dalje sestrelile vsaka po več kot 200 sovražnih letal. Nadalje so štiri eskadrile, katerih vsaka je sestrelila več kot 300 letal tako, da je samo teh osem eskadril sestrelilo vsega skupaj nad 2000 sovražnih letal.

Hujše ko v Varšavi

New York, 20. sept. AA. (Tass.) »Associated Press« prinaša iz Londona vest, da so tuji vojaški atašeji in tuji novinarji, ki

so bili priče bombardiranja Varšave, Barcelone in Madrida izjavili, da je bombardiranje Londona v zadnjih 11 dneh bilo hujše kot bombardiranje omenjenih mest.

Bombe na Heidelberg

Berlin, 20. sept. AA. (DNB) Preteklo noč so angleški letalci ponovno bombardirali naseljene okraje Heidelberga. V tem mestu in v njegovi okolici ni nobenega vojaškega objekta. Mesto Heidelberg je vsemu svetu znano kot kraj zgodovinskih spomenikov in znanosti. Tem večje ogorčenje je povzročilo med nemškimi ljudstvom poročilo, da so angleški letalci bombardirali to mesto, kjer so bile posebno poškodovane delavske četrti. Ena hiša je popolnoma porušena. Od družine, ki je v tej hiši stanovala, so bile ubite tri osebe, oče, sin in hči. Druge bombe so padle v okolico in je bil ubit otrok 14 let, več oseb pa ranjenih. Razen tega so angleški letalci vrgli več bomb v neposredno bližino gradu Bruchsal.

★

Naši državljani v Londonu vsi živi

Beograd, 20. septembra. (AA.) Po naj-novejših poročilih iz raznih virov ni bilo pri zadnjih bombardiranjih Londona nobenih žrtv med člani tamkajšnje jugoslovanske kolonije.

Svetlo ko podnevi

London, 20. sept. j. (Ass. Press). Nemške bombe, ki so v noči na četrtek padale na London, so s svojimi eksplozivnimi razsvetljevalne ulice, da je bilo včasih skoro tako svetlo ko podnevi. Silne detonacije so si sledile druga drugi in hiše so se tresle v svojih temeljih. Med pokanjem protiletalskih baterij je bilo od časa do časa razločno slišati brnenje letal.

Angleška naročila v Ameriki

New York, 20. sept. s. (Reuter) Po podatkih angleške komisije za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah, je Anglija v prvem letu vojne v Zedinjenih državah naročila za 500 milijonov funtov (100 milijard dinarjev) vojnega materiala, od tega za 300 milijonov funtov letal. Komisija javlja, da bo najmanj toliko materiala naročeno tudi v drugem letu.

Proizvodnja letal v USA

New York, 20. sept. AA. (Tass.) New York Herald Tribune« prinaša vest, da je predstavnik zbornice za letalstvo izjavil, da so letalske tovarne v USA razširile fabrikacijo tako, da bodo v začetku prihodnjega leta lahko dobavljale 1000 letal mesečno. Od teh letal bo 90 odstotkov poslanih v Anglijo in Kanado.

Bitke nad oblaki

Angleška vojna poročila — London je imel večeraj ponedelji samo en alarm, nemških poletov nad Anglijo pa je bilo kljub megli več

London, 20. sept. j. (LEF.) V minuli noči je bilo nemško letalstvo nad Londonom ter nad drugimi predeli Anglije manj aktivno kakor v prejšnjih nočeh. Nemška letala je očividno oviralo slabo vreme z nizkimi oblaki in slabo vidljivostjo. Skupine nemških letal, ki so iz raznih smeri ponovno priletele nad London, so deloma kar skozi oblake odvrzle svoje bombne tovore. Nekaj škode je bilo povzročeno v središču mesta ter v zapadnih mestnih delih, kjer je izbruhnilo tudi nekaj požarov. Na splošno pa je povzročena gmožna škoda, dokaj manjša, kakor je bila v prejšnjih nočeh. Tudi številni žrtvi bo, kakor se lahko sklepa po doslej zbranih podatkih, razmeroma majhno. Razen Londona, na nemška letala ponoči bombardirala tudi še nekatera mesta in posamezne objekte v jugozapadni, v južni ter srednji Angliji.

Zjutraj so nemška letala napade obnovila. Skupina 30 nemških bombnikov ter lovskih letal je v zgodnjih dopoldanskih urah preletela obalo v Kentu ter vzela smer proti Londonu. Skupina pa se je pred doletom nad angleško obalo razdelila v tri ločene formacije, ki so na različnih točkah preletele obalo. Vsi tri skupine so kmalu izginile za oblaki. Ko so opazovalci protiletalskih baterij opazili na obalah sence letal, ki jih je sončni sij protirel, nje, je topništvo otvorilo proti nevidnim letalom ogenj, vendar pa so letala nadaljevala polet proti notranosti Anglije. Na zasledovanje so se takoj dvignile formacije angleških lovcev.

Nekaj minut kasneje so se nad Rokavskim prelivom pojavili novi nemški bombniki, ki so prav tako pluli nad oblaki in jih je moralo protiletalsko topništvo na slepo srečo obstreljevati. Ko so se letala kasneje spustila nižje, se na ne vrgli angleški lovci ter jih zavrtili še pred Londonom.

Po tej formaciji pa je sledil nov izredno močan val nemških bombnikov in lovcev, ki je šel nad 200 aparatov. V Londonu je bil dan letalski alarm. Proti nemškemu letalom so vnovič nastopili angleški lovci. Nad oblaki se je razvila silovita zračna bitka, v kateri se je angleškim lovcem slednjič posrečilo sovražnika zavrniti. Nemška letala niso dosegla Londona in je bil letalski alarm zaradi tega kmalu spet preklancan.

Sinočni alarm v Londonu

London, 20. sept. s. (Reuter.) Ko je bil nocoj dan v Londonu letalski alarm, je kmalu skoro po vsem mestu pričelo protiletalsko topništvo dajati zaporni ogenj. Nad središčem Londona se je nenadoma neslišno pojavilo nemško letalo in vrglo v strmo-glavnem poletu dve bombi.

Poškodovani vojaški objekti

New York, 20. sept. s. (Reuter.) Poročevalec »New York Times« v Londonu pravi o nemških letalskih napadih na angleško prestolnico, da so nemške bombe zadale tudi nekaj vojaških objektov, ki pa jih ni dovoljeno pobilje označiti zaradi cenzure. Kljub bombardiranjem dokov v londonskem pristanišču skozi 14 dni prihajajo trgovske ladje še vedno v londonsko luko. Tudi morala angleškega prebivalstva je nezlomljiva.

Akcija angleških letal nad Nemčijo

London, 20. sept. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja v svojem nocošnjem komunikatu, da so preteklo noč angleški bombniki napadli kanal Dortmund-Ems v Nemčiji, kakor tudi več nemških pristanišč in letališč. Napadene so bile med drugim luke Ostende, Calais, Dunkerque in

Vlissingen. V Nemčiji so angleška letala napadla tudi železniška križišča v Mannheimu in Ehamu, tovorni kolodvor v Nickerau, železniško progo pri Koblenzu in železniški most preko Rena pri Trieru. Na Nizozemskem je bil napaden važen kanal.

Dodatno poročilo letalskega ministrstva javlja, da so angleški bombniki napadli kanal Dortmund-Ems kljub gostim oblakom in močnemu dežju tekot noči trikrat, zadnjič ob 3. zjutraj. Predvsem je veljal napad mestu, kjer kanal križa reko Ems.

Vreme nad Kanalom

London, 20. septembra. AA. (Reuter.) Sinočna burja nad Rokavom je davi popustila, še zmerom pa piha precej hud veter z jugozahoda. Vreme je jasno in se v Dovru razločno vidi francoska obala.

Pošte med alarmi

London, 20. septembra. s. (Reuter.) Pošto ministrstvo javlja, da bodo od ponedeljka dalje vsi angleški poštni uradi odprti tudi med letalskimi alarmi. Prenehali bodo poslovati šele, ko bo dan drugi znak, da je nevarnost neposredna.

Zasuto javno zaklonišče

London, 20. sept. s. (Reuter.) Preteklo noč je nemška eksplozivna bomba v Londonu zadela med drugim izhod iz javnega zaklonišča v nekem parku v severnem Londonu. Pri tem je bilo v zaklonišču več oseb ubitih in ranjenih. Ostale osebe v zaklonišču pa je eksplozija zasula in so jih rešili šele po 12-urnem delu. Sto metrov od istega zaklonišča je padla še druga eksplozivna bomba.

Ponoči je velika eksplozivna bomba razdejala tudi velik blok hiš v centralnem Londonu. Prebivalci hiš pa so bili vsi v zaklonišču in ni bil nihče poškodovan. Nadalje je neka bomba razdejala šest stanovanjskih hiš v nekem londonskem okraju. Toda samo dve osebi sta bili pri tem poškodovani.

Potopljena nemška ladja

London, 20. sept. (Reuter.) Admiraliteta javlja danes, da je dne 2. septembra zvečer angleška podmornica »Sturgeon« (640 ton) ob severni danski obali z več torpedi potopila nemško vojaško transportno ladjo, ki je imela približno 10.000 ton. Na ladji je nastal takoj požar in se je v nekaj minutah potopila. Nemško ladjo je spremljalo več manjših ednic vojne mornarice in več letal.

Povratek Rooseveltovih opazovalcev v Ameriko

New York, 20. septembra j. (AR.) Člana ameriškega generalnega štaba generala Emmons in Strong, ki ju je predsednik Roosevelt kot vojaška opazovalca poslal v Anglijo sta se večeraj vrnila v Zedinjene države, kjer bosta prezidentu Rooseveltu poročala o svojih vtisih. Vodja ameriške vojaške misije v Angliji kontraadmiral Ghormley bo do nadaljnjega še ostal v Londonu. Washington, 20. septembra. AA. (Reuter.) Vojni minister Stimson je ob priliki sprejema novinarjev izjavil, da pošiljajo ameriški oficirji, ki se nahajajo v inozemstvu, njegovemu ministrstvu poročila, da odpor Velike Britanije lahko še dolgo traja.

Druga skupina ameriških rušilcev

Ottawa, 20. septembra. s. (Reuter.) V neko vzhodno kanadsko luko je dospelo zopet 6 rušilcev, ki so jih Zedinjene države odstopile Angliji. Rušilce so prevzeli kanadski mornarji in bodo uvrščeni takoj v kanadsko vojno mornarico.

Poziv japonskim državljanom

Hongkong, 20. septembra. o. Japonska delegacija, ki se je pogajala z oblastmi v Indokini, je pozvala japonske državljane v zvezi z japonskim ultimatom, naj odpotujejo iz Indokine v najkrajšem času. Pričakujejo, da bodo japonske čete po potehu ultimata začele prodirati v Indokino, da zasedejo določene vojaške pase, ki jih bodo francoske oblasti prepustile kakor vsaj Japonci pričakujejo. Med tem so Kitajci že razstrelili vse železniške proge, ki vodijo v Indokino.

Zahteve japonskih listov

Tokio, 20. sept. j. (Domei.) Japonski listi prei ko slei budno spremljajo razvoj evropske vojne ter opozarjajo japonsko vlado, naj ne zamudi prilike aktivno poseči v razvoj dogodkov, ki oblikujejo novo razmerje sil na svetu. List »Nichi-Nichi« nazlaša, da v sedanjem trenutku niso na mestu besede ampak nazle odločitve in dejanja.

Odklonjene slamske zahteve

Hongkong, 20. sept. s. (Reuter.) Po »Kajinski« informacijah so francoske oblasti odklonile slamske zahteve glede obmejnih korektur. Zahteve se nanašajo na tri sektorje ob slamsko-Indokitski meji. Kljub temu je Slam sedaj postavil francoski Indokini nove zahteve. Zastopniki slamske vlade so se v Vankoku zgledali v francoskem poslanstvu in predložili zahteve svoje vlade.

Vichy, 20. sept. s. (Tass.) Po ameriških vesteh zahteva slamska vlada še vedno znatne korekture mej napram francoski Indokini in sicer ob reki Nekong. Slamske zahteve je izročil francoskemu zunanjemu ministru slamski poslanik. Francoski zunanji minister pa je odgovoril, da francoska vlada ne bo pristala na nobeno teritorialno zahtevo.

Francija popušča

Washington, 20. sept. j. (AR.) Francoska vlada je obvestila Zedinjene države, da se ne more več uspešno upirati zahtevam japonske vlade napram francoski Indokini. Francoska vlada je v razgovorih z zastopniki japonske vlade potom svojih oblastev v Indokini pokazala najboljšo

Vojna v Egiptu

Živahne letalske akcije z obeh strani — Potopljena angleška podmornica

Nekje v Italiji, 20. sept. j. (Stefani.) Italijanski generalni štab objavlja vojno poročilo št. 105, ki se glasi:

Neko naše mornariško izvidniško letalo je z bombo napadlo sovražno podmornico ter jo potopilo. V severni Afriki so sovražni zračni napadi na pristanišče Derna v pasu Bomba, Tobruk in Sollum povzročili nekaj lahke gmožne škode. Med človeškimi žrtvami je bil eden mrtev in nekaj ranjenih. V Sidi Baraniju je protiletalsko topništvo sestrelilo eno angleško letalo. Število sovražnih letal, sestreljenih v okviru napadov, o katerih je poročalo prejšnje vojno poročilo, se je po naknadnih ugotovitvah povečalo na sedem, verjetno pa sta bili sestreljeni še dve nadaljnji letali.

Angleški parnik, ki ga je naše letalo pogodilo z bombo v Egejskem morju, kakor je bilo javljeno v vojnem poročilu št. 98, je bil hudo poškodovan ter se je goreč umaknil v Pirejsko luko.

V Vzhodni Afriki je neka naša letalska formacija bombardirala sovražnika v Uadi Jusufu severozapadno od Galabata. V okviru napadov na Kassalo, omenjenih v prejšnjem vojnem poročilu, je naše lovsko letalstvo sestrelilo angleško letalo tipa Blenheim, ki se je goreče zrušilo na tla. Sovražno letalo, o katerem je poročalo vojno poročilo št. 103, da je bilo verjetno sestreljeno ob priliki napada na Massauo, je bilo sedaj najdeno 30 km proč od tega mesta. Posadka je bila mrtva. Sovražni letalski napadi na Direddau, Giavello in Mogadiscio so povzročili le prav majhno škodo, človeških žrtvi ni bilo.

Angleški komuniké

Kairo, 20. septembra. s. (Reuter.) Današnji komuniké poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja, da je položaj v Zapadni pušavi nespremenjen. Z drugih bojišč na Bliznjem vzhodu ni ničesar poročati.

Kairo, 20. sept. j. (Reuter.) Komuniké poveljstva angleškega letalstva v Afriki pravi: Naša letala so izvršila izredno uspešne napade na sovražnikova oporišča na Dodekanezu. V mestu Maritsa na otoku Rodosu so naše bombe povzročile eksplozije, ki so jim sledili tudi požari. V Porto Lagu na otoku Leros je bilo zadeto skladišče bencina ter se je ogenj razširil vzdolž obale. Vsa naša letala so se neopokodovano vrnila.

Trajno so naša letala napadala sovražnika z izhodišč v zapadni pušavi. V Dorni so naše bombe zažgale več nasprotikovih letal. V Tobruku so zanelile požare v raznih poslopih, med Solumom in Sidi Barranijem pa so vrgla bombe na zbirališča transportnih avtomobilov. Tudi tu so bili zanetni požari. Uspešen napad so na-

ša letala izvršila na približno 50 na tleh se nahajajočih sovražnih letal na nekem italijanskem letališču. Bombe so padle sredi med letala ter povzročile veliko škodo. Ena naših letal pogrešamo.

Ujeti italijanski novinarji

Kairo, 20. sept. s. (Reuter.) Pri Sidi Baraniju so angleški oklopni oddelki ujeli tri italijanske novinarje. Ti so danes izjavili v Kairo, da so italijanske čete dosele do Sidi Baranije brez večjih bojov. Novinarji so bili ujeti, ko so v svojem avtomobilu vozili daleč pred glavno italijansko vojsko.

Italijanske zahteve do Egipta

Rim, 20. sept. o. V reviji »Africa Italiana« piše predsednik italijanskega senata Federzoni, da so italijanske legitimne revindikacije v Egiptu omejene na to, da dobi Italija stvarna jamstva za prost prehod skozi Sueski prekop, kakor tudi, da bo v Egiptu ponovno uvedeno učenje italijanskega jezika, s čimer bi se obnovil vpliv italijanske kulture, in da bi se priznali življenjski, politični in gospodarski interesi Italije.

Novi strateški načrti Rima in Berlina?

London, 20. sept. j. (LEF.) Vids, ki ga je mogoče dobiti iz komentarjev današnjih angleških listov o vojnem položaju je, da nameravata državi osi v bodoče prenesti težisce svojih vojaških operacij na Sredozemsko morje ter v Egipt. Posebni dopisnik Daily Telegrapha poroča iz Kaira, da se po raznih informacijah iz nevtralnih virov lahko pričakuje, da bosta Nemčija in Italija poskušali na zimo osredotočiti vse svoje sile na sredozemsko kotlino. Tudi po informacijah iz Berlina se potrjujejo vesti o novih strateških načrtih držav osi, ki naj bi zamenjali letalske operacije proti britanskemu otočju. Vsi današnji listi »Timesom« na čelu objavljajo tudi informacije iz Sirije o zaostritvi položaja.

Avstralsko vojaštvo

Canberra, 20. sept. s. (Reuter.) Uradno poročilo, da bo v kratkem poslana na Bliznji vzhod še sedma divizija avstralske ekspedicijske vojske. Vezbanje 8. divizije bo čim bolj pospešeno, v kratkem pa bo najbrže formirana še tudi 9. divizija. Avstralska vlada namerava nadalje poslati na Bliznji vzhod večje množine vojnega materiala in drugih zalog za vojsko, kar naj bi omogočilo koncentracijo večjega števila avstralskega vojaštva na Bliznjem vzhodu.

Sovjetski manevri pri Odesi

Budimpešta, 20. sept. s. (Reuter.) Po nepotrjenih informacijah tukajšnjih diplomatskih krogov je začela sovjetska vojska v okolici Odesa z velikimi manevri. Tudi je opaziti zbiranje ruske vojske v okolici Odesa, prav tako pa se koncentrirata tam ruska vojna mornarica v Črnem morju.

Gotovi znaki govore, da so med Rusijo in Rumunijo nastale nove napetosti. Ob rusko-rumunski meji so se baje primerili novi obmejni incidenti. Neki most čez reko Prut je bil pognan v zrak.

Industrija v SSSR

Moskva, 20. septembra. AA. (DNB.) Pri Kunari v Uralu so začeli izdelati orjaško tovarno za predelovanje kovin, eno izmed največjih v Sovjetski Rusiji. Tovarna bo predelovala odpadke svina, aluminija in drugih kovin iz drugih tovarn na Uralu, v Sibiriji in na Daljnem vzhodu. V bližini Volge grade največje tovarne v Rusiji za obdelovanje kamna. Tovarne bodo obdelale na leto več ko 80.000 kubičnih metrov marmornja, nevšešvih drugih vrst kamna.

Švedsko-ruska trgovinska pogajanja

Stockholm, 20. sept. AA. (DNB.) V okviru švedsko-sovjetskih gospodarskih pogajanj v Moskvi velja glavna pozornost švedskega kmetijskega pomnožitvi uvoza žita in krme. Nova pogodba daje lepe možnosti v tem pogledu. Doslej je Švedska naročila v Sovjetski Rusiji 25.000 ton živinske krme in 20.000 ton ovsa.

Nemška zavrnitev ameriških informacij

Berlin, 20. sept. j. (TOP.) Agencija United Press objavila iz Vichyja datirane informacije, da je angleški bombnik z neprestanimi napadi na obale, ki jih kontrolira Nemčija uspešno preprečiti nemške načrte za napad na Anglijo. K tem informacijam naglašajo v poučenih nemških krogih, da v zadnjih 10 dneh angleško letalstvo ni izvršilo nobene napada na mesta ob norveški obali, pristanišče v Belgiji in Severni Franciji ob Kanalu pa so bili zadnje noči sicer sem pa tja bombardirani, toda ti napadi so povzročili le neznatno škodo. Vest, ki jo objavlja »United Press« je očividno inspirirana iz angleških krogov.

Zdravstvena zaščita visokošolcev v Zagrebu

Zagreb, 20. sept. o. Današnje »Narodne novine« objavljajo naredbu bana o socialni in zdravstveni zaščiti slušateljev univerze in visokih šol. V to zaščito spadata brezplačen zdravniški pregled in zdravljenje v primeru bolezni. Zdravljenje v javnih bolnišnicah in bolnišnicah s pravico javnosti traja lahko 30 dni v najnižjem oskrbovalnem razredu. Nadalje je možno zdravljenje v zavodih za fizično terapijo, v kopalnišči in klimatskih krajih. Brezplačna zdravila se izdajajo po določbah uredbe o racionalnem predpisovanju zdravil. Možna je tudi pomoč za okrevanje po bolezni na predlog zdravnika v javni službi. Razen tega imajo slušatelji, ki so doma iz hrvatske banovine, v potrebi pravico do brezplačnega zdravljenja v protituberkuloznih zdraviliščih banovine Hrvatske.

Vkorakanje bolgarske vojske v Dobrudžo

Varna, 20. sept. AA. (Stefani.) V Bolgariji toliko pričakovani zgodovinski dogodek se uresničuje. Prvi kotiček južne Dobrudže, ki je bil 27 let ločen od domovine, se priključuje Bolgariji. Tako izgina krivica, storjena z mirovnimi pogodbami. V toku noči so rumunske čete izvršile izpraznitev prvega asu južne Dobrudže, v katero so danes dopoldne slovesno vkorakali bolgarski vojski pod poveljstvom generala Popova. V prihodnjih 10 dneh bo izvršena priključitev vsega ozemlja južne Dobrudže k Bolgariji.

Sofija, 20. sept. AA. Glavna bolgarska administrativna komanda pod vodstvom generala Žilkova, ki ima nalogo prevzeti administrativno upravo v južni Dobrudži pred vkorakanjem bolgarske vojske, ima svoj sedež v Dobrudži, kjer skupaj z rumunsko komisijo urejuje vsa upravna vprašanja v zvezi z izročitvijo državnih in občinskih imetij bolgarskim civilnim oblastem. Večerja je bil tudi podpisan protokol o izročitvi bolgarskim civilnim oblastem prvega upravnega pasu v južni Dobrudži. Izročitev drugega administrativnega pasu se je začela večeraj zjutraj. Vojaška zasedba južne Dobrudže je razdeljena na štiri pasove in sicer 1. Tutrakank-Baldik, 2. Akantalam-Dobrič-Kavarna, 3. ta pas obsega samo nekaj vasi, 4. Silistrija-Kasan.

Spominski dan

Železne garde

Bukarešta, 20. sept. j. (DNB.) Namestnik rumunskega ministrskega predsednika in poveljnik rumunskega legionarskega pokreta Horia Sima je določil 22. september za spominski dan žrtvam rumunskega legionarskega pokreta. 22. septembra 1939 je bilo namreč ob priliki atentata na takratnega predsednika rumunske vlade Calesca justificiranih veliko število članov železne garde.

Bukarešta, 20. sept. s. (Reuter.) Rumunska vlada je odredila, da mora vse angleško osebe angleško-rumunskega instituta v Rumuniji zapustiti državo.

Kralj Karol v Barceloni

Barcelona, 20. sept. AA. Bivši rumunski kralj Karol je prispel semkaj.

Nadaljevalne šole

na Hrvatskem

Zagreb, 20. sept. o. Hrvatski ban je podpisal naredbu o uvedbi ljudskih nadaljevalnih šol na podeželju. Po tej naredbi bodo morali vsi otroci v vseh po končani ljudski šoli obiskovati nadaljevalno šolo in sicer dečki do 16. leta starosti, dekleta pa do 15. leta. Doslej na Hrvatskem ni bilo takih šol.

Hrvatski dentisti

proti ljubljanski šoli

Zagreb, 20. sept. o. Društvo zobnih tehnikov banovine Hrvatske v Zagrebu je imelo sestanek, na katerem je razpravljalo o ustanovitvi dentistične šole v Ljubljani. Hrvatski zobni tehniki zahtevajo ustanovitev dentistične šole v Zagrebu ter nasprotujejo dentistični šoli v Ljubljani čes, da je proti življenjskim interesom večine zobnih tehnikov. Sklenili so tudi, da prekinje odnose s društvom zobnih tehnikov v dravski banovini.

Prodaja zemljišč v obmejnih pokrajinah

Beograd, 20. septembra. AA. Ministrski svet je na predlog pravosodnega ministra predpisal uredbo št. 1225 od 19. septembra 1940 o ukinitvi uredbe z zakonsko močjo glede omejitev odtujevanja nepremičnin na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani št. 87820 od 4. septembra 1936 in uredbe z zakonsko močjo o omejitvah odtujevanja nepremičnin na področju apelacijskih sodišč v Novem Sadu in Zagrebu št. 15800 od 18. februarja 1938. Z vsemi njihovimi izpremembami in dopolnitvami. Imenovane uredbe so veljale za ozemlje vseh sreskih sodišč s področja okrožnih sodišč v Mariboru, Murski Soboti, Celju, Ljubljani, Novem mestu, Varaždinu, Bjelovaru, Somboru, Subotici, Veliki Kikindi, Petrogradu in Beli Krčki. Pri predpisih teh uredb je bil na imenovanem ozemlju dovoljen prenos lastništva nepremičnin na temelju pravnih poslov med živimi samo po odobritvi posebnih komisij za prenos nepremičnin. Ta omejitev sedaj odpade. Zakonski predpisi o pridobitvi lastnine na zemljišča, ki so v zvezi z vojaškimi utrdbami in katera se nanašajo na državno obrambo, s tem niso izpremenjeni.

Draginjske doklade na Hrvatskem

Zagreb, 20. sept. o. Snoči je bila v trgovski zbornici konferenca zastopnikov hrvatskega gospodarstva in zveze hrvatskih privatnih nameštencev. Razpravljali so o povišanju plač zaradi draginje. Po dolgem posvetovanju so gospodarstveniki načelno obljubili povprečno povišanje plač za 30 odstotkov. Konferenca se je končala s sporazumnim sklepom, da bodo draginjske doklade, ki bodo za zasebne nameštence na posameznih področjih Hrvatske veljale obvezno od 1. septembra dalje, razširjene tudi na one panoge, katerih zastopniki dosedajšnjim pogajanjem niso prisostvovali. Določeno je bilo tudi rok 14 dni, v katerem se mora doseči končni sporazum. Nadalje se imajo vsi sporazumi v posameznih panogah združiti v enotno kolektivno pogodbo o draginjskih dokladah. Zastopniki gospodarstva z zagrebskega področja so se izjavili pripravljene, da prično končna pogajanja že danes popoldne.

Prvi sovjetski vojaški ataše v Beogradu

Beograd, 20. sept. p. Davi je prispel v Beograd z letalom iz Berlina prvi sovjetski vojni ataše na našem dvoru generalni major Aleksander Georgijevič Samohin. Na beograjskem letališču ga je sprejel in pozdravil sovjetski poslanik na našem dvoru Plotnikov z osebjem poslanstva. General major Samohin se je z letališča odpeljal takoj na sovjetsko poslanstvo.

Nemška gospodarska delegacija v Beogradu

Beograd, 20. sept. p. Davi ob 8.50 je prispela v Beograd nemška delegacija, ki bo sodelovala na rednem jesenskem zasedanju stalnega jugoslovnsko-nemškega gospodarskega odbora. Nemško delegacijo so sprejeli na kolodvoru zastopniki nemškega poslanstva s poslanikom von Heerenom na čelu ter zastopniki zunanjega ministrstva s pomočnikom zunanjega ministra dr. Piljom na čelu. Opoldne sta se obe delegaciji sestali v zunanjem ministruvstvu k prvi seji. Na tej seji je bil določen dnevni red zasedanja ter izvoljene posamezne komisije, ki bodo uravnavale posamezne probleme bodočih medsebojnih odnosov.

Minister Andres odpotoval v Grčijo

Beograd, 20. sept. AA. Davi se je sprostno odpeljal v Solun trgovinski minister Andres z gospo. Spremljata ga dr. Dragoslav Mihailović, načelnik izvoznega oddelka ravnateljstva za zunanjo trgovino in dr. Peter Tomić, šef ravnateljstva. Minister si bo ogledal solunski velesej, nato pa pojde v Atene in bo tam ostal nekaj dni kot gost grške vlade. Njegovemu odhodu so na železniški postaji prisostvovali člani grškega poslanstva in višji uradniki trgovinskega ministrstva z dr. Savo Obradovićem, pomočnikom trgovinskega ministra, na čelu, dr. Bičanić, ravnatelj ravnateljstva za zunanjo trgovino, in Mihajlo Djukić, načelnik oddelka za pouk. Razstanku je prisostvoval tudi ravnatelj Frizada dr. Tot.

Iz prosvetne službe

Beograd, 20. sept. p. Za načelnika oddelka za srednješolski pouk v prosvetnem ministruvstvu v III-2 je postavljen Janko Leskovec, do sedaj administrativni inspektor prosvetnega ministrstva. Šolski tajnik za srez Maribor - mesto Fran Golež je premeščen za učitelja na osnovni šoli v Mariboru. Na prvo žensko realno gimnazijo v Beogradu je premeščen Marja Škapin, dosedaj profesorica ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Šah v Moskvi

Moskva, 20. sept. s. V današnjem 12. kolu šahovskega turnirja je končala partija Botvinnik-Keres po 30 potezah remis.

Start kolesarjev v dirki po Hrvatski

Gregorič iz Slovenjega Gradca do Kojstajnice četrti

Zagreb, 20. sept. o. Davi ob pol 8. je bil pred poslopjem hrvatskega gledališča start za veliko kolesarsko dirko »Tri dni skozi Hrvatsko«. Na startu se je zbralo okrog 2.000 ljudi. Starter je bil sam predsednik Hrvatske sportske zveze senator dr. Krnjević, ki je v svojem pozdravnem govoru poudarjal propagandni in čisto sportni pomen te prireditve. Iz Kostajnice so zvečer sporočili prve rezultate dirke. Na prvi poletaji Zagreb-Kostajnica so bili dosednji kljub slabi cesti naslednji rezultati: 1. Prosenik (Gradjanski-Zagreb) 3:17, povprečno 32,5 km na uro. 2. Penčev (Sokol-Zagreb) isti čas. 3. Poldrguč (Olimp-Zagreb) 3:19:32. 4. Gregorič (Mislina) Slovenj Gradec 3:19:45.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Pretežno jasno v vsej kraljevini. Nekaj pooblačitve bo čez dan v severnih in severozahodnih krajih. Toplota bo poskočila.

Dve lepi pridobitvi ob severni meji

Jutri bodo na Kozjaku odprli novo šolo CMD — Pri Petanjcih pa bodo blagoslovili novi veliki most čez Muro

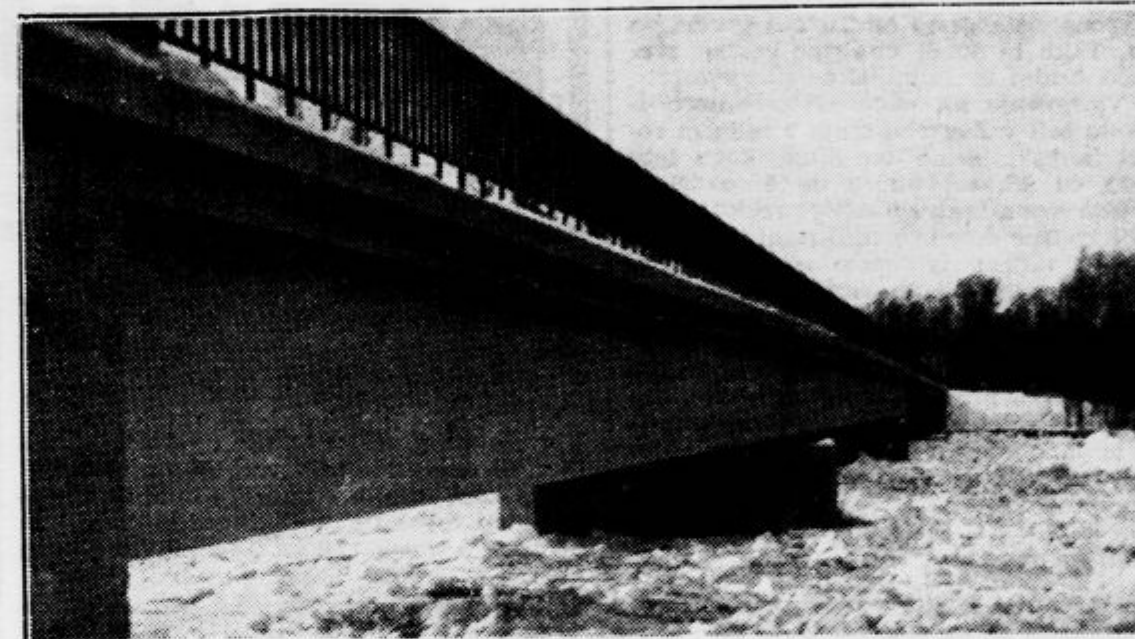
Nova šola CMD na Kozjaku

Jutrnja nedelja bo velik praznik naše severne meje. Bo pa tudi praznik zadoščenja vsem, ki se oklepajo Družbe sv. Cirila in Metoda in jo tudi v današnji dobi radovalno podpirajo. Ob navzočnosti zastopnikov vodstva CMD iz Ljubljane ter zlasti mariborskih in drugih obmejnih podruž-

Ustanovitev podružnice je bila v najlepše priznanje vodstvu CMD, ki je že nekaj let prej z denarjem in knjigami podpirala zasilno obmejno šolo pri Sv. Treh kraljih ter je zlasti ob božičnicah postala stalna dobrotnica te šole. Pod novim šolskim upraviteljem Leopoldom Rieglom se je v maju 1938 do tedanja zasilna enorazrednica na pobudo CMD osamosvojila. Na jesen 1938 pa je CMD sklenila postaviti novo šolo.

Po dveh letih je na Kozjaku zrasel ljubek in ponosen prosvetni hram, s katerim si je CMD postavila časten nov spomenik na naši severni meji. Za novo šolo se je najbolj trudil član glavnega odbora CMD g. Ivan Robnik iz Maribora. Šola je zgradila Vrablovo podjetje, domačini sami so darovali 34 kubikov plohov in 300 din gotovine, ostale stroške, ki znašajo precej visoke tisočake, pa je dala CMD. S točnim izplačilom za pošteno delo je dala CMD najboljši zgled vsem, ki morajo skrbeti za gospodarski, prosvetni in socialni napredek

146 metrov, dolžina novozgrajene ceste pa 1 km. Med mostovi je cestni nasip povprečno 4 m visok in zavarovan z betonskimi obložnimi ploščami proti poplavam. Proti poplavam je bilo zavarovano tudi v bližini ležeče podjetje Petanjska slatina s 5 metrov visokim obrambnim nasipom, ki je takisto obložen z betonskimi ploščami.

Dno strug pod mostovi je zavarovano proti poplavam z betonsko oblogo, debelo 20 cm. To zavarovanje strug je bilo nujno potrebno, da se na ta način zavarujejo temelji inundacijskih mostov pred izpodkopavanjem. Ploščina te obloge znaša 10.000 kv. m. Za napravo cestnih nasipov je bilo uporabljeno 25.000 m³ materiala, število obložnih plošč vseh nasipov pa znaša 20.000 komadov. Da je bila gradnja tega mostu zares delo večjega obsega, dokazujejo številke porabljenega materiala, ki ga je bilo treba dobaviti: 1.500 m³ lesa, od katerega je 600 m³ vgrajenega v stavbo, kakor piloti v temeljih inundacijskih mostov, lesene zagatne stene i. t. d., 120 vagonov cementa, 17 vagonov železa in 300 vagonov kamna in gramoza.

Vsa dela je izvršila tvrdka »Slograd« iz Ljubljane, ki je pričela gradnjo dne 1. septembra 1938 ter jo uspešno končala po 2 letih. Zaradi pomladanskih poplav leta 1938. so morali izkoristiti to leto tudi zimo ter so delali podnevi in ponoči kljub hudemu mrazu 24 stopinj, v letu 1939. pa je pritisnila tako huda zima, da je bilo delo prekinjeno za 4 mesece. Za bansko upravo je izdelal projekt višji tehnični pristav inž. Lavoslav Viher, ki je bil tudi nadzorni inženjer. Nadzorstvo na stavbi je bilo poverjeno inž. Karlu Koblerju, za tvrdko Slograd pa je vodil gradnjo ravnatelj inž. Živko Šumer, na terenu pa inž. Leon Ska-

Lavoslav Bučar 60 letnik

Kostanjevica, 21. septembra

Čil in krepak, poln zdravega humorja obhaja danes po vsej Sloveniji znani posestnik in gostilničar Bučar Leopold v Kostanjevici svojo 60letnico. Po končani ljudski in meščanski šoli se je posvetil kmetijstvu. Leta 1901 je absolviral višji enološki in pomološki institut v Klosterneuburgu pri Dunaju, nakar se je vpisal v dunajsko visoko šolo za kmetijstvo. Prerana smrt njegovega očeta pa mu je preprečila načrt šolanja in se je moral podati domov, kjer je prevzel posestvo in slovito gostilno, ki jo še danes vodi s svojo soprogo go Ange-
lo.

S pokojnim Ivanom Globočnikom je naš jubilar ustanovil v Kostanjevici gasilsko društvo, kateremu načelu že nad 30 let, občinsko hranilnico, katere upravniki član je bil dolgo vrsto let, kmetijsko podružnico, katere predsednik je tudi sam. Od 1. 1907 do 1912 je bil župan in potem po vojni zopet par let. Zadnja leta je tudi starosta Sokola, katerega ustanovitelj je bil pred 30 leti, predsednik Stelske družine, član uprave sadjarne in vrtnarske podružnice, tujkoprometnega društva ita. Med svetov-

no vojno je bil mobiliziran kot rezervni oficir. Ob prevratu je začasno vodil posle komandanta Ljubljane, dokler ni mesta prevzel aktivni jugoslovenski oficir.

Po prevratu se je Lavoslav Bučar vrnil na domačijo ter se posvetil njej in povzdigi vsega okoliša z vnmno in ljubeznijo. Udeleževanje se je tudi v politiki, vedno odločno napreden in naroden. Bi je in zavzemal se je zlasti za izvedbo agrarne reforme, ki je bila za Kostanjevico še posebej aktualna.

Za svoje javno udeleževanje je bil odlikovan z redom sv. Save, pridobil pa si je tudi ugled in spoštovanje vseh, ki ga poznajo. Hvala mu je zlasti Sokol, kateremu je že od vsega početka dal na razpolago telovadnico in gledališki ocer.

S priscrtnimi čestitkami združujemo tople želje, naj bi Bog naklonil še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

Redek primer literarne nagrade. Sarajevski pisatelj Dušan Gjurović je pred kratkim izdal zbirko pripovedk. Te dni je dobil od finančnega ministra dr. Šuteja zanimivo pismo, v katerem mu minister sporoča, da je nedavno prečital iz te zbirke črtico »Žito«, katere resničnost je v letošnjem poletju tudi sam doživel. Črtica mu je tako ugajala, da je nakazal avtorju nagrado v znesku 5000 dinarjev.

Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zaprte prav odlično odvajajo »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otroci.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Bližnje naloge našega Sokolstva Načrti petletke se morajo dovršiti, pripraviti se je treba za beograjski zlet

Dne 6. septembra se je pričelo zadnje leto sokolske Petrove petletke. Isti dan smo stopili v zletno leto. Že iz te ugotovitve izhaja, da bo moralo naše sokolstvo v bodočih mesecih kljub izrednim razmeram napeti po vsej Jugoslaviji vse svoje sile, da izpolni obljubo, ki jo je dalo pred štiri leti na svoji glavni savezni skupščini. Prav tako smo vajeni, da izvršimo vse svoje sklepe. Ako smo torej pred leti zaključili, da hočemo prirediti na dan polnoletstva svojega staroste Nj. Vel. kralja Petra II. svoj vsesokolski zlet, moramo in ta sklep izvesti tako, kakor to določuje Sokolom. Predvsem se moramo vsi, prav vsi, zavdati, da mora vsak izmed nas brez izjeme in povsem disciplinirano izvršiti svojo dolžnost. Ono dolžnost, ki je bila vsakomur izmed nas poverjena. Sokolstvo je že tolikokrat dokazalo svojo, krepko netrajno povezanost, ki je niso mogli do danes razrediti niti najmočnejši poskusi in je ponovno podčrtalo svojo enotnost na zadnji seji celotne savezne uprave. Uverjeni smo, da bo pri tem tudi ostalo.

Glede petletnice lahko s ponosom omenimo, da je izredno veliko število društev in čet svojo zaobljubo za izvršitev izrednih del v času SPP povečini že izvršilo. Ne pretiravamo, ako rečemo, da je bilo v zadnjih štirih letih predanih svojemu namenu nad 200 sokolskih domov in skraj isto število telovadišč. Toda še vedno se pridružujejo tem delovnim edincem, nove, ki tudi hite, da izpolnijo do prihodnjega leta, kar so si začrtale za smoter zaobljube.

Vendar vse to še ni dovolj. Tyrš pravi: vse ali nič! Bilo bi torej edno pravilno, da vse naše enote v polni meri izvedejo vse, kar so si začrtale v svoj izredni delovni razpored v okviru sokolske Petrove petletnice.

Izredne razmere najbrž ne bodo dopustile, da bi se il. vsesokolski zlet v Beogradu mogel izvesti v oni veličini kakor je bil prvotno mišljen. To dejstvo pa nas seveda nikakor ne odvrača od naših dolžnosti nasproti njemu; niti nas niti našega staršinstva in načelnštva. Kakor je javnosti že znano, bo o tem važnem vprašanju odločala tudi delovna savezna glavna skupščina, ki je sklicana za drugo polovico oktobra v Beograd. Na vsak način bo pravilno, ako bo sokolstvo kot odlična telesno vzgojna organizacija izvedlo ves svoj telovadni razpored za zlet, zlasti predajne teke, tekme in javne telovadne nastope, kolikor bo pač mogoče urediti vse prireditvene prostore. Mogoče se bomo morali številčno nekoliko omejiti, ker ne bo na razpolago dovoljno velikega zletišča, ali zato moramo postaviti po kakovosti najboljši, kar znamo in imamo. Ali nas torej ne čaka v tem pogledu še zelo mnogo dela? Vsi vaditeljski zbori, okrožja, župna in savezna načelnštva bodo morali napeti vse sile, da zadoščenja in načelnštva. Toda ne samo omenjeni; vseh sokolskih činiteljev brez izjeme dolžno je v zletnem letu, da store vse za čim večjo številčno udeležbo vsega sokolskega pripadništva pri vseh telovadnih prireditvah na zletu.

Ljubavni roman lepe ruske grofice in postavnega, mladega huzarskega oficirja po romanu »Pustolovščine mladega gospoda na Poljskem«

MARIA ANDERGAST, OLGA CEHOVA, OTTO TRESSLER, GUSTAV FROHLICH

Dejanje se godi v vojnem času! Napad, borbe, špijonaža, ujetništvo, pred vojnimi sodiščem, beg, spoznanje in ljubezen, ki preživlja vse težave vojnih zapletljajev!

Vera Lubinska

POZOR! Kot dodatek predvajamo najaktualnejša poročila sedanje dobe:

ALARM NAD LONDONOM

Evakuacija otrok, beg v zaklonišča, zračni napad itd.

Prestave ob 16., 19. in 21. uri

KINO MATICA, tel. 22-41

Kulturni pregled

Začnemo novo gledališko sezono

Drevi se bo v ljubljanski Drami zopet dvignil zastor in nesmrtna Shakespearova mojstrovina »Romeo in Julija« bo začela novo sezono. V izredno težki, čez mero dramatični dobi se odpira hram slovenske Talije občinstvu, ki se je letos že na prve klice zgrnilo v presenetljivo lepem številu okrog svetlišča slovenske besede.

V zvezi z začetkom sezone se je naš urednik obrnil do generalnega tajnika Narodnega gledališča g. Ada Dariana in ga zaprosil informacij o sedanjem položaju reprezentativnega slovenskega gledališča. G. Darian je po veliki pevski karieri v inozemstvu dobil v domovini mesto, ki mu v polni meri ustreza njegove sposobnosti, dolgoletna izkušnost in obsežna razglednost po gledališkem svetu. Kot diplomirani jurist, kot umetnik in kot honorarni profesor Glasbene akademije združuje v svoji usmerjeni in nepristranski osebnosti znanje in energijo, ki sta potrebni za tako odgovorno mesto. G. Darian se je dal prepričati, da so zaželjene splošne informacije samo v interesu gledališča, čigar koristi zastopa, in nam je potlej dejal v nevezanem razgovoru med drugim tole:

— Proti vsemu pričakovanju je bil letos naval abonentov tolik, da smo morali že prve dni po razpisu uvesti nov fiksen abonma, torej, ki je bil v teku enega dne oddan. Leže so letos domalega v vseh abonmajih oddane in bi jih gotovo lahko oddali še nekaj ducatov, če bi jih imeli. Namah se je pokazalo, da sta obe naši

gledališči sorazmerno premajhni za mnogo večje zanimanje, kakor ga je vzbujalo gledališko delo v prejšnjih sezonah. Kader našega gledališkega občinstva obstoji, kakor je že znano, iz srednjega sloja, ki je v takem gmočnem položaju, da je udeležba pri domačem kulturnem življenju za posameznika nedvomno bolj ali manj znatna žrtev. Sedaj, ko nastopa toliko draginja, smo se upravičeno ball, da si večina naših prejšnjih abonentov ne bo mogla ob najboljši volji toliko odtrgati od ust, da bi lahko obnovili abonma. Od tod torej tem večje presenečenje, da je letos odziv mnogo večji, kakor vsa prejšnja leta. Kot gledališkega upravnega uradnika me je zlasti razveselilo, da so prosili ljudje celo za protekcijo, ker so hoteli dobiti primerne prostore v posameznih abonmajih. Potemtakem bomo imeli letos tri fiksne abonmaje in sicer v terek, sredo in četrtek, dalje premijski abonma in abonmaje A in B. Ljubljancem, ki ni abonent, bo letos težje kakor kdajkoli prej prišel v gledališče, saj je pri fiksnih abonmajih na razpolago samo še nekaj vstopnic. Predstave izven abonmaja bomo dajali ob nedeljah. Namerjane bodo zlasti občinstvu s podeželja in tistim meščanom, ki med tednom niso mogli dobiti vstopnic.

Na vprašanje kaj bo storilo naše gledališče, da se bolj uveljavi med podeželskim ljudstvom, je odgovoril g. Darian. — Očitki, da je naše gledališče preveč meščanska ustanova, se že dolgo vztrajno

G. Ado Darian

ponavljajo. Marsikateri podeželski poslanec in v razpravi o gledališki subvenciji izrekel na deželi popularno mnenje, da širši sloji našega ljudstva nimajo nobene koristi od gledališkega dela. Imel sem izdelan cel načrt, kako bi se naše Narodno gledališče čim bolj populariziralo in približalo širšemu narodu; tako smo nameravali ustanoviti ljud-

ski abonma za obisk s podeželja. Zdela se mi je nenavadno, da ima mesto s 70.000 prebivalci kar dvoje gledališč. Če primerjam to stanje z razmerami v Nemčiji, ki jih posebno dobro poznam, bi to ustrezalo velemestu s kakimi 200.000 prebivalci. Zato se mi je zdela važna, da bi se ustvarilo s smotno organizacijo nekako gledališko velemesto s pomerjem 300.000 prebivalcev, se pravi da bi se krog gledališkega občinstva razširil daleč na podeželje. Že so bili storjeni prvi koraki glede znižane vozne za gledališke predstave v Ljubljani, kar je eden izmed poglavitnih pogojev takega razširjenja gledališkega kroga. Letošnji naval ljubljanskih abonentov pa nas je postavil pred nov položaj, tako da za sedaj ni mogoče uresničiti zasnovanega načrta. Naši igralci bodo komaj lahko odigrali število predstav, ki je dano s sedanjim stanjem, saj so z novim abonmajem dobili za šestino več dela. Umetniško osebje bo potemtakem letos bolj zaposleno, vendar je vsak tečaj vesel, ker ve, da bo igral ali pel v razprodani hiši. Moje lastne izkušnje v Nemčiji, kjer so se zlasti ob sodelovanju znane organizacije »Kraft und Freude« tolikokrat napnila gledališča s širšim občinstvom, mi pravijo, da je nemerno večji užitek za umetnika, če nastopa v polnem gledališču. — Poudaril bi nadalje, da so naše gledališke cene skrajno nizke, saj kljub splošni draginji nismo prav nič povišali cen abonmaja.

— Sprito ugodnih znamenj, s katerimi začnemo novo sezono, se v obeh hišah že nekaj časa marljivo in z očitnim navdušenjem pripravljajo prve premiere nastopajoče sezone. V Drami bo umetniški dogodek že prva vpriporitev, Shakespearov »Romeo in Julija« v krasnem prevodu našega mojstra O. Župančiča. Prav tako se bo sezona v Operi, verjetno konec prihodnje-

ga tedna, začela z reprezentativnim delom: z Beethovnovim »Fidelio«. Razumljivo je, da bo zlasti premijski abonent prve tedne gledališko močno zaposlen, saj bodo premijske predstave po dvakrat na teden. To je pa neobhodno potrebno, ker ni mogoče po drugi poti porazdeliti predstav in bi ob drugem nastopu prišli ob koncu sezone v največjo zadržko. Obiskovalci gledališča nimajo pravega pojma, s kakšnimi težkočami je zvezana sestava tekočega repertoarja, saj mora gledališka uprava upoštevati celo vrsto momentov, ki lahko prihajajo v danih situacijah navzkriž ali povzročajo razne zapletljajev.

— Tako torej vstopamo v sezono 1940-41 z najboljšimi nadejmi in z novim delovnim vzgonom. Finančno stanje našega gledališča je po daljšem času uravnovešeno, proslule akontacije osebju so odpravljene, do konca sezone smo materialno na varnem. To stanje bo nedvomno imelo zelo ugoden učinek tudi na kvaliteto, umetniško stran gledališkega dela.

Zapiski

KAREL ČAPEK

Najnovejša številka rimske revije »Augusta« je objavila članek Adolfa Plachy »Studi recenti su Karel Čapek«. Pisec poroča o dveh študijah znanega češkega kritika Jana Mukařovskega o Karlu Čapku ob koncu l. 1938 umrlem pisatelju, ki je dobro znan tudi pri Slovencih. Obe študiji, ki jima pisec teče italijanskega referata priznava velik pomen, sta izšli v praški reviji »Slovo a slovesnost«.

V uvodu pravi Plachy o češki kritiki: »Češka kritika ima hvalvredno navado, da se po nekem času znova vrača k najvažnejšim pojavom književnosti in narodne kulture ter jih presoja z novimi merili.

Domače vesti

Staro pismo

Vse na svetu se ponavlja, nič novega pod soncem se ne pojavlja — to je vedel povedati že stari modrijan Ben Akiba. V roke nam je prišlo pismo nemškega pisatelja, datirano samo s 22. letom. Napisano je bilo bržkone leta 1816 ali 1817. To so bila tista usodna leta po napoleonskih vojnah, ko je po slavnih zmagah in še slavnijših porazih zavladalo po vsej Evropi strahovito pomanjkanje. Na ljubljanskem velesejmu smo nekoč imeli priliko videti korec in zajemalnik iz leta 1817, ko so delili slavno rumfordsko juho, da ni vse naše prebivalstvo pomrlo od lakote. Bila je to doba strašnega neteka, ko se ljudje niso mogli do sita najesti. Kako tudi, ko je bila boljše trava s fiziološki med priboljške šteta. Skromen dokument iz tistih hudih časov je pismo, ki se glasi:

* Najdražja sestra! Ko sem si utrgal toliko časa, da ti morem svoj siromašni toloj odkriti, ti najprej poročam, da že od 14. t. m. nimam kruha in da že 8 dni nisem drugega jedel kakor fižol. Za kruh mi da gospa štiri krajcarje dnevno, da si kupim dve žemljici, ki pa jih dobim od peka le z veliko težavo, ker čakajo ljudje pri peku da dobe kruh takoj iz peč. Nimam prav nobenega denarja in si ne morem kupiti najpotrebnejšega papirja, zato bi mi bilo ljubo, če bi mi ti od mojega denarja poslala dva goldinarja, ker se bom tu zadolžil za toliko časa, dokler ne dobim kje kaj kruha. Četudi mi bo moral brat se nekaj plačati, vendar ne bom mogel s samim tem izhajati, ker je kruh tako majhen. ... Podpis: Alojzij Luzner. Da, bo že res, da je bilo to pismo napisano šele v začetku pomanjkanja, kajti pozneje je bilo še vse huje.

Podoben pismo kroži tudi dandanes mnogo po svetu. Po svetu, pravimo, — drugod najbrž še mnogo več, kakor po slovenskih krajih.

Fotoamaterji!

Tisoč barv — tisoč motivov Vam prinaša jesen. Fotografirajte z našimi svežimi filmi najboljših znamk! — Priporočila se edina specialna fotografska

JANKO POGAČNIK

Ljubljana, Tyrševa cesta 20

* Pozor, Jutrovički! Nagradni polet smo preložili za teden dni, ker je barometer spet začel padati. Upamo, da se vreme do prihodnjega tedna zboljša. Pravčasno vas bomo obvestili, kdaj se bo polet vršil.

* Glasovanje gledališkega občinstva. Uprava Narodnega gledališa v Ljubljani vabi vse gledališke obiskovalce, da imenujejo ne glede na že razpisani letošnji gledališki spored, tri operna in tri dramska dela iz domačih ali svetovnih muzikalne ali dramatične literature, ki bi jih želeli videti v bodoči sezoni. Gornje naj javi vsak, ki se bo udeležil razpisnega glasovanja, pismo na naslov gledališke uprave. Dopolni naj bo podpisan s polnim imenom in opremljen z naslovom. Rok glasovanja je od današnjega dne do konca tekočega meseca. Uprava Narodnega gledališa bo nato razglasila izid glasovanja ter po možnosti upoštevala želje našega gledališkega občinstva.

* Dar (MD. Profesor dr. Pavel Strmšek v Celju je daroval Družbi sv. Cirila in Metoda 100 din povodom otvoritve CM šole pri sv. Treh kraljih nad Marenbergom. — G. Jakob Jaš, industrijec v št. Iju pod Turjakom je poklonil povodom odlikovanja z redom sv. Save naši narodno-obrambni družbi 1.000 din. Obema darovalcema iskrena hvala!

OLT-GENERATOR

PREDELAJTE TAKOJ SVOJE TOVORNE VOZOVE IN MOTORJE NA POGON Z LESNIM OGLJENOM. ALI LESOM.

OSTEJKA LJEVAONICA ŽELJEZA I TVORNICI STROJEVA D-D-OSIJEK

Tako resnične vrednote nikdar ne izgube svoje žive funkcionalnosti, ker kritika ne preprečuje obnovljive zanimanje. V tem pogledu se je treba spomniti samo raznih študij največjega češkega kritika F. X. Šalde o pesnikih K. H. Máchu in J. Nerudi, študij, ki so izšle še pred veliko vojno; treba jih je primerjati s študijami o istem predmetu, kakor so bile objavljene v zadnjih letih. Tudi esej Mukašovskega odkriva marsikatero značilnost v literarni tvorbi Karla Čapka, kakor dosimlad še ni bila opažena in popravila mnoge sodbe dosežanih kritikov, o enem največjih sodobnih čeških pisateljev.

Po tem uvodu orisuje sodružnik rimske revije z zgoščenimi potezami literarni profil tega pisatelja in pravi: »Če razčlenimo delo Karla Čapka, lahko potrdimo zelo sodobne slovstvene vede, da ima sleherni umetnostna stvaritev neko spoznavalno vrednost in smisel in da skuša tudi umetnost odkriti nove resnice o življenju in o stvarnosti; tudi ona stremi po tem, da razvede nove povezanosti v vesolju. Umetniško delo Karla Čapka se je prekinilo prav na svojem najvišjem vzponu, ko je hotelo zajemati iz polnega znanja in spoznanja; prav tedaj, ko je samo pesnikovo življenje, osvobodeno mladostnega pesimizma, postajalo pesem naše evropske civilizacije in skupne naše intelektualne dediščine.

Nato kaže Adolfo Plachy na nekaterih primerih gnoseološke težnje v Čapkovem delu in prehaja k izvajanjem J. Mukašovskega, ki je podrgel razčlenbi Čapkov stil z njegovo lirčno-melodično, dalje njegov dialog in v drugem eseju sematično

* Čistna zveza med Črnim in Jadranskim morjem. »Jugoslovanski Kurir« poroča, da se morajo zaradi blokade Sredozemskega morja evropske kontinentalne države vedno bolj naslanjati druga na drugo. Tako je v Bukarešti osnovana italijansko-rumunska družba za izgraditev ceste od Bukarešte preko Galca do Braile in Turn-Severina. Ista italijanska skupina, ki stoji za to družbo, se zdaj pogaja z jugoslovensko vlado, da bi se tudi pri nas ustanovila podobna italijansko-jugoslovenska družba, ki bi podaljšala cesto od Turn-Severina do Trsta. Tako bi dobili direktno cestno zvezo med Črnim in Jadranskim morjem.

* Vpišovanje na ekonomsko-gimnazijski visoki šoli v Zagrebu. V rednem roku za zimski semester študijskega leta 1940/41 od 25. septembra do 5. oktobra. Pri vpisu mora vsak slušatelj predložiti naslednje izvirne dokumente: krstni list, spričevalo o višjem tečajnem izpitu realne, realne gimnazije ali gimnazije osončno zaključno spričevalo trgovske ali pomorsko-trgovske akademije, pravstveno spričevalo pristojne oblasti, če je poteklo več kakor 6 mesecev od prekinitve šolanja, potrdilo pristojne davčne oblasti o višini neposrednega in dopolnilnega davka roditeljev (očeta in matere) in lastnega davka, če je davčno obvezan, ter štiri meške fotografije (velikost 6 x 9). Podrobnejša navodila so v uradnem razglasu.

FOTOAPARATI VSEH SVETOVNIH ZNAMK POČENI V DROGERIJI EMONA IV. KANC

ŽIDOVSKA ULICA LJUBLJANA NEBOTIČNIK

* Mednarodna razstava fotografije v Zagrebu. Fotoklub Zagreb bo letos priredil svojo redno 8. mednarodno razstavo umetniške fotografije. To bo letos edina fotografska razstava v Evropi. Ker bo odziv iz inozemstva precej slabši kakor druga leta, bodo tem bolj zastopani domači amaterji in bo naša država dala 100 najboljših domačih avtorjev. Številno bodo zastopali tudi Slovenci s svojimi odličnimi posnetki.

* Stenotipistični tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje se vrši dnevno. Tečaj priporočamo vsem onim, ki se žele temeljito izobraziti za prvostopno pisarniško moč v stenografiji in strojepisu. Šolnina najnižja in zato dostopna vsakomur.

* Novi rektor zagrebske univerze. Za novega rektorja zagrebske univerze je ban dr. Šubašič imenoval akademika prof. dr. Stjepana Ivšića. Profesor Ivšić je že prevel dolžnosti. Istočasno so formalno prevzeli dolžnosti tudi dekani posameznih fakultet.

* Nova otroška zavetišča v Zagrebu. Na Josipovcu v Zagrebu bo banska oblast postavila dva otroška doma, enega za gluhohe, drugega pa za slepe otroke. V prvem bo imelo prostora do 200, v drugem pa do 100 otrok. Za zidavo vsakega je določeno po 5 milijonov dinarjev.

* Vpišovanje v trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon 43-82) za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši še ta teden, ker je zaradi naknadnih prijav odprt še en oddelek. (—)

* Večraj so v Zagrebu pekli prvi ljudski kruh. Od 21. t. m. se bo prodajal v Zagrebu le še enoten ljudski kruh, ki ga bodo prodajali na kilogram. Kilogram novega kruha bo po 4.50 din. Ljudski kruh se sme peči le v kosih po 0.50, 1 in 2 kg in se mora pred prodajo stehitati. Enoten kruh bo prišel v prodajo šele drugi dan, potem ko je bil pečen. Prepovedano je peči kakršnekoli drugačen kruh. Bel kruh bo dovoljen le v izjemnih primerih za potrebe bolnišnic. To velja le za kruh iz nove moke, dočim se bo iz stare moke do nadaljnjega lahko še pekli kruh po starem načinu.

* Opozorilo vojnim dobrovoljcem. Zadnji dan podaljšanja roka za vložitve prošnje za dobrovoljsko uverenje je 30. september. Opozorjamo na to ponovno vse tiste tovaršne vojne dobrovoljce, ki še ni-

konstruirali in kompozitorni zapletljaj v Čapkovski epiki. Tudi Mukašovski prihaja po tej znanstveno estetski razčlenbi k istemu sklepu, kakor so prišli drugi po intuitivni ali impresivni poti (glej n. pr. pri nas študije o Čapku v »Ljubljanskem Zvonu«), da je bil Čapek pisatelj izrazito humanitetskega značaja, v čemer je samo nadaljeval staro češko kulturno tradicijo, kakor jo označujejo imeni Chelichy in Komensky.

Sodelavec rimske revije sklepa svoj sestavek s tole sodbjo: »Dva članka Mukašovskega predstavljata najglobljo razčlenbo, kar jih je bilo doslej spisanih o jeziku Karla Čapka. In ta jezik je bil tega vreden. S Karlom Čapkom je češčina dosegla svojo največjo prožnost in gibljivost. Čapka bi lahko zaradi lahkode, s katero je izvajal največje stilistične virtuoznosti, ne da bi dajal vtisk česa nenaravnega, imenovali Paganinija češkega jezika, tistega jezika, ki je imel svojega Beethovna v mističnem pesniku Otokarju Březnici.

* O Juša Kozaka prozi »Dvojni obraz«, ki jo je objavila v prevodu pisatelja Iva Kozarčanina najnovejša številka »Savremenika«, piše Ivan Goran Kovačič v »Novosti« z dne 19. t. m. »Morda izbira ni najboljša, vendar kaže tudi ta reč bleščečega psihologa in globokega misleca.«. Novela »Dvojni obraz« je prevedena iz knjige »Maske« (Tiskovna zadruga, 1940).

* Nova številka »Protejske«. Pravkar je izšla 4.—5. številka ilustriranega časopisa za poljudno prirodznanstvo »Protejske«, ki ga izdaja v redakciji dr. Lave Čermelja Prirodoslovno društvo v Ljubljani. Obilno

CLARO GABLE in MYRNA LOY, popularna filmska zvezdnika, v filmu senzacij, peklenskega tempa, brzih podvigov in močne vsebine! Film o ljudeh železnih živcev, katerih življenje je izpostavljeno neprestanim opasnostim! Izredno napete scene — ganljiva vsebina in tisočera iznenađenja v tem filmu bodo zadivila vsakogar!

Skrivnost Amazone

KINO SLOGA — tel. 27-30

Moč ljubezni je sijajno prikazana v filmu

Ljubezen državnega pravdnika

Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

KINO UNION — tel. 22-21

Mojstrska igra slavnega francoskega karakternega igralca Harry Baura daje filmu največjo umetniško vrednost. Tudi igralci Betty Stockfeld, Jeanne Prevost in drugi odlični igralci ne zaostajajo! Sedaj zopet redno predvajamo najnovejši Foxov teatralni K program smo dodali tudi film domače proizvodnje, ki predstavlja »ŽALE« in njih slovesno otvoritev. Film je izdelala družba Emona film in z njim pokazala, da tudi sami nekaj zmoremo.

majo dobrovoljskega uverenja, a imajo po zakonu o dobrovoljnih pravico do njega. Obrazec prošnje se lahko nabavi pri sreški organizaciji Saveza vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Francišanska ulica št. 10. — Uprava.

* Borba proti draginje po vsej državi. Dan za dnem izrekajo sodišča po vseh naših mestih obsode nad spekulanti, verižniki in navijalci cen. V Smederevu je bilo zaradi navijanja cen kaznovanih 16 pekov.

sta koč na Kokrškem sedlu in v Jermanskih vratih oskrbovani do nedelje 29. t. m., oktobra pa ob sobotah in nedeljah. Enako tudi Frišaufov dom na Okrešlju. Koča na Korošici je oskrbovana do nedelje 22. t. m. Češka koča pod Grintavcem je oskrbovana do nedelje 22. t. m. Stalno pa so oskrbovani Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Kravcu, koča na Veliki Planini in Mozirska koča na Golteh. Vse planinske postojanke v Zasavju in na Pohorju so stalno oskrbovane. Planinci, izrabite lepe jesenske dneve za svoje izlete! (—)

Iz Ljubljane

u— Tragikna smrti večnega poštnega uslužbenca. Danes ob 15. bo izred mrljske veže splošne bolnišnice pogreb mrljskega služitelja Rafaela Grošlja na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnik, ki so ga poštni uslužbeni ljubili kot vzornega tovariša in njegovi šefi cenili kot skrbnega delavca, je umrl v vestnem izvrševanju svoje službe. Ko je bil na kraljev rojstni dan 6. septembra v Ljubljani živahen vrvež, so imeli tudi poštni uslužbeni, ki vobče spadajo med najbolj zaposlene stroke države

30 KOLONJSKIH VOD

— odlično parfumerijah — toči PARFUMERIJ »VENUS«, Tyrševa c. 9

* Pouk posameznih predmetov (stroje-pisje, slovenska in nemška stenografija, knjigovodstvo, korespondenca itd., tuji jeziki) se prične 25. septembra. — Izbira predmetov poljubna! Učnina zmerna. — Dnevni in večerni tečaj po želji obiskovalcev. Specialni dnevni stenotipistični tečaj in posebni večerni trgovski tečaj. — Podrobne informacije daje ravnanstvo trgovskega učilišča »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon 43-82). (—)

* Vedno huja kriza v Splitu. Jadranski ladjelelni. Jadranska ladjelelnica v Splitu stoji pred novo redukcijo delavcev in uradnikov. Če ne bo ministrstvo vojske odobrilo potrebnih kreditov za nadaljevanje dela, bo ladjelelnica prisiljena, s prvim oktobrom odpovedati spet večjemu številu delavcev in uradnikov, ki bodo tako ostali na cesti. — Zaradi zvišanja plač so nastale tudi težave pri zidarskih delih po pristaniščih. Stavbinska podjetja tako morala prenehati z delom, če jim država ne prisloži na pomoč z naknadnimi krediti.

* Divji merjanci v okolici Pokupškega. V okolici Pokupškega so se nenadoma pojavili divji merjanci, ki prizadevajo po krompirju in drugih zelenjavi. Hudi strah med ljudmi vzbuja posebno velik merjasec, ki so ga videli na več krajih. Vsi poizkusili, da bi merjasec ujeli, so bili zaman, ker so zverine silno prevlečene in se pravčasno poskrbijo v gozdovih.

* Kam na izlet v planine? Spet imamo lepe sončne dneve v zgodnji jeseni, kjer nudi narava slikovito pestro sliko. Številni planinci si niso na jasem, katere planinske postojanke so še odprte in oskrbovane, zato daje Slovensko planinsko društvo pojasnilo: V Julijskih Alpah so oskrbovane do nedelje 22. t. m. Staničeva koča in Aleksandrov dom, bo naslednje nedelje 29. t. m. Triglavski dom na Kredarici in koča pri Triglavskih jezerih in do nedelje 6. oktobra Aljažev dom v Vratih. Zaprtja je do Vodnikov koča na Velem Polju in Orožnova koča pod Črno Prstjo. Stalno je oskrbovan Dom SPD na Komni in »Zlatorog« ob Boh. jezeru. Planinci, ki so namenjeni v Bohinj, naj upoštevajo, da ni več redne avtomobilske zveze iz Bohinjske Bistrice do »Zlatoroga«, da pa čaka pri vsakem vlaknu pred postajo v Boh. Bistrici avtobus, ki vozi do Zlatoroga, če je vsaj osem potnikov.

Na Vršiču je Erjavčeva koča oskrbovana do nedelje 29. t. m. Goljske koče so oskrbovane do nedelje 29. t. m. Na vrhu Stola je Prešernova koča že zaprta, stalno pa je oskrbovan Valvazorjev dom na Stolu. Na Begunjski je Roblekov dom oskrbovan le še ob sobotah in nedeljah. Dom na Kofčah je stalno oskrbovan. V Kamniških planinah

u— Krompir, ki ga je kupila mestna občina za Ljubljansko prebivalstvo, je že prispel. Večraj je prispelo 6 vagonov ter ga je bilo nekaj takoj prepeljanega na trg, kjer ga je prodajalo tržno nadzorstvo s svojimi organi neposredno konsumantom po ceni 1.50 din za en kg. Na tej stojnici bo ta krompir prejemalo tržno nadzorstvo vsak dan. Ni se bati, da bo krompirja zmanjkalo, ker bo tržnemu nadzorstvu možno, da iz skladišč mestne občine stalno dobiva zadostne količine, kajti poleg navedenih 6 vagonov krompirja dobi občina tudi še nadaljnje količine, ki so deloma že na poti. Količine od 50 kg navzgor pa bo mestna občina oddajala krompir iste vrste v svojem skladišču v milarni na Tržaški cesti. Nakaznice za ta krompir se daje v Mestni hranilnici v Prešernovi ulici. Iz

kovi vaški epopeji »Ognjiste« in velikemu meščanskemu epu »Rascvetana trešnja«.

Akcija za zboljšanje položaja hrvatskih književnikov se vztrajno nadaljuje. Pred dnevi smo navedli v okviru naše kulturne kronike značilen članek predsednika Društva hrvatskih književnikov dr. Ilije Jakovljevića. »Novosti« so pririle celo anketo, kaj naj stori javnost za zboljšanje položaja domačih književnikov in umetnikov. Kot nekaj epilog tej anketi je objavil pisatelj Ivan Goran Kovačič v številki z dne 20. t. m. članek, v katerem omenja, kaj je banska oblast avtonomne Hrvatske storila za slikarje, za dramatska dela, za razvoj hrvatskega sporta. Književniki se še vedno čutijo zapostavljene. »Za pesnike, novele, esejiste in pisatelje romanov, piše G. Goran-Kovačević, »nimamo nikakih nagrad. Medtem ko imajo v Ljubljani mestno nagrado in ko obstoji v Beogradu nekaj skladov v ta namen, ni pri nas še nekaj sto let nikakršne materialne izpodboje za književno delo...« Zato predlaga pisec, da naj banska oblast ustanovi po dve nagradi za roman, za novelo, za liriko, za esej. Najmanjša vsota, ki v primeri s podporo za sport ne bi bila smešna, mora znašati skupno stotisoč dinarjev, tako da bi vsaka prva nagrada dala 15.000 in vsaka druga 10.000 din. Članek je spisan v energičnem tonu in lahko z zanimanjem pričakujemo, kakšen uspeh bo obrodila celotna akcija hrvatskih književnikov, da si kot duhovna reprezentanca svojega naroda pridobije vsaj takšen položaj in toliko javnega upoštevanja, kakor ga imajo razne športne reprezentance.

u— Spet nesreča na cesti. Večraj dopoldne so mestni reševalci pripeljali na kirurški oddelek 62-letno Marijo Zormanovo, ženo brezposelnega delavca s Ceste na Brdo. Pred palačo Vzemajne zavarovalnice na Miklošičevi cesti jo je podrl nek biciklist in ji prizadel hude poškodbe po glavi.

mestnega skladišča na Tržaški cesti se krompir prodaja le neposredno konsumantom od najmanj 50 kg navzgor po 1.40 din za kg. Stranke mora prinesiti vreče same. Mestna hranilnica posluje za stranke vsake delavnika od 8. do 12.30.

u— Za šolo glasbene Matice ljubljanske je vladalo v začetku novega šolskega leta veliko zanimanje, kar dokazuje dejstvo, da se je v prvi polovici tekočega meseca vpisalo več ko tretjina gojencev več kakor lani. Ravnanstvo šole obvešča p. n. starše, da se gojenci za vse predmete in oddelke še vedno sprejemajo in običajnih uravnih urah v pisarni Glasbene Matice, Vegova ulica št. 7/II. Opozorjamo, da je tudi letos uveden pouk deklaracije, ki je poverjen višjemu režiserju g. Osipu Šestu, plastiko pa poučuje baletni mojster Narodnega gledališča g. inž. Peter Golovin. (—)

u— Veščiki zbor Glasbene Matice bo imel prihodnjo vajo vsega mešanega zbora izjemoma že v ponedeljek dne 25. t. m. ob 20. pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića. Odbor.

u— Uprava kina »Sloga« sporoča cenjenemu občinstvu, da bodo prirejeni s nedelje 22. t. m. vsako nedeljo in praznik redne matinee predstave ob 10.30 po znižanih cenah 4.50, 6.50, 8 in 10 din. (—)

u— Film »Skrivnost Amazone« v kinu Sloga! V tem senzacionalnem filmu nastopa spet skupno popularna filmska umetnica Clara Gable in Myrna Loy. Prizorišče izredno napetih dogodkov je nemirna Kitajska, kjer Clara Gable kot filmski žurnalista smena najnovejše vojne dogodke. Boriti se mora neprestano s svojim rivalom od konkurenčne tvekdje. Da pošlje svoji firmi čim senzacionalnejše posnetke, ga mora preljubiti in tudi izmisljene vesti niso kaj redke. Myrna Loy je hrabra avtičarka. Pri letalski katastrofi ji reši mladi reporter, ki se zaljubi vanjo. Objubi ji pomoč pri iskanju njenega brata, ki se je izgubil v pragzdovih južne Amerike, kjer biva krvoločno indijansko plemo. Kako se razvijajo nadaljnji dogodki in nepretrdnih čustvah tega plemena, ki hoče baš žrtvovati belega moža, boste videli v tem filmu, ki je vreden, da si ga ogledate. (—)

u— Vse pošne nabiralne skrivnice v mestu pravkar zamenjuje ljubljanska pošta na upravo z novimi. Nekateri stari poštni nabiralniki ki so namreč povsem odslužili in niso več ustrezali namenu. Vsega skupaj bo zamenjanih 90 skrivnic iz lite pločevine. Vse so lično temoredeče ta belo preplekane in opravljene s popolnoma novim mehanizmom. Dolžina teh skrivnic meri 50, višina 55, širina pa 25 cm. Pozamezna skrivnica velja 980 din, sedm novih poštnih torb pa 900 dinarjev.

u— Zenski je bila vzrok poizkušene samomora, ki ga je tvegala v mrtvih valovih Ljubljane 25leten fant vroče krvi. Bil je za raven tudi precej alkohola. Fant je ves večer popival v veseli družbi, v kateri je bila tudi lepa deklica. Takoj se mu je zanjeno vnelo srce, toda žal brez uspeha. Pili so preveč in postajali zmerom bolj glasni, tako da je deklici bilo vsega že prekomerno. Edin tovaršev je naglo skočil za njim in ga s težavo spravil iz vode, toda stanovitni samomorilec je poizkušal znov v vodi utopiti svojo srčno bolečino. Zarzrabil so ga s pomočjo stražnika, ki je obupnega zaljubljenca odvedel na stražnico, da tam na varnem prepišuje jade.

u— Vlom v vagon. Polica je aretirala podjetno tatinsko dvojico, Franceta in Jožeta, stara specialisti za vlome v železniške tovorne vagoni. Na glavnem kolodvoru je bilo že pred meseci izvršenih nekaj tatvin v vagonih, pa so došle zaman iskali storilce. France in Jože sta odprla pred dnevi tovorni vagon na gorenjskem kolodvoru, v katerem je bila večja množina manufakturnega blaga, last nekranske tekstilne tovarne. Res se jima je posrečilo odnesti velik zavitek tkanine. Ker sta imela na svojem stanovanju že od prejšnjih tatvin čisto zalogo raznovrstnega blaga, sta zdaj poskrbela za razprodajo. Poverila sta prodajo neki ženski, ki je odšla z blagom na Dolenjsko in ga razprodajala po okolici Novega mesta, pa še dalje po belokranjskih vaseh. Toda žensko so prijeli orožniki in pri zaslišanju je priznala, odkod blago. Tako je prišla vsa reč na dan. Jože in France sta romala v zapore.

u— Avtomobilov ni več varno puščati na ulici, kajti pojavila se je zadnji čas nova vrsta tatov-specialistov za vlome v avtomobile. Tatovi od čalec oprežujejo in kontrolirajo parkiranje avtomobilov, potlej pa s posebnim orodjem odpro avtomobilska vrata ter pokradejo karkoli že. Polica raziskuje že več ko deset takšnih tatvin v zadnjih tednih. Tako je prijavil trgovec Josip Šlibar iz Šiške, da mu je nekdo oplenil avtomobil, ki ga je pustil za čas oprave brez nadzorstva v Beethovnovi ulici pred palačo Zbornice za TOI. Vlomilec je na neznan način odprl zaklenjena vrata ter pobral iz voza več zavikov raznega manufakturnega blaga v vrednosti preko 3.000 din. — Privatni uradnik Hubert Gril se je pripeljal iz Majšperka v Ljubljano po opravkih ter pustil svoj avtomobil v Francišanski ulici. Ko se je čez čas povrnil, je našel zadnje okno vlomljeno. Iz voza mu je vlomilec pobral zavitek z več novimi knjigami v vrednosti preko 500 din.

u— Spet nesreča na cesti. Večraj dopoldne so mestni reševalci pripeljali na kirurški oddelek 62-letno Marijo Zormanovo, ženo brezposelnega delavca s Ceste na Brdo. Pred palačo Vzemajne zavarovalnice na Miklošičevi cesti jo je podrl nek biciklist in ji prizadel hude poškodbe po glavi.

Obe vrsti sta
enako dobri

Chlorodont - zobna pasta

peneča ali ne peneča se

Uspeh je vedno enak:
lepi, beli zobje

u- »Vera Lubenska« in »Alarm nad Londonom« v kinu Matije. Od danes naprej predvaja kino Matija premiero izvrstnega filma »Vera Lubenska« z Gustavom Fröhlichem, Marijo Andergast, Olgo Cehovo in Ottonom Tresslerjem v glavnih vlogah. Film je delan po romanu »Pustolovščine mladega gospoda na Poljskem«. Dejanje, ki je zelo zanimivo, se godi med vojno v Rusiji in na Poljskem. Gustav Fröhlich ima sijajno vlogo mladega, drznega kavalerskega častnika, ki se zalubi v lepo rusko grofico. Vse faze težkega vojnega življenja na bojnem polju so prikazane v prizorih krvavih borb, ujetništva, obsedbe na smrt zaradi vohunstva, bezakonske pred ustrelitvijo i. t. d. Lepa muzika, mnogo komičnih prizorov na nudijsko gledalca seveda tudi prijetno razvedrilo in zabavo, radi česar bo film tudi splošno ugaljal. — Kot dopolnilno senzacionalni reportažni film »Alarm nad Londonom«.

u- Skupščina stega planink kraljice Alenčice bo v nedeljo, 22. t. m. ob 10 v rvorani Trgovskega doma. Starši in prijatelji skavtizma vjudno vabljani. Tudi Zlatorogov steg skavtov bo zboroval jutri in sicer ob 10 v beli dvorani Uniona.

u- Sokolsko društvo ljubljana — Šiška opozarja, da bo jutri popoldne družni telovadni nastop. V primeru slabega vremena bo nastop v veliki dvorani Sokolskega doma. Spored bo zelo pester. Tokrat nastopi prvič tudi kolestarski odsek. Po nastopu bo zabava s plesom v vseh prostorih Sokolskega doma! Začetek bo točno ob 15. uri! Vabljani! Zdravo! (—)

u- Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala danes od 20. do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestna zdravnica dr. Žitko Jožica, Pieteršnikova 13/I, telefon št. 47-64.

Iz Celja

e- Jutri dopoldne ne bo toka. Mestna elektrarna bo zaradi nujnih del na omrežju v nedeljo 22. t. m. ukinila dobavo toka in sicer v mestu od 8. do 11., v okolici pa od 8. do 13. Omrežje bo treba v tem času smatrati, ko da je pod napetostjo.

e- Številne prijave je prejela policija proti nekemu Celjanu, ki mu očitajo skrivanje blaga in navijanje cen. Policija preiskuje tudi razne druge slične primere.

e- Starejše sestre Sokola Celja-matice bodo pričele redno telovadbo v četrtek 3. oktobra ob 16. v mestni telovadnici. Vpisovanje pri redni telovadbi samo do 15. oktobra.

e- Lep uspeh Pilihih harmonikarjev. V nedeljo dopoldne so Jelko Kramar in Zeljko Dobovšek iz Celja ter Rudi Schmidt iz Brezice, gojenci šole g. Rudolfa Piliha, državnega prvaka na harmoniki, koncertirali v ljubljanskem radiu. Vsi trije gojenci kažejo nesporen talent in odlično solo. Od zadnjega nastopa v radiu so zelo napredovali ter so izvajali spored z vsega priznanja vredno tehniko in fineso. Gojenci in njihov učitelj so lahko na lep uspeh ponosni.

e- Dragocen briljanten prstan je izmaknil. Pred kratkim je nekdo ukradel ge. Pavli Pernatovi v Zrinjskega ulici iz nezaklenjene sobe 12.000 din vreden briljanten prstan. Policija je uveljavila preiskavo, ki je imela popoln uspeh. Ko je prišel stražnik Alojz Emeršič v stanovanje ge. Pernatove in začel zasliševati služkinjo, je izjavil, da bo pregledal vse celjske zlatarne. To je silila neka gospa, ki je bila v bližini. Stopila je k stražniku in mu priznala, da je izmaknila prstan in ga prodala v neki celjski zlatarni za majhno vsoto, ker je bila v denarni zadregi. Prstan je potem trilateral menjal lastnika, končno pa ga je dobila neka gospodična od svojega zarotnika. Prstan so zaplenili in ga vrnili pravi lastnici.

e- Licenciranje bikov. V sredo 25. t. m. ob 8. zjutraj bo na mestnem sejmišču v Celju licenciranje bikov sivopisne pasme za območje mestne občine celjske. Mestno poglavarstvo poziva vse bikičarje, da predvedejo svoje živali licencovalni komisiji.

e- Iz orožniške službe. Kapetan g. Svetič, novi poveljnik orožniške čete v Celju je prevzel svoje poste.

e- Za ture in izlete v Savinjske planine so sedanjí lepi jesenski dnevi prav primerni. Priporočljivo je ture iz Logarske doline po novi Kopnikovi poti na Ostrico in Korosko ter povratek čez Robanov kot. Kobekov dom na Koroski ostane oskrbovan do 23. t. m. Frischaufov dom na Okrešlju bo stalno oskrbovan do 29. t. m. ves mesec oktober pa bo odprti le ob sobotah in nedeljah. Piskernikova koba v Logarski dolini ter Moziška in Celjska koba so stalno oskrbovane.

e- Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel jutri zdravnik dr. Franc Premšak na Cankarjevi cesti.

e- V šestem kolu španskega šahovskega turnirja dr. A. Schwaba, ki ga prireja šahovski klub Gaberje, so bili v četrtek zvečer doseženi naslednji rezultati: Fajš: E. Csörgö 1:0, F. Schneider: Habenus pol: pol, F. Csörgö: Esh 1:0, J. Schneider: Regner 1:0, Rajšek: Hajsinger 0:1, Golja: Medved 1:0, Pukmajster: Ahlik 0:1, Verčevnik: Slimšek in Domanjko: Mirnik prekinjeno. Prekinjena partija iz petega kola F. Schneider: Rajšek 1:0. Stanje po šestem kolu: F. Csörgö, Fajš in J. Schneider 6, F. Schneider 4½, Golja 4, Domanjko in Verčevnik 3½ (1), Mirnik in E. Csörgö 3 (1), Hajsinger 3, Habenus 2½, Slimšek 1 (2), Ahlik Esh, Medved, Rajšek in Regner 1, Pukmajster 0 točk.

Iz Maribora

a- Otvoritev šole CMD pri Sv. Treh kraljih bo jutri. Dodatno k večeršnjemu obvestilu poročamo, da prenočiš pri Sv. Treh kraljih ni dobiti. Ker pričakujejo za primer lepega vremena velik dotok izletnikov, pripravljamo, da vzamemo posamezniki za rezervno nekaj živil s seboj. Prehod ob meji od Radla do šole je svoboden in bo označen z zastavicami, zaradi tega niso potrebne legitimacije. Izletnike opozarjamo, da odpelje vlak iz Maribora proti Vuhredu ob 5.35, iz Dravogradu pa ob 5.55. Pri povratku odpelje vlak iz Vuhreda proti Mariboru ob 19.31, proti Dravogradu pa ob 19.58. Do gostilne na Radlu se je mogoče peljati z avtom.

a- V nedeljo dne 22. t. m. vsi na medklubsko motoekskluzivno in avtomobilsko dirko ki bo ob 14.30 na dirkališču Tezno! Predprodaja vstopnic pri Putniku. (—)

a- Tomica Neralić, sin nekdanj močno priljubljenega baritona Franja Neralića, je med najboljšimi basisti zagrebškega naraščaja in zelo upoštevan v zagrebškem gledališču. Nastopal bo v tej sezoni v Mariboru ali v operi »Lakmé«, ali v »Faustu«. To je odvisno od tega, za katero opero bo imelo gledališče takrat boljše pogoje.

a- 6413 učencev in učenek obiskuje mariborske šole. Poročali smo že, da se je vpisalo na vseh mariborskih srednjih šolah skupno 2928 učencev in učenek. Na vseh mariborskih osnovnih in meščanskih šolah pa se je vpisalo 3485 učencev in učenek, in sicer na deških ljudskih šolah 940 učencev, na dekliških ljudskih šolah 958, na obeh deških meščanskih šolah 865, na obeh dekliških meščanskih šolah pa 722 učenek.

a- Abiturienti, ki so bili sprejeti v V. letnik državne učiteljske šole v Mariboru, naj se zberejo v ponedeljek, 23. t. m., ob 8. uri v Alojzjevi cerkvi, po službi božji pa oddidejo v šolo.

a- Amneštija. V smislu zadnje amnestije je prizadeto v območju mariborskega sodišča 102 obsojencev, od katerih jih prebiva 62 na kazni še niso nastopili. Vsi ti bodo spušteni na svobodo, oziroma jim ne bo treba kazni nastopiti, ako plačajo v smislu amnestije za vsak obsojen dan zapora 25 din dnevno.

a- Orkestralni odsek Glasbene matice v Mariboru, ki je v preteklih mesecih pokazal prav lepe uspehe, prične s ponovnim delom v sredo 25. t. m. ob 20. v prostorih državne dekliške meščanske šole v Miklošičevi ulici. Umetniško vodstvo je tudi letos

v rokah kapelnika g. kapetana J. Jiranka. Novi člani, ki so pripravljeni prostovoljno sodelovati, naj se javijo med vajo.

a- Drugo kolo šahovskega turnirja za prvenstvo Maribora se je končalo s sledečimi rezultati: Breš: Ketiš 1:0, Babič: Marvin 1:0, prof. Stupan: Čertalič 1:0, Kukovec: Maroti 1:0, Partiji Dasko: Regoršek in Bien: Gerželj sta bili prekinjeni. Za prekinjeno partijo iz prvega kola sta se Babič in Gerželj sporazumela brez igre za remis. Stanje po II. kolu: Kukovec 2, Babič 1 in pol, Breš, Dasko in Regoršek 1 (1), Maroti in prof. Stupan 1, Gerželj pol (1), Bien 0 (1). Prihodnje kolo bo v torek 24. t. m.

a- Premog lščje. V Spodnjem Dolcu so že pred nekaj leti zasledili žilo dobrega rjavega premoga. Raziskovanja, ki so jih vodili izmenoma razni rudosledci, pa so vedno zaradi manjkajočih sredstev zastala. Zdaj je prišel z raziskovanjem nov zakupnik tega predela, ki upa, da bo do kraja ugotovil kakovost in količino izsledene nove premogovne žile.

a- Zagonetna tatvina. Zdravnikova soproga gospa Ana Zavadlikova, stanujoča na Trgu svobode 6 je prijavila policiji, da ji je za časa njene odsotnosti doslej še neznan tat s pomočjo ponarejenih ključev ukradel iz omare 300 do 350 privatnih pisem in več raznih beležnih knjižic. Na policiji je za. Zavadlik tud izjavila, da so ukradeni predmeti zanj velike važnosti. Policija vrši sedaj preiskavo.

a- Zdravniško dežurno službo za nui-nomo pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo dne 22. t. m. g. dr. L. Toplak, Pobrežje, Aleksandrova cesta 6.

Gospodarstvo

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Z enodnevno zakasnitvijo so se včeraj pričela v Beogradu trgovinska pogajanja z Nemčijo v okviru jugoslovnsko-nemškega stalnega gospodarskega odbora. Naši delegaciji predseduje pomočnik zunanjega ministra g. Milivoj Pilja, nemško delegacijo pa vodi državni sekretar dr. Landfried iz nemškega državnega ministrstva za gospodarstvo. V naši delegaciji so nadalje pomočnik kmetijskega ministra inž. Budisav Cvijanović, prvi viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin, načelnik ministrstva za gozdoine in rudnike Milan Manojlović, načelnik trgovinskega ministrstva dr. Dimitrije Mišić, od direktorja za zunanjo trgovino načelnik dr. Dragoslav Mihajlović, dr. Krešimir Kristić, Boško Djordjević, dr. Gojko Grgljčić in še osedek dr. Mirko Mermolja; končno so v naši delegaciji še banovinski svetniki dr. Josip Kabas, višji uradnik Narodne banke dr. Nenad Pevac, ravnatelj Prizada dr. Ciril Nemec, naš trgovinski delegat na Dunaju Miloje Simić, naš trgovinski delegat v Berlinu Milani Kečić, in naš trgovinski delegat v Pragi dr. Edvard Jurak.

Kakor poročajo iz Beograda, bosta delegaciji na tem zasedanju reševali poleg rednih vprašanj, ki se nanašajo na ugotovitve predmetov obojestranskega izvoza in uvoza, ter njihovih količin in vrednosti, tudi o nekaterih načelnih vprašanjih blagovnega in plačilnega prometa, ki se nanašajo na strukturo medsebojnih pogodb, benih odnošajev in na dosežani način plačevanja. Predmet pogajanj bo tudi ukinjenje sistema preferenc, na katerem sloni dosežanja trgovinska izmenjava z Nemčijo in vprašanje povečanja tečaja klir-

rinške marke. Iz tega je razvidno, da bodo pogajanja z Nemčijo izredno pomembna za našo bodočo trgovinsko izmenjavo z Nemčijo in da bodo pomenila v nekem pogledu preokret dosežanja prakse pri tej trgovinski izmenjavi.

Nadalje poročajo iz Beograda, da se bo na zasedanju jugoslovnsko-nemškega stalnega gospodarskega odbora razpravljalo tudi o vprašanju likvidacije kliringsa s protektoratom Češke in Moravske. Kakor smo že poročali, je nemška vlada sklenila, da se češkomoravski protektorat s 1. oktobrom vključi v nemško carinsko območje. Ukinjenje kliringsa s protektoratom bo imelo za posledico, da se bo tudi naš trgovinski promet s Češkomoravsko obratnoval v markah. V tej zvezi zatrujejo v poučenih krogih, da bodo upoštevane obojestranske obveznosti na podlagi že sklenjenih ali neizvršenih trgovinskih poslov med našo državo in protektoratom, pri čemer bo predviden tudi rok za likvidacijo kliringsa.

Po informacijah iz Zagreba bosta pri pogajanjih sodelovala kot zastopnika banovine Hrvatske dr. Sabac in inž. Kokotović. Pri pogajanjih se ima udeležiti dosežanja kliringski sistem plačevanja ter povečati tečaj nemške marke. Ker je zaradi vojnih težko močno znižal izvoz lesa v Nemčijo se bosta omenjena delegata zavzela za večji izvoz lesa v smislu nedavnih razgovorov ravnatelja Gospodarske slege prof. Tomašića in ravnatelja zavoda za pospeševanje kmetijskega gospodarstva dr. Jančičovića z nemškimi merodajnimi krogi.

Uveljavljanje uredbe o kontroli zunanje trgovine

Ze včeraj smo poročali, da je ministrski svet na predlog trgovinskega ministra predpisal uredbo o kontroli zunanje trgovine, s katero se uvoz in izvoz blaga stavlja pod kontrolo direktorja za zunanjo trgovino, ki bo izdajala uvozna in izvozna dovoljenja. Uredba je že objavljena v »Službenih novinah« od 19. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Pripomniti pa je treba, da z uveljavljanjem nove uredbe ne izgube veljavnosti dosežani predpisi, ki se nanašajo na kontrolo uvoza in izvoza. Ti predpisi se bodo izvajali naprej, dokler trgovinsko ministrstvo ne bo izdalo v novi uredbi predvidenih naredb, s katerimi bo uvedena kontrola v smislu te nove uredbe za posamezne vrste blaga. Sele tedaj, ko bo za določeno blago izdana taka naredba in bo objavljena v »Službenih novinah«, ne bo več mogoče uvažati ali izvažati dotičnega blaga brez dovoljenja direktorja za zunanjo trgovino odnosno od nje pooblaščenih organov. Tudi prizadeti izvozniki in uvozniki bodo šele tedaj dolžni, da se registrirajo pri direktorju za zunanjo trgovino odnosno pri organih, ki bodo za to od direktorja pooblašteni. Naredbe same bodo vsebovale pogoje, po katerih bo direktorja za zunanjo trgovino izdajala uvozna in izvozna dovoljenja, kakor tudi predpise o pogojih za registriranje izvoznikov in uvoznikov. Tudi ustanavljanje obveznih združenj uvoznikov odnosno izvoznikov posameznih vrst blaga bo še predpisal za posamezne primere trgovinski minister po zaslišanju sveta za zunanjo trgovino in v sporazumu z banom banovine Hrvatske.

Kakor poročajo iz Beograda, je odločeno, da se bodo v zvezi z novo uredbu prenešle kompetence izvoznega in uvoznega odbora pri Narodni banki na direktorja za zunanjo trgovino. Likvidacija izvoznega in uvoznega odbora pri Narodni banki pa se bo izvršila šele prihodnji mesec. Oba odbora bosta delovala še toliko časa, dokler direktorja ne bo organizirala potrebnih oddelkov za prevzem poslov, ki sta jih doslej vršila imenovana odbora pri Narodni banki. Po novi uredbi o kontroli zunanje trgovine bo kompetenca Narodne banke v pogledu dirigiranja zunanje trgovine obstajala le še v tem, da bo direktorja izdajala uvozna in izvozna dovoljenja v okviru posebnega odobrenega načrta bla-

bo Prizad razdelili uvoženi riž luščilnicam in bo pri tem prevozne stroške obračunal tako, da bodo vse luščilnice prejele riž po isti ceni. Vsa država bo razdeljena na regijone, ki jih bodo oskrbovale posamezne luščilnice po enotnih cenah. Tudi pri prodaji riža trgovcem bodo prevozni stroški obračunani tako, da bo povsod cena enaka.

= Anonimne ovadbe zaradi skrivanja živil. Uprava policije sporoča, da dobiva dnevno anonimne ovadbe proti raznim trgovcem in zasebnikom, da kupijo oziroma skrivajo razne življenjske potrebščine. Uprava policije sporoča, da odlej ne bo uvedla postopanja proti anonimno ovadenim osebam, ker se je izkazalo, da so take ovadbe po večini brez podlage in povzročajo oblastem samo mnogo brezplodnega dela.

= Peka kruha v gostilnah. Kraljevska banska uprava opozarja vse gostinske

obrate, da veljajo predpisi čl. 6. uredbe o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom tudi za gostinske obrate. Zaradi tega je prepovedano prodajati v gostilnah beli kruh ali isti dan pečeni kruh.

= Tehnična dela. Banska uprava je razpisala licitacijo za težaška, zidarska, betonska in železobetonska dela pri gradnji okrožnega sodišča v Celju. — Nadalje je razpisala licitacijo za dobavo drobnih kock in robovnikov za tlakovanje državne ceste št. 2. od km 546.797 do 549.134 to je od Zabe vasi do Novega mesta-kolodvora (proračun 2.142.000 din) in za rekonstrukcijo te ceste (proračun 3.230.000 din). Končno je razpisala licitacijo za dobavo malih kock za tlakovanje drž. ceste št. 50 od km 75.414 do 76.660 skozi Celje (proračun 840.000 din) in za rekonstrukcijo te ceste proračun 951.000 din.

Izvajanje kontrole cen na drobno v dravski banovini

Kraljevska banska uprava je izdala glede kontrole cen na drobno upravnim oblastvom prve stopnje naslednje smernice: Kosmati zaslužek, ki ga naj upravno oblastvo prve stopnje določi po proučitvi krajevnih razmer v smislu čl. 2. uredbe o kontroli cen na drobno (Sl. l. 420/40) in navodil urada za kontrolo cen, naj se določi po tehle smernicah:

Za testenine, riž, olje, mlo naj znaša kosmati zaslužek 10%. Ako bi se sedanja, po banki upravi določena maksimalna cena (odnosno kosmati zaslužek) za mast razveljavila, se sme računati tudi pri moki in masti z maksimalnim dopustnim zaslužkom 10%. Pri kavi se lahko računa z dopustnim kosmatim zaslužkom 20%, pri manufakturi pa 25%.

Kjer so se nakupne cene v primeri s cenami v septembru 1939 bolj povišale kakor za 40%, se smejo računati zgornji odstotki kosmatga zaslužka le od cene, ki je za 40% višja, nego je znašala cena v lanskem septembru. Odstotek 40 velja tako dolgo, dokler se sedanja rečija bistveno ne podraži. V dinarjih izraženi pribitki bi bili po tej smernici za sedaj: pri testeninah navadnih 1 din, pri jajčih 1.30 din, pri jajinah 2 din, pri rižu cenejše vrste (spendurji in sličnem) 1.20 din, pri rižu Carolina 2 din, pri moki 55 par, pri masti 2 din, pri olju »Zvezda« 1.70 din, pri olju »Diamant« 2 din, pri olju, rafiniranem, v kantah 3 din, pri mlu navadnem 1.50 din, pri mlu v kartonih 3 din.

Po navodilih urada za kontrolo cen morajo vse trgovine na drobno voditi v svrhu olajšanja kontrole nad cenami kon-

Izvajanje uredbe o izvozu konj

V zvezi z uredbu o izvozu konj od 16. avgusta t. l., ki je stopila v veljavo 2. septembra t. l. je trgovinski minister podpisal odločbo, s katero se v smislu člena 4. uredbe pooblasti v vsaki banovini ena organizacija, ki bo po novi uredbi posredovala pri izvozu konj. Uredba namreč določa, da se sme odlej vršiti izvoz konj samo s posredovanjem onih organizacij splošnega gospodarskega značaja, ki jih za to pooblasti trgovinski minister po predlogu bankih uprav, pri čemer sme biti v vsaki banovini za izvoz konj pooblaščen ena organizacija.

Trgovinski minister je za izvoz konj pooblastil naslednjo organizacijo: za dravsko banovino Gospodarsko zvezo v Ljubljani, za vrbasko banovino Srbsko zemljoradniško kreditno združno v Banjaluki, za drinsko banovino Savez srbskih zemljoradniških združenj v Sarajevu, za zetsko banovino Glavno živinorejsko združno v Beogradu, za dunavsko banovino Centralno združenje proizvajalcev in gojiteljev živine v Novem Sadu, za vardsko banovino pa Združenje izvoznikov velike in drobne živine za vardsko banovino v Skoplju. V smislu predloga bana moravske banovine za področje te banovine ni določena nobena organizacija za izvoz konj. Obenem je z naredbu bana banovine Hrvatske za področje te banovine določen »Pogod« v Zagrebu kot posrednik za izvoz konj.

Po uredbi o izvozu konj določi trgovinski minister za vsako četrtletje skupno število in vrsto konj, ki se smejo izvoziti, in sicer na predlog sveta za zunanjo trgovino, ki predloži tudi načrt za razdelitev skupnega števila konj na posamezne države. V smislu tega predpisa bo na eni prihodnjih sej sveta za zunanjo trgovino določeno število konj, ki se smejo izvoziti v prihodnjem četrtletju.

Strokovni odbor za promet s konji, ki je predviden z uredbu, da daje mišljenja o organizaciji izvoza, o odkupnih in prodajnih cenah in v rejonih za posamezne vrste konj, se bo sestel v pričetku prihodnjega tedna. Trgovinski minister je že izdal odlok, s katerim se imenujejo člani tega strokovnega odbora. Odboru pripada med drugimi iz dravske banovine g. Mirko Mermolja.

Borze

20. septembra

Na jugoslovnskih borzah notirajo nemški kliringski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Za grške bone je bilo v Zagrebu povpraševanje po 53. v Beogradu pa po 55. Bolgarski kliringski čeki so se v Beogradu trgovali po 91. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda pri stalni tendenci nudila po 438. v Beogradu je bil promet po 438. Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% investicijskem posojilu do 100 in v delnicah Trboveljske po 290.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 178.27 — 181.47, New York 4425 — 4485, Curih 1009.84 — 1019.84. Tečaji na svobodnem trgu: London 220.46 — 223.66, New York 5480 — 5520, Curih 1247.90 — 1257.90.

Curih. Beograd 10. Pariz 9.85, London 16.55, New York 439, Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.3750.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 438 den., 4% agrarne 51 den., 4% severne

agrarne 51.50 den., 6% begluške 76.50 bl., 6% dalm. agrarne 70 bl., 6% šumske 69.50 bl., 7% stabiliz. 93 den., 7% invest 99 — 100.50 (100). 7% Seligman 100 den., 7% Blair 94 den., 8% Blair 99 — 100; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 295 — 300 (290) Gutmann 45 den., Oštrera Osiček 205 den., Oštrica Ijevanica 165 den., Isis 35 den., Oceania 550 den.

Beograd. Vojna škoda 437.50 — 438.50 (438), 4% agrarne 53 den., 4% severne agrarne 52 — 52.50, 6% begluške 76.25 6% dalm. agrarne 68.75 — 69.25 (69), 7% invest, 99 den., 7% Seligman 102 den., 8% Blair 99 den., PAB 193 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: za pšenico veljajo odkupne cene po uredbi. Ove: baški, sremski 297.50 — 300. Rž: baška 355 — 357.50; ban. 352.50 — 355. Ječmen: baški in sremski 340 — 345; pomladni 360 — 400. Koruza: baška 347.50 — 350. Moka: franko mlin v dunavski banovini brez skupnega davka in vret: »0« in »0gg« 723; krušna moka 358. Otrubi: franko mlin brez skupnega davka in vret: 180. Fižol: baški in sremski beli brez vret 425 — 430.

Iz Slovenjegrada

sg— Novi grobovi in nesreče. V slovenjegraški okolici je umrla po daljšem bolehanju 61-letna upokojena učiteljica Franciška Konečnikova iz Selnice ob Dravi. Za meningitido je umrla 18-letna Ivanka Založnikova iz okolice Mišinja. — S sivilnice za hmelj je padla in se nevarno poškodovala 70-letna služkinja Jera Strahovnikova iz Velenja. V Vuhredu je konj udaril 33-letnega Mravljkovega hlapca Josipa Pečovnika in mu zadal smrtonosne varne poškodbe. V Otiškem vrhu pri Dravogradu je na tratičarh padel 71-letni sin cestnega delavca Ivana Sidaria in si zlomil levoico. Poškodovanci se zdravijo v slovenjegraški bolnišnici.

Poslano

Uredništvo »JUTRA«, Maribor.

V Vašem listu št. 220 od 20/9 1940 ste prinesli vest, da so našli v neki tukajšnji tekstilni tvornici »velike količine neprijavljene bombaže«.

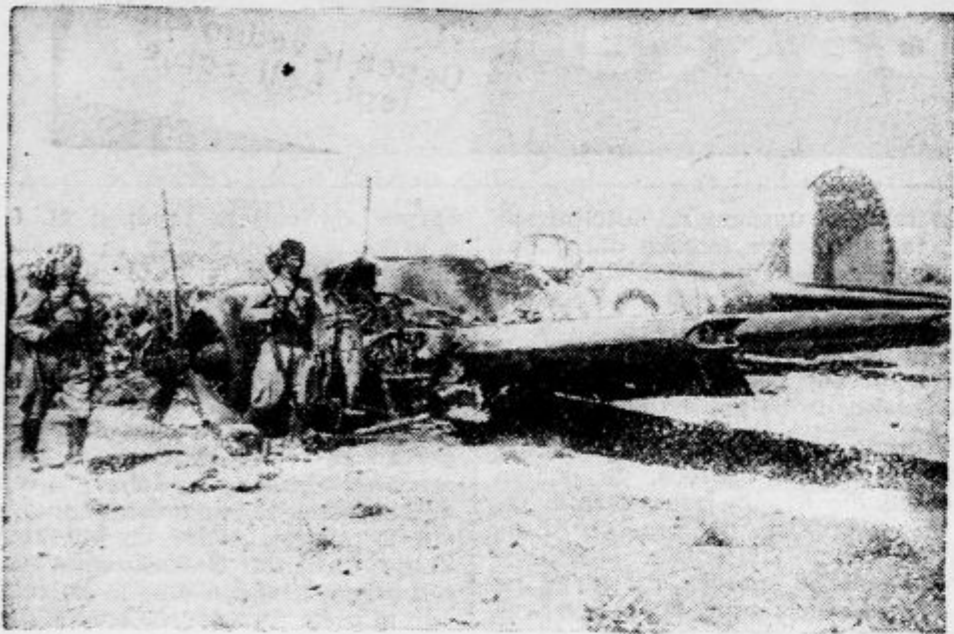
Ta vest se ne strinja z dejstvi, temveč je res, da smo prijavili ves bombaž. 102 bal bombaža, ki so vskladiščene v posebnem prostoru predilnice, so bila prihranjena s predelovanjem umetnega bombaža. Vprašanje je, da li se mora ta prihranjeni bombaž prijaviti še drugič ali ne. Vsekakor za to še ni predpisov.

Nepoučeni bodo sedaj mislili, da je predelovanje umetnega bombaža in prihranjen bombaža spekulacija prav velikega kalibra. Temu pa ni tako, marveč je res, da se da bombaž danes zelo težko nabaviti in da se zato kupuje umetni bombaž, akopraj je dražji, in se meša z bombažem, da bi na ta način imeli delavci dalje časa zaposlitev.

Z odličnim spoštovanjem J. Hutter in drug

MAL' POLOŽI DAR
DOMU NA OLTAR!

„Eno naše letalo se ni vrnilo“

Ostanki angleškega bombnika, ki so ga Italijanske lovci zbili po hudi borbi nad Libijo na tla

Skrivnost ptičjih selitev

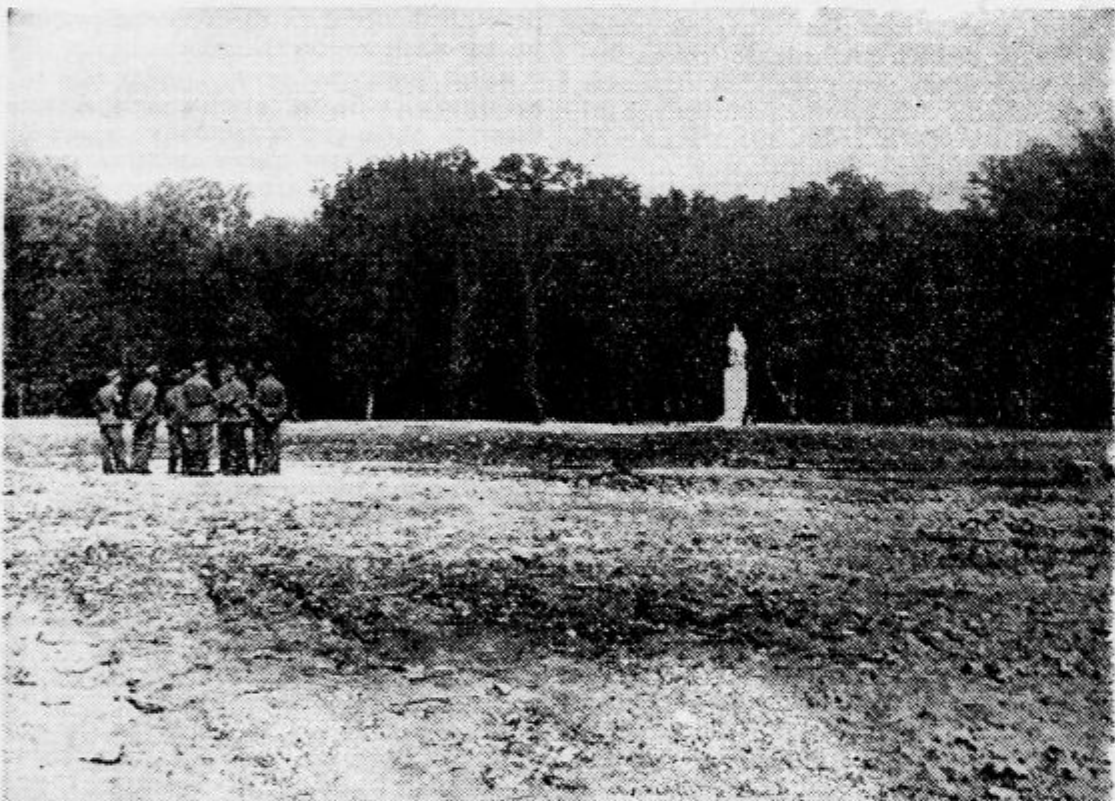
Mnogo problemov, ki jih znanost še ni rešila

Te dni in tedne letijo jate ptic znova proti jugu. Opazujemo jih z nekaj turobno, kajti ti tropi odhajajočih ptic nam naznanjajo novo zimo. Brzi hudourniki se selijo prvi, pogostoma že sredi julija. V začetku avgusta jim sledijo rumeni kobilarji, v začetku septembra se odpravljajo kukavice, slavci in storkije na pot. Ob koncu tega meseca nas zapuste tudi lastovke, do srede oktobra jim sledijo drozgi, škrlanci in skorci. Med zadnjimi selenci so ščinkavci, vsaj samice, kajti samci prebijejo tudi zimo v naših krajih. Za ščinkavce prihajajo na vrsto samo dve divje gosi, ki jih pa tako pogostoma opazujemo sredi zime na zasneženih močvirjih.

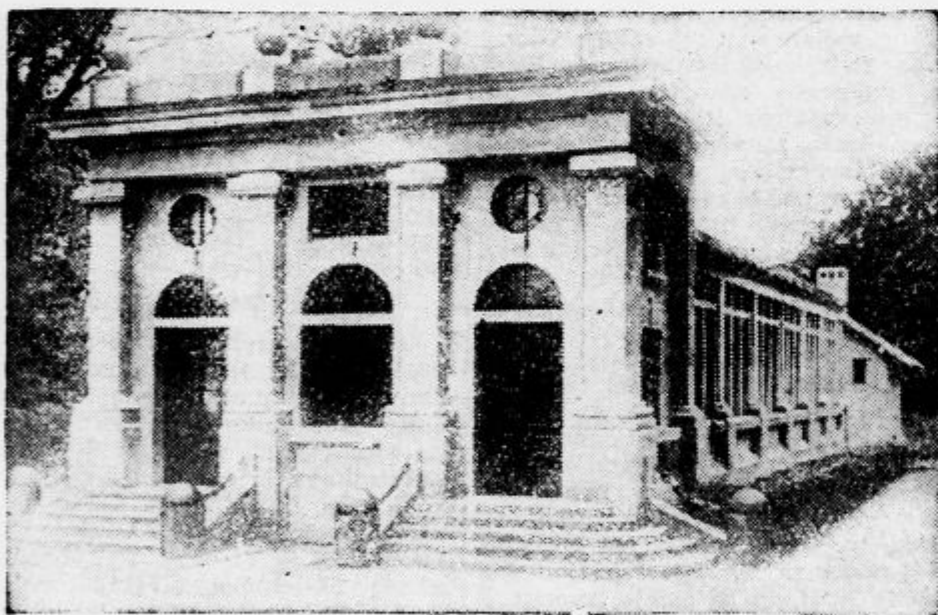
Zakaj nas selitve pred zimo prav za prav zapuščajo? Najenostavnejši odgovor veli: ker v smegu in ledu ne dobe več hrane. Tako preprosta pa ta stvar ni, saj nas večina ptic zapusti vendar tedaj, ko je

hrane na pretek in ko tudi vremenske prilike še prav nič ne spominjajo na zimo. Dejali so, da ptice pač slutijo bližajočo se zimo. Toda odkod jo slutijo? Hudourniki odpotujejo že v juliju, in sicer mladiči po navadi pred starejšimi, ki pa tudi niso nikoli vedeli, kaj je zima. Pomagamo si z besedo »nagon«, a ta nam ne pove prav za prav nič. Učenjaki govorijo v novejšem času o hormonih, ki zbuja v ptičjih telesih to nepremagljivo strast do potovanja. Govore tudi o zimskem pomanjkanju svetlobe, ki se javlja že jeseni in res se pri selitvah, ki so jim kletke ponoči bile v jarki svetlobi nagon do potovanja ni pokazal ali vsaj ne v tolikšni meri kakor v svobodi. A vse to nam vendar ne pojasnjuje dejstva, da slutijo ptice bližnjo zimo, ne da bi jo kdaj doživeli. Sicer pa je svetlobo ista kakor s hrano: v juliju in avgustu je je največ, a vendar se ptice se-

V znamenitem Compiègueskem gozdu,

kjer je L. 1918. maršal Foch sprejel nemške odposlance za sklenitev premirja, so Nemci odstranili vse, kar je spominjalo na ta dogodek. Po Hitlerjevem nalogu so pustili nedotaknjen samo spomenik maršalu Fochu. Zgornja slika nam predstavlja ta zgodovinska tla, kakršna so danes. Spodaj paviljon, ki je stal prej v bližini spomenika in v katerem so Francozi hranili železniški voz, v katerem je bilo podpisano premirje 11. novembra 1918., a letos nemško-francosko premirje. Stavbo so Nemci podrl, vagon pa prepeljali v Berlin

ljo. Znanost si pomaga čedalje čedalje, tem, da posega v prejšnje zemeljske dobe, zlasti v ledne dobe. Te so ptice s svojimi spremenljivimi življenjskimi pogoji redno silile, da so si iskale novih življenjskih prostorov. To je ostalo potem kot prastar spomin v ptičjih možganih. Če pa sprejmemo to razlago, si moramo odgovoriti še na drugo vprašanje: zakaj se ptice potem spomladi vračajo v naše kraje? Zakaj ne gnezditjo in valijo svojega zaroda v južnih krajih, kjer jim je miza vse leto bogato obložena? O kakšni »domovinski ljubezni« pač ne bomo govorili, in tako nam je zadnji odgovor na vsa ta vprašanja še neznan.

Marsikaj pa vemo o ptičjih poteh samih. Ornitoške postaje po vsem svetu so z desetletnim skrbnim opazovanjem jesenskih in pomladnih ptičjih selitev, zlasti pa s sistematičnim obročkanjem nabrale ogromno gradivo o tem, kam letijo posamezne vrste selilk in kako. Znamenita postaja v Roesittenu je izdala celo edinstven atlant, ki upošteva na 150 kartah poti vseh evropskih selilk. Tako n. pr. za storkije, ki gnezditjo zapadno od Vezere v Nemčiji, da letijo preko Gibraltarja do severnoafriške obale, med tem ko potujejo storkije vzhodno od Vezere preko vsega Balkana in vse afriške celine do konca Južnoafriške unije. Značilno je tudi za druge selilke, da si iščejo daleč narazen ležaja prezimovališča, čeprav gnezditjo v domovini pogostoma v zelo bližnjem sosedstvu. Zakaj tako, ne vemo točno.

Tako nam ostaja glede ptičjih selitev še mnogo neresenih vprašanj. V novejšem času se znanstveniki precej prepirajo glede brzine, s katero ptice jate potujejo. Dalje ne vemo, da-li potujejo z vetrom ali proti njemu. Potujejo mladiči skupaj s starci ali zase? Kako se orientirajo jate na nočnih poletih? Takšna so vprašanja, ki jim mora znanost odgovoriti še najti.

General de Gaulle,

voja nadaljnega francoskega oboroženega odpora je v zadnjem času dosegel večje uspehe. Nekatere važne francoske kolonije so se postavile odločno na njegovo stran in nadaljujejo proti odredbam vlade v Vichyju vojno

Navzgor s konji, navzdol s paro

Pred sto leti so otvorili progo nemških državnih železnic na odseku Braunschweig-Harz. Pokrajina tod se vzpenja do končne postaje in tako se je zgodilo, da so morali prve vlake, ki so vozili iz Braunschweiga proti Harzu, vleči navzgor s konji, nazaj grede pa so v Harzburgu naložili konje na voz, ki ga je vlekla parna lokomotiva in ves tovor ljudi in živali se je srečno vrnil k izhodni postaji.

Zračni promet na progi Miami - Buenos Aires

Pred nekaj dnevi so otvorili novo zračno progo v Ameriki. Letala letijo od Miami do Buenos Airesa. Poleti se vrše za sedaj po enkrat na teden, in sicer s stratosfernimi letali. Proga reže v ravni črti Brazilijo. Na ta način so skrajšali potovanje, ki je trajalo prej pet dni, na tri dni in pol.

Nov ruski ledolomilec

Sovjetska mornarica se je ojačila z novim ledolomilecem, ki so mu dali ime »Levanovski«. Ta ladja ima najmodernejšo električno opremo in vse udobnosti za člane svojih posadk in učeniakov, ki bodo z ladjo raziskovali arktične predele. Posebno močna je na ladji radijska postaja, ki je dovolj jaka, da lahko od koder koli govori z Moskvo. Na ladji je prostora za 2500 ton tovara.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

K nemško-italijanskim razgovorom v Rimu

Veliko pozornosti, zlasti tudi v javnosti balkanskih dežel, zbujajo obisk nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa (na desni) v Rimu. Skupaj z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano (na levi) sta imela še isti dan prvi sestanek z Mussolinijem

Dodekanez

Štirinajst, ne dvanajst otokov v Egejskem morju

V italijanskih vojnih poročilih se večkrat omenja Dodekanez. To je skupina otokov v Egejskem morju ob jugozapadni obali Male Azije. Ime otočja prihaja od grškega naziva skupine »dodeka nezoz«, kar pomeni »dvanajst otokov«. Tako se imenuje skupina, čeprav je večja. Obsega namreč ne dvanajst, ampak štirinajst otokov. Največji med njimi je Rodos, ostali so: Chalki, Kalymos, Kasos, Kos, Lipsos, Leros, Nisiros, Patmos, Tilos, Karpatos, Simis, Astropalis in Kastellirizo.

To otočje ima skupno 2544 kv. km površine in nekaj nad sto tisoč prebivalcev, večinoma Grkov. Po poklicu so to vinogradniki, sadjarji in ribiči. Med njimi je tudi nekaj Turkov in Židov ter nekaj doseljenih Italijanov.

Za časa turško-italijanske vojne l. 1911. ko je šlo za Tripolis, so Italijani poleg Libije osvojili tudi Dodekanesko otočje, ki so ga dotlej Grki reklamirali za sebe. Z mirovno pogodbo v Sevru in pozneje v Lausanni, je Turčija odstopila Dodekanez Italiji.

Kakor smo že omenili, je med otoki največji Rodos. Njegova velikost je tolikšna, kakor površina Hvara, Korčule, Brača in Krka skupaj. Na Rodu živi 50.000 ljudi s štirimi petinami Grkov. Tam je tudi hrib Altairo, visok 1230 m. V glavnem mestu na Rodu je sedež italijanskih upravnih in vojaških oblasti. Še danes je videti tam palače s starimi grbi »rodskih vitezov«. L. 1927. so Italijani na Rodu odprli vseučilišče.

Prebivalci Roda so prastari kolonisti, ki

Nov predpis o zračnih alarmih

Nemški veliki maršal Göring je izdal nov predpis o ravnanju pri zračnih alarmih. V bodoče se bodo morali podatki stanovalci Berlina v kleti in zaklonišča šele tedaj, ko bodo stopili v akcijo rektoriji in baterije za obrambo pred napadi iz zraka, odnosno takrat, kadar se bo že slišal šum motorjev sovražnih aeroplanov.

Dva nasveta za lepoto

Čaj iz mačehic je idealen pripomoček, da dobimo gladko, čisto kožo, če ga jemljemo trikrat na dan. Grdi dvojni podbradek se da z gotovostjo odpraviti v vsakdanjem masiranju od spredaj proti vratu, seveda z nekaj kožne kreme.

Čtivo francoskih vojakov

V glasilu nemških knjigotrožcev piše nek Richard Mitschke o knjižnih zbirkah, ki je med vojnimi operacijami naletel v francoskih utrdah in poljskih položajih. Preprosti vojaki so brali, kakor je sklepal iz teh zbirk, pretežno kičaste ljubezenske zgodbe najcenejše vrste, potem zvezke s kriminalnimi zgodbami, bolj poredko pa pustolovske zgodbe. Knjige o higieni spolnega življenja so bile pogostoma zastopane. Podčastniki in častniki so brali romane in erotično literaturo. Da so prebrali topični in pionirski častniki matematične knjige, je umljivo, vendar ni Mitschke našel nobene literature o svetovni vojni ali kakšne knjige o junaških vojnih in drugih dejanjih.

so se tukaj naselili že 1100 let pred Kr. Bili so izvršni morjeplovci in so kot taki osnovali svoje kolonije na Balearih ter vzdolž vzhodne španske obale. Pomorska trgovina je tukaj vedno cvetela. Višek je dosegla v četrtem stoletju pr. Kr., zato smatrajo kulturni narodi po pravici Rod za eno izmed žarišč stare grške kulture. Rod pa se ponasa tudi s starim pomorskim pravom, ki so se ga poslužili že Rimljani. V srednjem veku so se trgali za Rod Bizantinci, Genovežani in Arabci, ker ima zelo povoljno lego za pomorsko trgovino. Turki so na Rodu gospodarili 381 let, od l. 1530. do 1911. Rod slovi po svetu zlasti zaradi svoje znamenite skulpture boga Heliosa, ki stoji v pristanišču ter so ga včasih imeli za eno izmed sedmerih svetovnih čudes.

NAMESTO ANEKDOTE

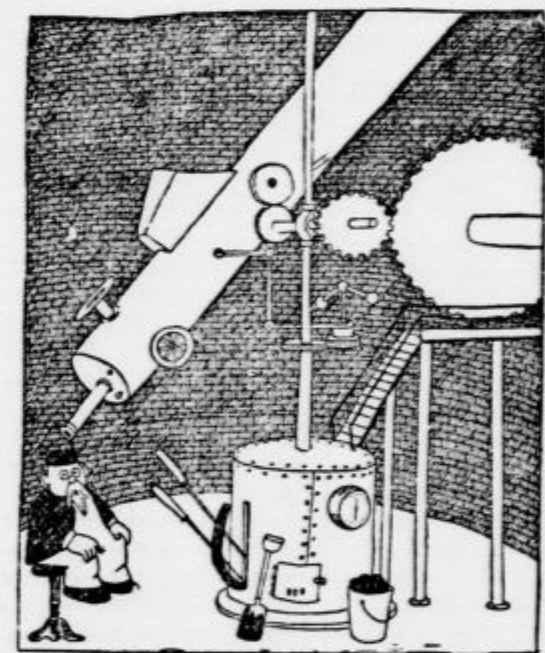
K najbolj znanemu in obenem najdražjemu odvjetniku v San Franciscu dr. H. Wallaceu, je prišel slep berač in ga prosil, naj prevzame njegovo zastopstvo v pravdi, v kateri je šlo za 37 dolarjev.

»Zakaj ste prišli s to stvarjo ravno k meni?« je vprašal ne preveč navdušeno dr. Wallace.

»Veste,« je odgovoril berač, »najprej sem se informiral, kdo je tu odvjetnik Henryja Forda. Rekli so mi, da ste to vi, in tako sem si mislil, da mora biti Fordov pravni zastopnik gotovo zelo spreten advokat, ki mu lahko mirno izročim svojo stvar.«

Mister Wallace je nato seveda takoj sprejel to stvar — in je izgubil. Njegov klient pa ni zvedel za njegov neuspeh. »To je v resnici spreten odvjetnik!« je vzklil mož, ko so mu v odvjetnikovi pisarni izročili ček za 50 dolarjev...

VSAK DAN ENA

SENZACIJA

»Po 40letnem opazovanju mi je uspelo ugotoviti, da zvezda Severnica v nasprotju s prejšnjimi meritvami ni oddaljena od nas 699.999.999.999 km, temveč samo 699.999.999.998 km!«

(Berlinske Tidenen)

H. Adams

LEPA ZAROTNICA

Detektivski roman

Težko so morale delati, da so si služile vsakdanji kruh, a pri Karolini so spet in spet nahajale novih moči. Karolinino stanovanje jim je bilo v tistih temnih dneh domačija. Nihče ni vedel, kolikanj jih je zadolževala s svojim tovarštvom in z nešteti darilci, ki so jim pomagala, da so laže kljubovale sovražnemu svetu. Zdaj je bila Karolina sama zašla v nesrečo. Samo Dafni Summersovi se je še dobro godilo, a ta je imela z njimi malo dotika. Živela je z očetom v Srednji Angliji. Že večkrat je bila vabila prijateljice k sebi, toda dvojčici je zadrževal v Londonu poklic. Judy se pa tudi ni mogla kar tako odtrgati. Kakšno čudno naključje, da so bile zdaj štiri prijateljice iz stare srečne petorice združene po skupnem uboštvo in nezakriveni nesreči, ki je bila v vseh štirih primerih spominke na nevednega moškega.

Ali naj podpre Karolinin poizkus, da si vrne nekaj izgubljenega denarja? Vso noč ni zatisnila oči, tolikanj si je belila glavo s tem vprašanjem, a do jutra še ni bila našla odgovora nanj. V dnu srca se je zavedala, da Karolini ne more odbiti prošnje, toda načrt sam po sebi ji je bil mrzek.

V salonu je bilo tisto jutro mnogo opravka. Podjetje je uspevalo že od začetka, a Karolina je delala vsak belič na stran, da bi mogla vrniti Karo-

lini vsoto, ki ji jo je bila posodila za ureditev. Nekatere izvedenke za lepoto so nalikovale živim razstavam svojih lepotilnih izdelkov, Judy pa je imela že po naravi prekrasno polt in njene odjemalke si niso moge želeči boljšega, kakor da bi ji bile v tem podobne.

Ko je Karolina vstopila, je imela Judy delo. Pravkar je drgnila obraz neki gospe, ki si je hotela brez lastnega truda ali zamudne uporabe čistega zraka omisliti mladostno vnanost. Karolina je sedla v malo čakalnico ter jela prebirati karto s cenami vseh pripomočkov in načinov nege, ki so bili pri gospe Juditi iskalkam lepote na ponudbo. Drgnjenje obraza je stalo pol gvineje, za stalne naročnice nekaj manj. Brazdice v koži si lahko dala poceni zadelati, prsi so ti okrepili ali zmanjšali, kakor te je bilo volja. Gube in nepotrebne dlačice so odstranjevali za majhen denar in posebnih izdelkov, ki si jih dobila samo pri gospe Juditi, je bila cela vrsta. Lepotne smetane, mandeljevo testo, ličilni prah v najmikavnejših barvnih otenkih in k temu črtala za ustnice v vseh mogočih naravnih in nenaravnih barvah. Nohte so ti likali na »Juditi n blesk«, ki je bil baje zelo trpežen.

»Ljuba Karolina, ali ne bi vendarle postala moja družabnica?« S tem vprašanjem je Judy planila v čakalnico. »Kaj vse bi se lahko uvedli, če bi mi hotela pomagati!«

»Gledala sem v ceniku, ali znaš tudi izpreminjati izraz lica,« je dejala Karolina. »To bi utegnilo biti nekaj za nas. Samo če bi nas lahko potem spet popravila!«

»Izraza ne znam izpreminjati,« je rekla Judy. »Tega tudi najbrže nikoli ne bom delala, zlasti še, ker je potem kvečjemu slabše ko prej. Lahko se sicer znova poizkusim, a koža se pri tem raztegne in strašno stanjša; razen tega ostanejo vedno brazgotine.«

»Če je tako, si moram pomagati s krinkami!«

»Torej misliš res poizkusiti, Karolina?«

»Brezpogojno!«

»Le zakaj nočeš ostati tu pri meni! Podjetje se bolj in bolj izkazuje, mimo tega pa ima to delo tudi vesele strani. Minuli teden je prišel mlad gospod in vprašal: »Kaj ne, da negujete tudi gospodično Protherovo?« Dejala sem, da je negovanje lepote zaupna stvar. »Jaz pa vem, da prihaja k vam, sam sem ji priporočil, naj gre,« je odvrnil. »Zakaj torej še vprašujete?« sam rekla. »Zato, ker se mislija prihodnje dni poročiti. Ali moram paziti na kaj posebnega, kadar bova oženjena?« Vprašala sem ga, kaj misli s tem. »Nobenih skrivnosti ne maram vedeti,« je dejal. »Teh mi tako ne bi izdali. A pomislite, kako strašno bi bilo, če bi nekoga jutra prišel k zajtrku in bi mi stopila naproti tuja ženska. Naj ima peg še toliko, to me prav nič ne moti, samo da vem naprej!«

»To ti je vedečen moč,« je menila Karolina. »In kaj si mu rekla na to?«

»Rekla sem, da je dražestno dekle, in če ima kak pomislek, naj se vpiše z njo vred v plavalni tečaj. Oh, dragica, kako lepo bi se nama godilo, če bi hotela za zmerom priti k meni. Najeli bi si večje prostore in uvedli še marsikaj, barske kope-

li, točkovno drgnjenje in obsevanje z ultravijoličastimi žarki, za kar je treba posebnih oddelkov.«

»Dušica Judy, zelo ljubeznivo je, da mi to ponujaš; vem tudi, kako dobro misliš, toda odločiti se ne morem za nič, dokler ne tvegam še zadnjega boja zase in za nas vse.«

»Nepravda se lotevaš!«

»Ne verjamem. Nekaj moram storiti.«

»In če ti rečem ne?« je obotavljaje se dejala Judy.

»Tudi tedaj moram poizkusiti. Bunty in Nancy sta mi obljubili pomoč. Lahko bi rekla, da tri zadostujemo, a v četvero je bolj gotovo. Dvojčici ne moreta dolgo ostati zunaj Londona in vse nam bo laže, če se bomo vzajemno podpirale. Toda nič, kar koli bi bilo, me ne odvrne od moje namere.«

»In kdaj jo misliš izvršiti?«

»Jutri zvečer. Vsem sem pripravi, čim prej, tem bolje. Seveda utegne nastopiti nepričakovan zadržek, a poizkusimo lahko. Zdaj pojdem k Nancyji, ta pa naj obvesti sestro.«

Judy je stopila k oknu in solnce ji je posijalo naravnost na krasne rdeče lase. Ne da bi kaj vide-la, je strmela na cesto pod seboj in na živahni prometi. Želela je, da ne bi imela nobenega opravka s to stvarjo, a Karolina, ki je bila toliko storila zanj, je poudarjala, da bi bilo bolje, če bi ji tudi ona pomagala.

»Nu prav,« je dejala. »Pokliči me, kadar me boš potrebovala, pa pridem. Preobleko si oskrbim. Tebi na ljubo storim zločin, toda obljubiti mi moraš, da se ne lotiš nobenega novega poizkusa, ako ta izpodi, in prideš nato k meni.«

„Nemški načrt napada na Anglijo“

Francoski list »Journal« objavlja pod gornjim naslovom članek znanega vojaškega pisca generala Duvala, ki pravi:

»Srditost, s katero nemško letalstvo sipa svoje bombe nad London, daje sklepate na povsem drugačen pomen teh napadov, nego se je doslej splošno mislilo. Taka silna zračna akcija je predraga za napadaleca, da bi jo lahko smatrali samo za represalijo proti angleškim letalskim napadom in kot osvetlo za nekatere porušene nevojske objekte. Pač pa moramo smatrati nemško zračno akcijo za važen del splošnega napada na Anglijo z namenom zasedbe otočja in uničenja angl. voj. sil. Zasedba se da izvršiti samo s kopnimi silami, te pa lahko stopijo v akcijo na angleških tleh šele takrat, kadar bo uničena britanska zračna sila. Načrt za napad mora imeti tri osnovne faze: uničenje angleškega zračnega brodogoja, nato izkrcanje kopnih sil po morju in z letali ter naposled uničenje angleških obrambnih sil na angleških tleh.

Pred oči vsega sveta se zdaj po vsem videzu odigrava prvo dejanje te velike drame in te silne borbe za biti ali ne biti. Prva faza te borbe se ni zaključila, kajti zdi se, da se zračne sile napadalec cepijo v posameznih bitkah. Ne kaže se še, da bi se v bližnji bodočnosti odigrala odločilna bitka, v kateri bi bile zračne sile Velike Britanije tako potlačene, da bi napadalec lahko prešel na izvrševanje drugega dela svojega načrta: na množestveno izkrcanje kopnih čet. Ne da pa se dvomiti da imajo napadalcji trden namen, angleško letalstvo izčrpati in ga prisliti, da se v vednem obrambnem boju iztroši, tako da bi napad-

dalci potem s svojo številčno premočjo zavladali na britanskem nebu. Velika Britanija mora pri takem načinu borbe pošiljati v boj vse do zadnjega svojega letala, da ubrani svojo prestolnico pred opustošenjem. Če je tedaj nemško letalstvo res po številu lažje in ako uniči vsak dan vsaj toliko angleških letal, kolikor jih izgubi sama, potem je matematičen račun jasen in prva faza borbe se bo izvršila v korist Nemcem.

Ta taktika se lahko primerja z znano taktiko pri šahu, kjer močnejši nasprotnik dosledno izsiljuje zamenjavo figur, da se na koncu odločnejše pokaže njegova premoč. Lahko se predpostavljati, da je Nemčija v pogledu letalske sile močnejša od Anglije, kajti ona je davno prej začela graditi svoje zračne brodogoje in je težko misliti, da bi jo bila Anglija že dohitela. Poleg tega ima Nemčija veliko bližje s svojih sedanjih postojank ob Rokavskem prelivu do angleških vojni objektov, dočim ima angleško letalstvo v Nemčijo znatno daljšo pot. Naposled pa je Nemčija vse svoje sile osredotočila proti Veliki Britaniji, dočim je morala ta svoje sile cepiti, ko mora braniti razne točke svojega imperija, ter mora biti neprestano pripravljena, da jih bo sovražnik napadel.

Kakor rečeno, prva faza se ni končala in Nemčija še ni gospodar v ozračju Velike Britanije. Dokler tega ni, ne smemo pričakovati nemškega napada preko morja in izkrcavanja čet na otoke, dasi so Nemci nedvomno skrbno pripravili vse potrebno tudi že za takojšnje izvajanje druge faze splošnega načrta.

Rimski list o angleški vojski v Egiptu

»Il Popolo d'Italia«, uradno glasilo fašistične stranke, se v svojem uvodniku z dne 18. t. m. obširno bavi s prodiranjem italijanskih čet na obrežni črti Solum-Sidi in Barani-Marsa ter opisuje tamonjni položaj takole:

»Angleži so prisljeni k umiku na vsej črti, vendar ne zato, ker bi imeli premalo sil in premalo vojni sredstev. Ze davno, zlasti pa od l. 1935, dalje je Egipt spremenjen v nekaj vojni arsenal Velike Britanije. Poveljujoči general Wavel je še pred par tedni razpolagal z desetimi divizijami, ki so bile razmeščene v prostoru ob meji Cirenaike, v pasu Sueškega prekopa in v Palestini. Ena izmed teh velikih enot je »sledeča divizija«, ki je oklopljena. Kljub tej znatni sili general Wavel zadnje čase ni bil gotov svoje stvari ter je zahteval ojačitve. Londonska vlada, dasi je še bolj zaposlena ko general Wavel, mu je ustrela in poslala v Egipt nadaljnjih 28.000 mož. Ta številka je ugotovljena in preverjena, znano pa je tudi, da imajo te pomožne čete močan oddelek bojnih voz in oklopnih avtomobilov, kojih število znaša štiristo. Vsega skupaj ima tedaj poveljni britanskih čet na razpolago preko 200.000 mož, morda celo 230.000. To je nabitost vojske, kar jih ima Anglija, saj še ni bila nikoli poražena in ni še nikoli utrpela kakšnih znatnejših izgub. Bila bi zelo koristna na angleških tleh, kjer bi ji ne manjkalo dela, kajti tam so napočili hudi dnevi. Toda vojni minister Eden, ki ne zna in ne zna urediti svojih računov z Italijo, mar-

več odnošaje samo še nosilabšite, si ni uval oslabil egiptске angleške armade, marveč jo je ojačil. Tako v času največje stiske v Angliji veže Italija na egiptskih tleh močno britansko vojsko, sestojčo iz Angležev, Skotov, Avstralcev, Novozelancev, Indijcev in Afrikancev. Wavel ima na razpolago tudi kakih 500 letal.

Vse te čete pa se niso moge ustavljati italijanskemu napadu, ki je razbil britansko obrambo pri Solumu in se razvil s konjenico na Sidi Barani. Pokazalo se je, da so Italijani kos nasprotniku ne samo glede sile svojega mehaničnega orožja, marveč tudi v pogledu izurjenosti in borbenosti svojega človeškega materiala. Italijanske čete imajo pač zelo novo in velika izkustva v kolonialnem bojevanju na afriških tleh. Pri tem so si ustvarile in do popolnosti razvile čisto novo bojno tehniko. Težkoče so res ostale, kakršne so bile, toda niso več negotova neznanca in kolonialni oficirji Italijanskih čet si znao v vsakem primeru pomagati. Razen tega je italijanski človek Sredozemec, ki se brž pravi vsakemu podnebu. Pri tem je trezen, fizično in moralno zdrav ter sposoben, da prenaša vsakršne napore in pomanjkanja. Angleži na je severni, vatem alkohola in udobnega življenja, on potrebuje prepečenja, bistvekov, viskija in rednega počivanja. Te okoliščine znatno znižujejo njegovo vojaško vrednost. V tem so osnovni razlogi, da se morajo močne britanske čete brez prestanka umikati svezemu in krepkemu pritisku italijanskih sil.

BELEŽKE

Predsednik vlade v advienci

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković se je tudi včeraj mudil v Sloveniji. Tekom dneva je bil tudi na Brodu, kjer je bil sprejet v advienci od Nj. Vis kneza namestnika.

Napoved protizidovskih ukrepov pri nas

V beograjskih političnih krogih je povzročil veliko pozornost oster članek vladnega »Vremena« proti Židom v Jugoslaviji. Članek dolži, da zastupljajo naše gospodarstvo in da so glavni krivci sedanjih težkih prilik Med drugim pravi:

»Danes se vse bolj postavlja na dnevni red vprašanje sodelovanja Židov v našem gospodarstvu. Židje predstavljajo v vsaki državi in v vsakem narodu organizem s posebnimi tendencami. Čeravno so deloma asimilirani, vendar ostanejo v bistvu vedno vase zaprti in med seboj tesno povezana celota. Židje se vsiljujejo v vse panoge našega narodnega gospodarstva. Pripravljamo se na temeljite reforme našega gospodarstva in javnega življenja. Prvi pogoj za te reforme pa je, da Žide izločimo iz našega javnega in gospodarskega udejstvovanja. Pri nas je prešla v židovske roke zadnja leta sem cela vrsta starih narodnih tvrdk. Poleg tega je vzniklo nebroj podjetij in tvrdk z domačimi imeni in navidezimi domačimi lastniki, za katerimi pa se skrivajo Židje. Današnjemu težkemu položaju na trgu z življenjskimi potrebščinami so krivi v prvi vrsti Židje. Kraljevska vlada se je s tem problemom že bavila ter sprejela vrsto ukrepov, ki bodo onemogočili in bodoče spekulacije Židov na račun našega naroda. Predvsem bodo ukinjena izdajanja dovoljenj za trgovino z življenjskimi potrebščinami Židom in vsem podjetjem, ki imajo židovski kapital. Izdaci bodo samo Židje, ki so bili jugoslovanski državljani že l. decembra 1918. To pa je šele pričetek eliminiranja židovskega vpliva v našem javnem življenju in mu bodo sledili še drugi.«

Izjava dr. Rada Pribičevića

Poročali smo že, da je izvršni odbor Samostojne demokratske stranke izključil dr. Rada Pribičevića i njegove prijatelje iz stranke, ker so rusili disciplino in z letaki napadali vodstvo stranke. Sedaj objavljajo zagrebški listi izjavo dr. Rada Pribičevića, ki pravi da je zvedel za izključitev iz stranke šele iz listov, in nato nadaljuje:

»Vodstvo stranke nas povsem po krivem dolži, da se pri svoji akciji nisimo držali poti, ki jih določajo pravila stranke. Mi smo se pritoževali tako na sejah izvršnega odbora kakor na sejah glavnega odbora ter opozarjali na nepravilne, ki se pojavljajo v narodu zaradi opuščanja programskih točk stranke. Zahtevali smo demokratizacijo našega političnega življenja.

še cela vrsta drugih pogojev za pravilno funkcioniranje korporacijskega sistema. Gotovi naši krogi bi pač morali že spoznati, da globoke gospodarske in politične reforme ne morejo biti ploč improvizacije. Za nje je potrebno dolgotrajno delo priznanih in izkušenih strokovnjakov in pa velika mera političnega znanja. V Italiji so pričeli uvajati korporacijski sistem že leta 1926, pa ga še niso v celoti izpeljali. Italijanski metodni krogi prav nič ne taje da je uvajanje korporativizma še v razvoju in da se bo šele tekom časa in izkušnji z njim pokazalo, kako končno obliko bo zavzel. V naših prilikah si ni težko predstavljati, v kako zmedo bi zašli v kratkem času, če bi poskusili z ureditvami preko noči uvesti kak dočela novi politični in gospodarski sistem.«

Kateri stan naj odloča v državi

Revija »Narodna odbrana« razpravlja o zahtevi, da se proglasi kmetijski stan za nositelja vsega političnega življenja v naši državi. List opozarja, da se s takimi teorijami vračamo na zastarele in preživele državne in družabne oblike, ki bi škodovala tudi kmetom samim. Naš kmet je v bistvu zelo konzervativen in nezaupljiv do vseh novotarij. Kot edini odločilni politični in družabni činitelj bi nehoti zaviral vsak napredek v državi. Oviral bi razmah industrije in podpiral v prvi vrsti samo obrtništvo. Kmetije kot edini odločilni politični činitelj bi podzavestno stremeli za tem, da vse naše javno življenje izenačijo z onim na vasi.

Revija prihaja po vseh teh razmotiranih do zaključka, da splošni napredek ni mogoč samo ob nadvladi enega stanu nad drugimi, temveč le ob ravnopravnem sodelovanju vseh stanov.

Za preimenovanje fantovskih odsekov

»Kres«, glasilo Zveze fantovskih odsekov v Ljubljani, objavlja debelo tiskano beležko »Naše ime«. V njej pravi:

»Želja skoraj vseh članov je, da spremenimo svoje ime, kar je iz raznih razlogov nujno potrebno. Večina je za to, da si damo ime »Orel«. Obstoji pa tudi mnenje, zakaj naj bi se imenovali ravno po ptici, ker danes niso več merodajni razlogi, ki so morda govorili za to ime leta 1906, ko je bila ustanovljena Orlvska zveza. Sedaj bi bilo morda dobro poiskati drugo ime, ki bi morda enako ali še bolj ustrezalo značaju naše organizacije. Gotovo je prav, da sedaj, ko si izbiramo novo ime, dobro premislimo, za katero se bomo odločili. Zato razpisujemo anketo o tem in naj nam člani in bralci našega lista sporoče svoje mnenje o tem, katero ime bi najbolj zadelo značaj naše organizacije, enako ali pa še boljše kakor ime Orel.

Pred spremembo mestnega sveta v Sarajevu

Sarajevski listi napovedujejo skorajšnje imenovanje novega sarajevskega mestnega sveta. V doedanjem mestnem svetu sede samo predstavniki muslimanov in Srbov, včlanjenih v Jugoslovanski radikalni zbor. V novem mestnem svetu bi bili poracionalno zastopani tudi Hrvati, organizirani v Hrvatski seljački stranki. Predsednik novega mestnega sveta bo postal musliman Muhamed Zlatar, dočim bodo dobili Hrvati in Srbi po enega podžupana.

Hrvati in Nemci

V Zagrebu so včeraj, kakor smo že poročali, svečano otvorili nemško zasebno gimnazijo. Ob tej priliki objavljajo »Hrvatski dnevnik« uvodnik, v katerem pravi uvodoma, da se hrvatskemu narodu po velikih nemških uspehih v zadnjih letih ni bilo treba prav nič preorientirati, ker so »Hrvati bili vedno v prijateljskih odnosih z Nemci. Vedno so se zavedali pravic velikega naroda, kakršen je nemški, in so bili trdno prepričani, da se bo dvignil po udarcu, ki mu je bil prizadejan v Versaillesu.«

Glavno glasilo HSS nadaljuje nato med drugim: »Nemčija se sicer ni nikoli vmešavala v notranjepolitične razmere Jugoslavije, vendar so nemški listi ponovno simpatično pisali o težkem položaju hrvatskega naroda in imeli zanj polno razumevanje. Prav tako so kazali razumevanje za posebne naloge hrvatskega naroda v tem predelu Evrope. Prijatelstvo nemškega in hrvatskega naroda temelji tudi na tem, da ni med njima nobenih interesov, zaradi katerih bi lahko prišla v spor. Nemški narod ni imel nikdar in tudi danes nima kakih teritorialnih zahtev na ozemlje, kjer so naseljeni Hrvati. Nasprotno je ravno v njegovega interesu, da se ohrani teritorialna integriteta hrvatskega zemlja, kjer prebiva narod, ki poseduje dolgo obalo Jadranskega morja in igra vlogo odličnega kulturnega posrednika med germanstvom in evropskim jugovzhodom. Nemčija polaga tudi posebno pažnjo na trgovinske odnose s Hrvatsko in je že sedaj Zagreb sedež cele vrste njenih trgovskih institucij, ki preko njega vzdržujejo svoje poslovne zveze z ostalimi deli Jugoslavije. Nemčija je našla na Hrvatskem vedno dober in soliden trg na katerem ni izigravanja in so v polni meri zaščiteni nemški trgovski interesi.«

Švicarski list o sovjetskem molku

Pod tem naslovom objavlja znani švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« razmotirvanja o vzrokih, zakaj je Sovjetska zveza med rumunsko krizo tako očitno kazala svoje nezanimanje za Balkan. List piše med drugim: »Sovjetska zveza je sicer 29. avgusta ostro protestirala proti obmejnemu incidentom, za katere so v Moskvi dožili Rumunijo, in s tem kazala namen, kakor da išče pretežve, da bi prodirla lahko preko Pruta, vendar pa je Moskva dala tudi na znanje, da bi ji prevlelo povečanje Madžarske na škodo Rumunije ne bilo po volji. Poslej pa se Rusija ni več zanimala za rumunsko-madžarsko zadevo, molčala je k danajski razsodbi, molčala pa je tudi na izjavo, s katero sta ti dve veleisli prevzeli jamstvo za nedotakljivost novih rumunskih meja. Politični opazovalci sklepajo iz tega, da se je rumunska zadeva resila v sporazumu z Rusijo. Rumunija bi se bila morda uprta danajski odločitvi in je v tem pravcu napravila nekaj poskusov, toda odločilno za njeno kapitulacijo je bilo dejstvo, da bi obnemem z nemško invazijo tudi Rusija poslala svoje čete preko Pruta, kar bi pomenilo, da je Rumuniji določena usoda Poljske. Vprašanje je, ali v Moskvi niso predvidevali, da z rožljanjem

na besarski meji naravnost silijo Rumunijo v objem sil osi?»

Tolmačenje te vrste pa se švicarskemu listu ne zdi pravilno. Po njegovem mnenju je mnogo znakov, ki govorijo za to, da za oledesneje Rumunije ni bilo točnega sporazuma med državama osi in med Sovjetsko zvezo. Naglisco, s katero je bila izrečena nemško-italijanska razsodba, je narokovala želja preprečiti, da bi se Rusijo vmešala v zadevo. Zato sta jo Nemčija in Italija prehiteli. Rusija je k temu molčala, toda ta molk najbrž ne pomeni odobravanja, marveč prej tiho nejevoljo in užaljenost. Rusija ima na Rumuniji le v toliko svoje interese, v kolikor bi lahko rumunsko ozemlje služilo ruskim četam za prehod k ožinam ali na Balkan.

Ako je danajska razsodba — zaključuje švicarski list svoja izvajanja — preprečila kakor ruske želje na Balkanu, je to izrečno v angleškem smislu. Angleški poslanik v Moskvi Stafford Cripps, ki ga smatramo za spretnega diplomata, ne bo zamudil prilike, da ne bi moskovskim državljanom v živih barvah naslikal pomena danajske razsodbe, z ozirom na rusko balkansko politiko, kakor to razsodbo in njeno ozadje tolmačijo Angleži.

O razmerah v Bosni

V Zagrebu se mudi profesor Hakija Hadžić, prvak bosanskih muslimanov, ki so pristali Hrvatske seljaške stranke. Dal je novinarjem daljšo izjavo, v kateri pravi, da so prilike v Bosni in Hercegovini vse preje ko prijetne, kajti »na delu so razne sile, ki stalno hujsko proti vsemu, kar je hrvatskega v teh krajih. Ti krogi tudi dosledno napadajo ministra dr. Kulenovića ter mu očitaio njegovo hrvatsko orientacijo. Pojavljajo se tudi razni napadi na hrvatsko narodno zastavo, ki je ne puste izobešati. Kljub temu pa so vedno številnejše vrste tistih muslimanov, ki zahtevajo čim tesnejše sodelovanje z Zagrebom in Hrvati.«

Židovsko vprašanje na Madžarskem

»Magyarsag«, glasilo pristašev madžarskega »puščastega križa«, zahteva odločno in strogo rešitev židovskega vprašanja, o katerem trdi, da postaja z vsakim dnem bolj pereče. S priključitvijo dela Slovaške, Podkarpatske Rusije in severne polovice Erdeljske se je število Židov na Madžarskem močno pomnožilo. Pri ljudskem štetju l. 1930. so na Madžarskem ugotovili 445.000 čistokrvnih Židov, brez mešanec in brez onih, ki so sicer po krvi Židje, pa so prestopili v kako krščansko cerkev. K temu znatnemu številu je po priključitvah omenjenih delov prišlo še četr milijona novih Židov, tako da je sedaj na Madžarskem več ko 700.000 Židov. List ugotavlja, da se doslej kljub dvema protizidovskima zakonoma ni posrečilo zloiniti gospodarske nadvlade Židovskega življa na Madžarskem, kar se kaže zlasti v tem, da so Židje ohranili v svoji posesti pretežni del zemljišč, ki so jih imeli pred uveljavljenjem teh dveh zakonov. Zato glasilo skrajnih madžarskih nacionalistov zahteva, naj vlada čim prej ustanovi delovna taborišča za Žide, naj brezpogojno razlazi vso židovsko zemljiško posest ter popolnoma izloči Žide iz trgovine in industrije.

Drugi list se tem zahtevam upa raje, pri čemer dokazuje, da bi tak nasilni prijem močno škodovali ne samo madžarsko gospodarstvo, marveč tudi madžarsko kulturno življenje. V podkrepitve navajajo, kako velik delež imajo pomadžarjeni Židje v madžarskem slovstvu, v gledališču in v marsikateri drugi panogi. Opozarjajo tudi na dejstvo, da so bili Židje vedno najjačja opora madžarstva.

Vključitev Češko-Moravske v nemško carinsko ozemlje

Češki listi poročajo o vključitvi Češko-moravskega protektorata v nemško carinsko ozemlje. Javne uprave v protektoratu se ta izprememba ne dotika in bodo uradi poslovali dalje v dosedanjem okviru kot pomožni organi protektoratne oblasti. Za prehodno dobo bodo izdani primerni ukrepi, da se bo izločila škodljiva konkurenca med nemškimi in češkomoravskim protektoratom, ki bi utegnili nastati zaradi odpadla carinske meje.

Napram inozemstvu postanejo protektoratne dežele takisto del carinskega ozemlja Velike Nemčije ter bodo poslej veljale tudi zanje nemške carinske tarife, nemške določbe in carinske formalnosti. Češka krona bo še nadalje plačilno sredstvo v razmerju 10 kron za 1 marko. Gospodarstvo protektorata mora po odpravi carinskih meja imeti iste konkurenčne možnosti kakor gospodarstvo ostale Nemčije, ne samo v pogledu carin, marveč tudi v pogledu davkov. Zato bodo prilagodena nemškim določbam tudi prometni davek in trošarina.

Policijske meje za sedaj še ne bodo odpravljene. Potovanje iz Nemčije v protektorat in obratno bo tudi poslej mogoče le s posebno propustnico.

SOKOL

Sokolsko društvo Ljubljana II. prične z redno telodavbo v ponedeljek 22. t. m. v svojem domu ob Svabičevi ulici (ne več na realki) in sicer moški oddelki ob ponedeljkih, sredah in petkih, ženski oddelki pa ob torkih in četrkih. Deca bo vadila od 18. do 19. ure, naraščajo od 19. do 20. ure, članstvo od 20. do 21.30 ure. Vsi telovadci morajo imeti telovadno opremo, moški na tudi telovadno obleko. Vpisujejo vodniki oddelkov pred vsako telovadno uro. Vabimo vse društvene pripadnike, da zaradi priprave za akademijo prično takoj posesti telovadbo. Zdravo! Vadiateljski zbor.

Ljubljanski Sokol se je spomnil na svojem članskem sestanku, ki ga je imel minulo sredo, svojega dolgotrajnega sodelavca, prednjaka in staroste br. Bogumila Kajzelja. Minilo je ravno leto dni, kar po čilva zaslužni borec pri Sv. Križu. Njegove velike vrline je na kratko orisal podstarosta br. dr. Fran Kandare. — Na tem članskem je bilo tudi posvetovanje o dosedanjih uspehih društvene petletke, katere se nagiba k svojem zaključku. Ugotovljeni so lepi rezultati posameznikov, ki jim pa žal, še ni sledilo mnog družstvenih članov. Le-ti bodo ponovno opozorjeni na njihovo dolžnost. V ta namen je izvoljen poseben odbor, ki bo nadaljeval z začetim delom.

Iz življenja na deželi

SELSKA DOLINA. Da je tudi v naši obmejni dolini precejšnja draginja, je pač odveč poudarjati. Najbolj jo občutimo državni uslužbenci, ki nas je sicer malo, smo pa le nižjih kategorij, še posebno pa trpi delavstvo. Tatvine na polju se množe. Posebno izginja krompir. Do nedavna je ta ali oni kmet pripeljal krompir na prodaj, bil je tam od Kranja. Danes zahtevajo za krompir že po 2,50 din za kilogram in še tega vsak dan ne dobiš. Na njivico neke siromašne vdove se je nedavno spravil neki »ademit iz boljše družine. Siromašna vdova, s kopico otrok je po tako brezvestnem postopku hudo prizadeta. Nedavno noč pa so neznan vlomilci obiskali skladišče trgovke in gostilničarke Marije Pintarjeve na Česnjah ter ji odnesli več vrec bele moke, vrečo žitne kave in zaboj kavnih nadomestkov. Kot tesnaki mojster je bil v državni službi z lepo mesečno plačo nek Janez Logar. Kakor se ta in oni, se je tudi on spril lepih dohodkov še zadolževal. Zaradi nerednega prihajanja v službo je bil odpuščen. Nato je izginil in se do danes še ni vrnil. V železnikih je pustil ženo in 12letnega sina. Obilna polzveduje za njim.

Iz Gornjega grada

gr—Huda nesreča. Pri gradnji graščine Negove se je hudo ponesrečil tesar Franc Hoja z Ivanjskega vrha, kateremu je spolletela sekira, da se je usekal v desno nogo v gležnju in ima poškodovano tudi kost. Zdravniško pomoč mu je nudil zdravnik dr. Vinko Čremošnik v Gornji Radgona.

gr—Tuklavanje ceste končano. Gradbeno podjetje Slograd je v sredo 18. septembra dokončalo tuklavanje ceste skozi Gornjo Radgono, kolikor so bila ta dela določena za leto. Dokončano je tuklavanje ceste od obmejnega murskega mostu mimo carinarice do vile notarja Požuna ter od trgovca Pavla Benka do železniške postaje. Zdel se vrše priprave, meritve in načrti za srednji del ceste od Požunove vile do Benkove trgovine pod farno cerkvijo. Ta dela izvršuje inž. Karl Kobler. Upoštevane bodo tudi želje interesentov na tem delu ceste. Občina Gornja Radgona je skupno z olepševalnim društvom pričela z naspajanjem in planiranjem obcestnih hodnikov. Delavstvo, ki je bilo pri tuklavanju ceste zaposleno, izreka zahvalo vsem občanom, ki so prispevali za končno pogostitev ob zaključku dela.

gr—Ustavitve avtobusne vožnje na progi Gornja Račgona — Ivanjci — Maribor in obratno je samo začasna in bomo o zopetni vzpostavitvi pravočasno poročali.

Z Jesenic

Velika gasilska prireditve. Gasilska četa KID priredi v nedeljo 22. t. m. na stadionu svoj nastop s sledečim sporedom: ob 16. vzorne redovne vaje, ob 16.20 nastop samaritanskega odseka, ob 16.30 gasilske vaje z orodjem in nastop kemičnih ekip. Ob 17. pričetek pevskega koncerta, ob 19. pa narodni igrokaz s petjem »Divji lovec« na prostem. V primeru slabega vremena bo pevski koncert, uprizoritev igrokaza »Divji lovec in prosta zabava ob 19. v Sokolskem domu.

Kinematografiji

Dol. Logatec. Zvočni kino Sokol predvaja četa KID priredi v nedeljo 22. t. m. na stadionu svoj nastop s sledečim sporedom: ob 16. vzorne redovne vaje, ob 16.20 nastop samaritanskega odseka, ob 16.30 gasilske vaje z orodjem in nastop kemičnih ekip. Ob 17. pričetek pevskega koncerta, ob 19. pa narodni igrokaz s petjem »Divji lovec« na prostem. V primeru slabega vremena bo pevski koncert, uprizoritev igrokaza »Divji lovec in prosta zabava ob 19. v Sokolskem domu.

Sevnica. Zvočni kino predvaja danes in jutri pomorski splojaščni film »Povratek« no znanem romanu Clauda Farrera. (—)

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvaja danes ob 20.30 in jutri ob 15.15 in 20.30 uri veselo češko opereto »Veseli bohemci« (Veselo siromaštvo). Za dotedaj kulturni film »Florence« in Foxov zvočni tednik.

Kino Narodni dom prikazuje danes ob 9. zvečer in jutri ob 5. 7. in 9. največji pevski film sezone s tenoristom Gligijem v glavni vlogi »Melodija noče«. (—) Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja v nedeljo ob 3. in ob pol 9. krasen češki vefilm »Božji milini« z J. Štepičičem v glavni vlogi. V soboto ob pol 9. in v nedeljo ob 5. pa predvajamo fantastično delo Flasha Gordona polet na Mar (II. del). Med dodatki risana Sala »Popaj« in vojni tednik. — Sledi »Marija Ilona«. (—)

Naše gledališče

D R A M A

Gledališko občinstvo ima še v lepem spominu kreacije Vide Juvanove in Jana, ki sta že pred nekaj leti igrala naslovni vlogi v Shakespearejvi tragediji »Romeo in Julija«. Za vse tiste, ki se ju spominjajo, bo pomemljn njih letošnji nastop v istih vlogah novo zanimivost, kaj bo pokazal njun umetniški vzpon in nova igralska dognanja, na osnovi katerih sta ustvarila letos še zrelejši kreaciji.

Ančka Levartjeva bo igrala vlogo Julije na nedeljski repriži in pokazala s tem nastopom v zanj novi igralski stroki svoj razvoj. Repriža bo izven abonmaja, na kar posebno opozarjamo! Prvi nastop Angele Sanečnovne, članice šentjakobskega gledališča, bo na našem odru v vlogi Jacinte. Premiera Cankarjeve farse »Pohujšanje v dolini šentflorjanske« bo v ponedeljek. Predstava te Cankarjeve igre je praznik slovenske dramatike na našem odru. Glavne vloge bodo igrali Jan, Sancinova, Cesar, Peček in Gregorin. V ostalih je zaposlen velik del moškega in ženskega ansambla, ki se odlikuje v tej slovenski umetnosti s posebno močno harmonično igro. Režiser prof. Šest.

O P E R A

Uprizoritev Beethovne opere v dveh dejanjih »Fidelio« kot uvodne prestave v letošnjo sezono so prvovrsten umetniški dohodek. Beethoven je med komponisti po svoji elementarni muzikalni invenciji pravi titan, njegova simfonična dela, prav tako pa tudi najrazličnejše komorne skladbe, misla solemni, ouverture, pesmi, kvarteti itd., so edinstvene umetnine. Njegova edina opera je »Fidelio«, ki jo odlikuje ekstatična poteza, tako v glasbi kakor v libretu, ki očituje človečansko misel.

»Grof Luksemburški« je opera, ki jo moramo šteti med najboljša Leharjeva dela. Njena uprizoritev v letošnji sezoni bo nadvse privlačna. V glavnih partijah bomo slišali Sonjo Ivančičevo in Franča, nadaljnje glavnice vloge pa so v rokah naših priznanih operetnih moči Barbičeve, Zupana, Poličeve, M. Sancina i. dr. V operetni režiji bo debutiral Emil Freilih, dirigent D. Zebre.

R A D I O

Sobota, 21. septembra

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Pester spored s plošč. — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura; (gđ. Manca Komanova). — 17.30: Preženišni skrb (plošče). — 17.50: Pregled spreda. — 18: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Pgovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Zunanje-politični pregled (dr. A. Kuhar). — 20.30: To storil je neznan koren ... (vesela zvočna igra). — 22: Napovedi, poročila. — 2.15: Za vesel konec točna igra radijski orkester. Beograd 19.40: Petje. — 20.40: Veliki orkester. — 20: Vesela muzika. — 22.50: Plošče in pesni. — Zagreb 17.15: Laska glasha. — 20.15: Pesmi. — 21.15: Godalni trio in orkester. — 22.10: Vesela muzika. — Praga 20.15: Koncert orkestra in solistov. — 21.40: Laska glasha. — 22.30: Pesmi. — 23: Češki skladatelji. — Berlin 19.15: Mali orkester. — 20.10: Pester koncertni spored. — 21.10: Laska godba.

SPORT

Nogomet s polno paro

Jutri bodo padle odločitve v ligi, prve točke pa bodo zabeležili tudi v prvenstvu razredov in okrožij

Ljubljana, 20. septembra. Jutrišnja nedelja bo prinesla celo kopico sportnih dogodkov. O nekaterih smo poročali že včeraj in bomo celotni pregled podali še jutri, danes se naj na tem mestu omejimo zgolj na naš nogomet. Medtem ko bodo naše reprezentance nastopile v Beogradu in Bukarešti proti Rumuniji ter so bile zaradi tega vse ligaške tekme v srbski ligi odpovedane in bodo tudi v hrvatski samo tri tekme, bo naša liga izvedla kompletno svoje četrto kolo, poleg tega pa bodo jutri prve tekme v vseh drugih razredih in okrožjih slovenske nogometne zveze.

Ljubljana - Železničar

na igrišču Ljubljane ob 16.

Motili so se tisti, ki so prerokovali, da bodo srečanja domačih klubov zaostajala za nekaterimi izmed bivših »hrvaško-srbskih«. Morda je res, da nismo več priče tehnično do popolnosti izvedenih akcij, raznih sistemov, ali vse to je nadomestila poštenostna volja za zmago, start in polet. Ta prehod je za oko dokaj prijeten in od nedelje do nedelje privlačnejši tudi za razvijale gledalce.

Jutrišnji gost SK Ljubljane je nam že znan po svojih rezultatih in baš v Ljubljani uživa soliden sloves. Ob priliki zadnjega srečanja z drugim zastopnikom ljubljanskega nogometa, s SK Maršom se nam je predstavil kot solidno vigrano moštvo. Njegovi zmagi ni bilo oporekati. Ljubljana pa ima baš proti njemu nekako smolo. Težko in pretežno ga odpravlja, ali pa on njo. Poleg vsega je ta tekma nekaj obratna med uradnim prvacom Slovenije in reprezentantom Slovenije v državnem prvenstvu. Tako so dani vsi pogoji za lep nogomet in prepričani smo, da se jutri ne bo nihče vračal s Tyrseve ceste razočaran. Program je obilen in bo prva tekma že ob 13.30 med dvema enajstoricama vojaštva, nato sledi srečanje med Jadranom in Ljubljano, nakar bo zagrebškemu sodniku poverjena dolžnost, da nam predstavi dva »prvaka«.

Kranj - Amater

v Kranju z začetkom ob 16.

Jutrišnja tekma v Kranju med Amaterjem in domačim moštvom bo ena najzanimivejših v četrtem kolu prvenstva. To srečanje bo tudi odločilno, kateri obeh klubov bo po četrtem kolu prevzel vodstvo na tabeli. Amater bo na vsak način hotel obdržati sedanje vodilno mesto, katero bi mu že z neodločenim izidom ostalo. Kranj pa

bo skušal potrditi sloves, ki ga je dobil v sedanjih tekmah na tujih igriščih in zato zre na jutrišnjo borbo z velikimi upi na zmago.

Trboveljčani bodo za to tekmo pripeljali s seboj veliko število navijačev, zato naj ta dan tudi domači prijatelji nogometa z mnogostevilnim posetom in bodrenjem podpro moštvo Kranja.

V predtekmi ob 15. bosta nastopili dve skupini kranjske mladine med seboj.

Razen gornjih dveh tekem bo nastopilo v ligaškem prvenstvu jutri še Bratstvo proti ISSK Mariboru v Mariboru na igrišču Železničarja. Tekma se bo začela ob

Lahkoatletsko tekmovanje SK Ilirije

Velika udeležba atletov in njih dobra forma obetata jutri najlepši kolikostni in kakovostni pregled naše lahkoatletike

Ljubljana, 20. septembra

Ob koncu lahkoatletске sezone bo priredila jutri popoldne ob 15. na letnem teledvišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju SK Ilirija največja letošnja lahkoatletska tekmovanja v Ljubljani.

Veliko zanimanje vseh slovenskih klubov za ta tekmovanja je prišlo do polnega izraza v tem, da so najmočnejši in najdaljavnější klubi prijavili svoje znane tekmovalce. Vsi naši slovenski reprezentanti, ki so z velikim uspehom letos nastopali na lahkoatletskih tekmovanjih v Ljubljani, Celju in Mariboru, bodo jutri popoldne poskušali na idealnem terenu Sokola popraviti in izboljšati nekoliko jugoslovenskih rekordov. Konkurenca med tekmovalci bo tokrat v večja, kakor na katerem koli letošnjem tekmovanju v Sloveniji in ni izključeno, da bodo doseženi najboljši rezultati te sezone. Največje zanimanje nedeljskih lahkoatletskih tekmovanj bo nedvomno vzbudil inž. Milan Stepišnik, ki je pred kratkim postavil v Celju in Mariboru v

15.15. V Celju pa bo Olimp na svojem igrišču sprejel drugi ljubljanski klub SK Mars. Začetek te tekme je določen na 16 uro.

Korotan - Hermes

Najbolj zanimiva borba v I. razredu bo med gornjima kluboma ob 15.30 na igrišču Korotana na Rakovniku. Hermes je že znan rutiniran klub, ki že dolgo let z uspehom igra v prvem razredu. Korotan se je sicer šele po sijajnih zmagah v spomladanskem prvenstvu v II. razredu povzpeli v I. razred, a je po dosedanjih prijateljskih tekmah z močnejšimi klubi so-deč, najbolj nevaren nasprotnik Hermes. Tekma bo zaradi tega vredna, da si jo ogledajo prijatelji lepe nogometne igre.

Moste - Grafika

Zadnje dve leti, ko sta oba kluba igrala še v II razredu se je med njima razvijala ogorčena borba za prvo mesto. Jutrišnja tekma bo gotovo prav zanimiva, ker se na eni strani Graficarji ne bodo dali, na drugi strani pa bodo hoteli Moščani z rezultatom pokazati, da so boljše od Graficarjev.

Tekma bo na igrišču Most ob 15.30.

dec. Start bo ob 7. zjutraj, tako da bodo prišli dirkači v Maribor že okrog pol 10. dopoldne. Ob pol 12. bo start na Tržaški cesti pri stadionu Železničarja. Po dosedanjih vesteh bodo na dirki nastopili naši najboljši vozači, kakor Peternej, Grabner, Podmilščak in pa zastopniki Srbske zveze Davidović in Pokupec. Čas prijave je do 26. septembra 1940. Podroben raspis bomo še priobčili.

v Mariboru

Mariborski kolesarski klub »Edelweiss 1900« priredi ob priliki 40letnice veliko dirkalsko dirko na stadionu SK Rapida dne 29 t. m. z začetkom ob 14. popoldne.

Dirka bo ob vsakem vremenu. Pravico štarta imajo vsi vozači, ki so člani KSKJ. Nagrade v vrednosti do 10.000 din.

V nekaj vrstah

Iz »Službenega vestnika SNZ«

Iz najnovejše 32. številke »Službenega vestnika Slovenske nogometne zveze« po-snemamo, da se je SK Mars pritožil proti verifikaciji nedeljske prvenstvene tekme s SK Kranjem. Nadalje, da se proti sodniku te tekme gospodu Evgenu Bergantu na zahtevo zveznih sodnikov, ki so prisostvovali tekmi, uvaža po službeni dolžnosti postopek.

Razmere v slovenski lahkoatletski zvezi

Nedavno smo poročali o takozvani celjski resoluciji, ki so jo sklenili ob priliki lahkoatletskega tekmovanja v Celju zastopniki nekaterih naših lahkoatletskih klubov. V zvezi s to resolucijo prinašajo včerajšnje »Novosti« zanimivo informacijo. Slovenska lahkoatletska zveza je poslala te dni vsem klubom opozicije, ki so podpisali resolucijo, dopis, v katerem jih poziva, da se izjavijo, ali so njihovi delegati v resnici bili pooblaščen, da resolucijo podpisajo. Če klubi v roku 5 dni ne odgovorijo, bo zveza smatrala, da se strinja s resolucijo. Ker se pa v resoluciji negira obstoj sedanje zveze, bo zvezna uprava vse te klube črtala iz zveze, ker ne morejo biti člani organizacije, ki je ne priznava. Ta rok bo iztekel pojutrišnjem, in se z največjim zanimanjem čaka na nadaljnji tok dogodkov.

Naknadno smo prejeli naslednjo objavo akcijskega odbora za ustanovitev Slov. lah. at. zveze, ki je menda odgovor na našo gornjo vest:

V resoluciji sklenjeni 1. septembra v Celju, ne priznavamo sedanje Slovenske atletske zveze, ker de iure in de facto ne obstaja. Zaradi tega javljamo klubom, ki so v sklopu tega akcijskega odbora, kakor tudi atletom, članom teh klubov, naj ne smatrajo več za merodajno sedanje Slovenske atletske zveze, ampak edinele Akcijski odbor za ustanovitev Slovenske lahkoatletske zveze in naj nobene stvari več ne vlagajo pri Slovenski atletski zvezi.

Če so v zadnjem času prejeli kako korespondenco glede Balkanijade, naj atleti to nemudoma, v kolikor že niso stori-li, sporoče svojim klubom. Akcijski odbor je stopil v stik z Jugoslovenskim vrhovnim at-

letskim savezom ter bo prijave poslal direktno temu Vrhovnemu Savezu.

Ugled hrvatskega sporta

Včerajšnji »Hrvatski dnevnik« se bavi z »incidentom« na mednarodnem plavalnem tekmovanju v Splitu. Iz tega članka povzemamo:

»Ne nameravamo še naprej ščuvati duhove, niti iznašati naše kulturne sramote tistih ljudi, ki danes jedo hrvatski kruh, ki so zrasi in bili vzgojeni v hrvatski kulturni sredini in ki tej sredini tako vračajo. Ugotavljamo, da je žalostno, da so ti poedinci po rodu iz naših polihvalnih primorskih mest, nositelji prve hrvatske kulture. Žalostnejše pa je, da se ti ljudje sramujejo hrvatskega grba s krono, na drugi strani so pa na primer narodni učitelji v hrvatskih krajih. Vprašamo se zgolj, ali se ne bi mogla banska oblast (! op. ur.) zanimati za take ljudi, izročke hrvatske sredine. Vprašamo se, kaj ti »sportniki« še pričakujejo od svoje sredine? Eden teh nediscipliniranih plavalcev je narodni učitelj, ki že čez leto dni uživa od banske oblasti plačani dopust, da lahko studira na šoli za telesno vzgojo v Beogradu, drugi je uradnik okrožnega urada v Dubrovniku, tretji je študent hrvatskega vseučilišča v Zagrebu, četrti pa pride letos studirat na visoko komercialno šolo.«

Zdi se nam, da gornji »sportnik« komentar ne potrebuje nobene razlage. S kakšnim imenom krstimo take stvari tudi izven sporta, pa je menda tudi vsakomur jasno.

Lista udeležencev kolesarske dirke »Tri dana kroz Hrvatsko« obsega dokončno 26 prijavilencev. Med njimi sta tudi dva Slovenci, in sicer Gregorič, član »Mislince« iz Slovenjke Gradca in Josip Rozman, član »Edelweisa« iz Maribora.

Danes in jutri bodo v Zagrebu lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo poedincev. Enaka tekmovanja bodo istočasno v Beogradu, kjer napovedujejo udeležbo okoli 200 atletov.

V nedeljskih mednarodnih nogometnih tekmah z Rumunijo sodeluje v vseh treh moštvi tudi devet članov zagrebškega »Gradjanskega«. Jugoslavija je dosegla igrala v Rumuniji 20 reprezentančnih nogometnih tekem: od teh je v polovici tekem zmagala, tri so bile neodločene, sedem pa jih je dobila Rumunija.

SK Ljubljana. V nedeljo igrajo juniorji z juniorji Grafike. Na igrišču naj bodo ob 9.30. Predtekmo igra rezerva z Jadranom. Postave in vse podrobnosti na običajnem mestu.

SK Grafika. Jutri ob 9.30 uri naj bodo juniorji na igrišču Primorja. — Prvo moštvo pa ob 14.45 uri na igrišču SK Most v Mostah. — Scagnetti sigurno, — opremo dvigajte danes ob 17. do 19. ure v pritličju Grafike. — Načelnik.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Glede jutrišnjih prvenstvenih tekem naj si vsi igralci I. in juniorske skupine še danes ogledajo zadevno objavo pri hišniku na našem stadionu.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ali že veste

da bo jutri v gostilni pri »Jerici« (Perlez) v Prešernovi ulici poleg glavne pošte koncert s plesom? Dobra jednja in pijača. Provrstna godba. Pričajte se! 25837-18

Pri Putrihu

danes in jutri ples. Vsi vabljeni. 25867-18

INSERIRAJ V »JUTRO«

PRI OSLABELIH ŽIVCIH se uporablja fiziološki ekstrakt Ka-le-fluid. On pojačuje sekretarno delovanje vseh žlez. Krepi živčni sistem in jači organizem. Brezplačno vsakemu detaljna literatura — zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »Ka-le-fluid« se dobiva v lekarnah. — S. br. 5300/32.

DENARNI ZAVOD

sprejme verziranega

vođilnega uradnika

Ponudbe s pričevall in referencami na ogl. odd. »Jutra« pod značko »Zanesljiv in sposoben«. 6324

Franc Herman

učni mojster mornariške akademije Pogreb blagega pokojnika bo v soboto popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti na Mestnem trgu št. 31.

Večni mir in pokoj njegovi duši!

SKOFJA LOKA, dne 19. septembra 1940.

Žena ANTONIJA in nečakinja IVA

50 različnih modelov dvokoles

IGN.VOK

31 LINDO VEZOVANJE OGLASNI DRI

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 1

8 dobrih in izurjenih zidarjev za gradnjo bolnice na Jesenicah. Informacije tudi Ljubljana, Vrtača sprejme trdica Slagrad št. 9. 25751-1

Čevljarskega pomočnika sprejme — Alojz Cerle, Kamnik. 25673-1

Dekle zdravo in pošteno, večje pospravljanje sob, likanja in pranja, se sprejme. Ponudbe pod »Vestno dekle« na ogl. odd. Jutra. 25808-1

Hčerka železničarja pridna, se sprejme na delo v hišo dela — Zlagisti se pri Gala, Celje, kolodvor. 25771-1

Dekle vajena kuhe in vseh hišnih del, sprejme mala družina. Naslov v vseh posl. Jutra. 25870-1

Dva mizarska pomočnika za pohištvo takoj sprejme. Mirko Kovač, strojni mizarstvo, Hrastnik. 25862-1

Fuchmotor 200 cm, model 1940, radi bolezni za 5500 din napredaj. Cizelj, Beethovnova 14-L. 25741-10

Saurer 5 tonski, tovorni, s generatorjem za pogon na ogel in s še dobrimi gumami prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 25847-10

Pouk Ze nad 15 let obetojela Vidovčeva dopisna šola v Sarajevu, omogoča mladšim in odraslim gimnazijcem izobrazbo pismenim potom. Brezplačne informacije dajemo zavetelstvo Vidovčeve dopisne gimnazije, Sarajevo, poštni predal 217. 25719-4

Dobra metoda! Poučujemo nemščino od začetnih pojmov do popolnega obvladavanja. Dam tudi nadaljevalne in konverzacijske ure. Pripravljamo in korespondenčni študij. Za pisanje. Vprašati: Cesta, 29. oktobra 18-I, levo. 25800-4

Knjige Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Leposlovne slovenske knjige najraje brošurane, dobro ohranjene, kupimo. Od kup vršimo v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 16. do 20. ure v paviljonu Sokola 1, Ljubljana, Tabor 12. 25799-8

Radio Radio prodajalca kateri se razume tudi na popravljanje, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalnost«. 25489-9

Velika banka v Beogradu sprejme nekoliko začetnikov ali mlajših uradnikov (moške)

Pogoji: dovršena trgovska akademija z dobrim uspehom, osnovno znanje kakega tujega jezika in stenografije. — Ponudbe z običajnimi prepisi sprejmevali poslati nujno na Propagando a.d. Beograd, poš. pretinac 409, pod »1349«. 6316

Industrija pločevine PROMETNE BANKE V ZEMUNU, poštni pretinac 24, sprejme takoj kvalificirane delavce za valjanje tenke pločevine. Pismene ponudbe poslati na zgornji naslov. 6317

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Službe išče

adjanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 17 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovci, pozor! Mlad trgovec želi mesto trgovskega pomočnika, skladiščnika, event. tudi potnika. Cenjene ponudbe poslati za podr. Jutra v Celju pod značko: »Pošten trgovec«. 25721-2

Manufakturstinja za večletno prakso zelo spretna in prodajalju, vestna in poštena, želi mesto za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani 940«. 25832-2

Perfekten sobar soliden, trezen, pošten, simpatičen, išče službo — lahko tudi kot sluga. Samo pri solidnih ljudeh. Star 28 let. Nastop lahko 1. oktobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobar«. 25863-2

Avto, moto Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Saurer 5 tonski, tovorni, s generatorjem za pogon na ogel in s še dobrimi gumami prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 25847-10

Pouk Ze nad 15 let obetojela Vidovčeva dopisna šola v Sarajevu, omogoča mladšim in odraslim gimnazijcem izobrazbo pismenim potom. Brezplačne informacije dajemo zavetelstvo Vidovčeve dopisne gimnazije, Sarajevo, poštni predal 217. 25719-4

Dobra metoda! Poučujemo nemščino od začetnih pojmov do popolnega obvladavanja. Dam tudi nadaljevalne in konverzacijske ure. Pripravljamo in korespondenčni študij. Za pisanje. Vprašati: Cesta, 29. oktobra 18-I, levo. 25800-4

Knjige Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Leposlovne slovenske knjige najraje brošurane, dobro ohranjene, kupimo. Od kup vršimo v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 16. do 20. ure v paviljonu Sokola 1, Ljubljana, Tabor 12. 25799-8

Radio Radio prodajalca kateri se razume tudi na popravljanje, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalnost«. 25489-9

Velika banka v Beogradu sprejme nekoliko začetnikov ali mlajših uradnikov (moške)

Pogoji: dovršena trgovska akademija z dobrim uspehom, osnovno znanje kakega tujega jezika in stenografije. — Ponudbe z običajnimi prepisi sprejmevali poslati nujno na Propagando a.d. Beograd, poš. pretinac 409, pod »1349«. 6316

Industrija pločevine PROMETNE BANKE V ZEMUNU, poštni pretinac 24, sprejme takoj kvalificirane delavce za valjanje tenke pločevine. Pismene ponudbe poslati na zgornji naslov. 6317

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Motor DKW

350 cm, najnovejši model, radi selitve ugodno zaprodaj. Ogled Kersnikova 11, dvorišče. 25851-10

Vajenci (ke) Mizarskega vajenca sprejemem takoj. Kurik, mizarstvo, Jesenice, Gorjensko. 25810-44

Učenec se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Pogoji: 3 razr. meščanski šole ter pošten. — Stare Rajko, Kranj. 25853-44

Pouk Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gimnazijska izobrazba pismenim potom Ze nad 15 let obetojela Vidovčeva dopisna šola v Sarajevu, omogoča mladšim in odraslim gimnazijcem izobrazbo pismenim potom. Brezplačne informacije dajemo zavetelstvo Vidovčeve dopisne gimnazije, Sarajevo, poštni predal 217. 25719-4

Dobra metoda! Poučujemo nemščino od začetnih pojmov do popolnega obvladavanja. Dam tudi nadaljevalne in konverzacijske ure. Pripravljamo in korespondenčni študij. Za pisanje. Vprašati: Cesta, 29. oktobra 18-I, levo. 25800-4

Knjige Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Leposlovne slovenske knjige najraje brošurane, dobro ohranjene, kupimo. Od kup vršimo v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 16. do 20. ure v paviljonu Sokola 1, Ljubljana, Tabor 12. 25799-8

Radio Radio prodajalca kateri se razume tudi na popravljanje, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalnost«. 25489-9

Velika banka v Beogradu sprejme nekoliko začetnikov ali mlajših uradnikov (moške)

Pogoji: dovršena trgovska akademija z dobrim uspehom, osnovno znanje kakega tujega jezika in stenografije. — Ponudbe z običajnimi prepisi sprejmevali poslati nujno na Propagando a.d. Beograd, poš. pretinac 409, pod »1349«. 6316

Industrija pločevine PROMETNE BANKE V ZEMUNU, poštni pretinac 24, sprejme takoj kvalificirane delavce za valjanje tenke pločevine. Pismene ponudbe poslati na zgornji naslov. 6317

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lesena stena (do 4 in pol kv. m. stekla. 2,77 cm široka, z vrati (Schiebetür) takoj na prodaj. Riharjeva ul. 2, Mirje. 25838-6

Kapital Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posojila dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obravnavamo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moja Doma«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo poverjenike. 199

70.000 din posojila proti vknjižbi izjem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hilja centralno ležaja v Ljubljani«. 25852-16

Pohištvo Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Boljšo kuhinjsko opravo prodaja Krže Franc, pohištvo, Vrhnika. Ogleda se v skladišču v Ljubljani. Prečna ul. 6. 25769-12

Oblacila Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kreko perilo moške in fantovske spodnje hlače itd. dobite še vedno po izredno nizkih cenah od preklica pri »Kreko«, Tavčarjeva 3, Tyrseva 31. 25848-13

Lokali Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal na prometnem kraju